

KOMPOSITIO

30

**Kolme kysymystä
73 säveltäjälle**
Näkökulmia sävellystyöhön

12

Tampere Biennale
Festivaali mielen maisemissa

22

Kulttuurinen appropriatio
*Miten lainata kestäväällä tavalla
muista kulttuureista?*

KOMPOSITIO

1 2022

Julkaisija
Suomen Säveltäjät ry

Toiminnanjohtaja
Vappu Verronen

Päätoimittaja
Lasse Lehtonen, lasse.a.lehtonen@helsinki.fi

Toimitussihteeri
Hanna Isolammi, hanna.isolammi@gmail.com

Ulkoasu
Antti Kangassalo / farm.fi

Kansi
Heinä – Grass
Kirjailija **Pipsa Lonka** otti talteen heinän ja tuulen piirtoja paperille ja kutsui

niitä aseemisiksi runoiksi. **Riikka Talvitie** sävelsi näitä kielen takaisia runoja bassoklarinetille ja ihmisäänelle. Yhdessä he työstimät teoksen nimeltä *Heinä*, joka koostuu videosta ja elävästä musiikista. Mutta kuka oikeastaan on teoksen tekijä? Ehdotamme, että teoksen yhtäläisinä tekijöinä meidän ihmiseläinten kanssa ovat heinät ja tuuli. Kannen käyttökortaus on lahjoitettu Luonnonperintösäätiölle.

Paino
Topnova Oy

ISSN 1799-8433, ISSN 1799-8441 (verkkoversio)

Kompositio verkossa (pdf)
composers.fi/kompositio-lehti

Komposition toteuttamisessa on käytetty Kopioston keräämiä kopiointikorvauksia.

Kompositio on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsen (kultti.net)

suomen
säveltäjät

Suomen Säveltäjät ry on vuonna 1945 perustettu säveltäjien taiteilijajärjestö. Yhdistys tarjoaa puitteet eri puolilla maata ammattiaan harjoittavien taidemusiikin säveltäjien yhteisölle ja järjestää ammattiin liittyvää koulutusta, neuvontaa ja jäsenpalveluita. Se edistää suomalaista luovaa säveltaidetta sekä valvoo ja tukee säveltäjien taiteellisia, ammatillisia ja taloudellisia etuja sekä yhteiskunnallista arvostusta. Suomen Säveltäjät ry osallistuu toimintakenttäänsä liittyvien organisaatioiden toimintaan, ottaa kantaa ajankohtaisiin kulttuuripoliittisiin kysymyksiin ja vahvistaa avustuksilla ja muilla edistämistoimilla koko taidemusiikin kentän elinvoimaisuutta. Yhdistyksen tavoite on, että Suomen säveltäjillä on hyvät edellytykset harjoittaa ammattiaan ja että elävien säveltäjien asema taidemusiikissa vahvistuu.

composers.fi/tietoa-meista

Suomen Säveltäjät ry
Keilasatama 2 A, 02150 Espoo
saveltajat@composers.fi
puh. 09 445 589
composers.fi
facebook.com/suomensaveltajat

Toimisto
Toiminnanjohtaja: Vappu Verronen
Toimisto- ja viestintävastaava: Laura Sallinen

Hallitus
Antti Auvinen, puheenjohtaja
Niilo Tarnanen, varapuheenjohtaja
Sanna Ahvenjärvi
Maija Hynninen
Markku Klami
Veli Kujala
Paola Livorsi

Poimintoja

3x?

30

Sävellystyön vaikuttimia ja taustoja hahmottamassa

Musiikintutkija **Bálint András Varga** avaa teoksessaan säveltäjien ja sävellystyön taustoja ja vaikuttimia kolmen kysymyksen kautta. "Kolme yksinkertaista kysymystä esittämällä Varga on onnistunut rakentamaan poikkeuksellisen rikkaan ja monitahoisen musiikki-filosofisen teoksen", kirjoittaa **Kalevi Aho**.

MAARIT KYTÖHARJU
LADA SUOMENRINNE

12

Tampere Biennale mielen maisemissa

Tampere Biennale oli yleisömenestys. Tämän vuoden tapahtuman teemana oli "Mielen maisemat". Mutta millaisena nämä maisemat näyttäytyivät festivaalilla? Teemaa ja sen merkityksiä tarkastelee **Kare Eskola**.

10

Hyviä uutisia tekijänoikeuslaista

Edellisessä Kompositiossa kriittisesti tarkasteltuun tekijänoikeuslain luonnokseen on tehty useita parannuksia. Toiminnanjohtaja **Vappu Verronen** kertoo, miltä laki näyttää yhdistyksen näkökulmasta.

27

Valikoima uusia levyjä

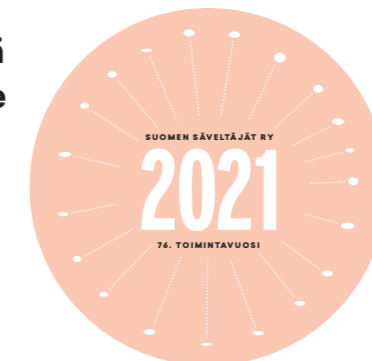
Adventures in music -blogista tuttu **Jari Juhani Kallio** aloittaa Komposition levypalstalla.

34

Useita uusia jäseniä Suomen Säveltäjille

Peräti seitsemän uutta jäsentä esittäytyy.

7

54

Suomen Säveltäjät vuonna 2021

Tiivistyksiä ja tilastoja yhdistyksen toimintavuodesta.

VUOROVAIKUTUKSELLA KOHTI TULEVAA

Taide on parhaimmillaan monitasoista vuorovaikutusta ajassa ja tilassa. Ajattelen, että tällaisen vuorovaikutuksen kautta on mahdollista hahmottaa tarkemmin vivahteita ja merkityksiä ympärillämme, käsitellä mennyttä ja rakentaa valmiuksia kohdata tuleva. Samoin taiteen ja taidemusiikin toimintaedellytysten vaaliminen ja kehittäminen on vuorovaikutusta, joka tähtää muun muassa luottamuksen vahvistumiseen monella tasolla. Monenlaisten organisaatioiden ja toimijoiden tulee voida luottaa siihen, että kulttuuriin aiemmin tehty satsaus kantaa hedelmää tässä ajassa, ja että on merkityksellistä ja arvokasta huolehtia musiikin monimuotoisuutta ylläpitävistä rakenteista myös tulevaisuudessa. Säveltäjien tulee voida luottaa siihen, että säveltäminen on mahdollista tulevaisuudessa – ja että aiemmin tehty työ säilyttää arvonsa.

Myös säveltäjien yhdistyksen jäsen-
tapaamiset ovat parhaimmillaan vuoro-
vaikutusta, jossa yhtäältä on mahdollista
jakaa jäsenistölle tietoa ajankohtaisista

asioista ja toisaalta jäsenistö pääsee yhdessä keskustelemaan esimerkiksi ammattinharjoittamiseen liittyvistä seikoista.

Konkreettisia osoituksia samassa tilassa tapahtuvan vuorovaikutuksen merkityksestä olivat kevätkokous ja Tampere Biennale, joiden yhteydessä oli jälleen kerran ilo huomata, miten tärkeää onkaan päästä kokoontumaan kasvotusten. Pandemia-aika ja kaikki ne erilaiset tilat, joissa kohtaamiset tapahtuvat osin tai kokonaan verkossa, ovat olleet haastavia ihmiselle lajityypilliselle vuorovaikuttamiselle.

Pandemian vähitellen hiipuesssa voi pohtia, millaisia vaikutuksia taakse jäävällä aikajaksolla oli yhdistyksen toimintaan. Vuosikertomukseen tutustumalla saa varsin kattavan käsityksen siitä, miten monelle eri sektorille toimintamme suuntautui poikkeuksellisina aikoina. Verraten pieneksi yhdistykseksi toimintamme on ollut hyvin laaja-alaista, ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa monipuolista. On tosiasia, että säveltäjien ammattikunnan tulevaisuuden kannalta on keskeistä pyrkiä vaikuttamaan laaja-alaisesti niissä rakenteissa, joiden kautta taidemusiikin tulevaisuuden toimintaedellytyksiä turvataan. Samaan aikaan resurssien johdonmukainen suuntaaminen juuri säveltäjien ammattikunnalle spesifeihin kohteisiin on tulevaisuudessa entistäkin oleellisempää. Kyse on strategisista valinnoista. Vaikka tällä hetkellä on vaikea ennustaa, miten esimerkiksi turvallisuuspoliittinen tilanne Euroopassa tai laajemmin kehittyvä, yhdistyksen näkökulmasta on tärkeää, että pitkän aikavälin strategiset suunnat hahmottuvat kirkkaina edessä. On oleellista pystyä luottamaan siihen,

että aiemmin tehdyt pitkäkestoiset valinnat kantavat, ja että niiden varaan voidaan rakentaa tulevaa.

Myös Teoston uusi strategia heijastelee uudenlaista monimuotoisuutta ylläpitävää tavoitetta. Pidän Teoston strategisia valintoja erittäin hyvänä pohjana, jolle oma tekijänoikeusjärjestömme voi rakentaa tulevaisuuttaan. Säveltäjien, kuten muidenkin oikeudenhaltijaryhmien näkökulmasta on oleellista, että Teosto näkee tulevaisuuden roolinsa jossain määrin aiempaa monisyisempänä. Teoston kaltaiselle kollektiivihallinnolle lajityypillinen ominaisuus on olla kulttuurinen toimija, joka osaltaan kantaa vastuuta pienen kielialueemme musiikin merkityksestä, arvosta ja monimuotoisuudesta. Kulttuurinen toimijuus ei heikennä Teoston perustehtävää eli oikeuksien hallinnointia sekä korvausten keräämistä ja tilittämistä. Päinvastoin, Teosto vahvistuu. Strategisena valintana kulttuurinen toimijuus luo Teostolle uudenlaisen vuorovaikutusmahdollisuuden, jonka kautta rakentaa luottamusta tulevaan.

Säveltäjien ja koko luovan säveltäiteen tulevaisuus rakentuu niille valinnoille, joita teemme nyt. Voisikin ajatella, että käsillä on tärkeä mahdollisuus. Myös tämä ajatus pohjaa lopulta vuorovaikutukseen. Tulevaisuutta määrittellessämme meidän täytyy tiedostaa mennyt, mutta olla jatkuvasti vuorovaikutuksessa myös tämän hetken kanssa. On pyrittävä määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti uutta kohti. Haluan katsoa tulevaan luottavaisin mielin.

ANTTI AUVINEN
Suomen Säveltäjät ry:n hallituksen puheenjohtaja

FinJa Music aloittaa

FinJa Music on uusi osa Suomalais-Japanilaisen Yhdistyksen (SJY) kulttuurista jäsenoimintaa.

Alkuvuodesta 2022 perustetun FinJa Musicin tarkoituksena on edistää japanilaisen nykymusiikin tunnettuutta Suomessa sekä saada aikaan yhteistyötä japanilaisten ja suomalaisten muusikoiden ja säveltäjien kesken. Keskeisimpänä toimintamuotona FinJa Musicilla on konserttien järjestäminen. Uuden musiikkitoiminnan käynnistäjinä ja koordinaattoreina toimivat professori **Seppo Kimanen**, japanilaiseen musiikkiin erikoistunut tutkija **FT Lasse Lehtonen** sekä säveltäjä **Ari Romppanen**.

FinJa Music aloittaa varsinaisen aktiivisen toimintansa myöhemmin tänä vuonna. Mukaan toimintaan ovat tervetulleita japanilaisesta musiikista sekä suomalais-japanilaisesta musiikkivaihdosta kiinnostuneet.

Kysely: Moni kokee epäasiallista käytöstä Suomen musiikkialalla

Tuoreen kyselyn mukaan kolme neljästä musiikkialalla toimivasta on kokenut epäasiallista käytöstä viimeisen viiden vuoden aikana. Epäasiallinen käytös ilmenee monessa muodossa, esimerkiksi asiattomina kommentteina ja vähättelynä sekä sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai etniseen taustaan perustuvana syrjintänä tai häirintänä. Moni musiikkialan organisaatio onkin jo reagoinut kyselytuloksiin, ja kehitteillä on toimintamalleja epäasiallisen käytöksen kitkemiseksi alalta.

composers.fi > uutisia > Kysely: Moni kokee epäasiallista käytöstä Suomen musiikkialalla

Palkintoja ja kilpailumenestystä

Kaija Saariahon ooppera Innocence sai Victoires de la Musique -palkinnon

Kaija Saariaho palkittiin Victoires de la Musique Classique 2022 -palkinnon säveltäjäkategoriasa viidennestä oopperastaan *Innocence*. Ooppera kantaesitettiin kesällä 2021 Aix en Provencessa. Videomuotoisessa kiitospuheessaan Saariaho kiitti teoksen libretistejä **Sofi Oksasta** ja **Alexi Barrièreä**, kapellimestareita sekä muita tuotannon keskeisiä henkilöitä. Sen lisäksi Saariaho nosti esiin muusikoiden työtä ja musiikin arvostusta koronapandemian keskellä.

Madetoja-säätiön kannustinpalkinto TampereRaw'lle

Madetoja-säätiön puheenjohtaja Lotta Wennäkoski ja TampereRaw'n tuottaja Anna Angervo

Madetoja-säätiö myönsi 5 000 euron kannustinpalkinnon TampereRaw-nykymusiikkiryhtyeelle. Kannustinpalkinto tulee käyttöä sävellystulauksen tekemiseen Suomen Säveltäjät ry:n

Kotimaisen nykymusiikin esittämisen elvytystuki

Suomen Säveltäjät ry avasi keväällä 2022 kotimaisen nykymusiikin esittämisen elvytystuen haun. Tukea myönnettiin vapaan kentän toimijoille Suomessa syntyneiden tai Suomessa asuvien elävien taidemusiikin säveltäjien teosten esittämiseen vuoden 2022 aikana. Hakemuksia tuli runsaasti, ja kevään aikana tukea jaettiin koko tarkoitukseen varatun määrärahan, yli 20 000 euron, arvosta. Avustuksiin käytettiin varoja, jotka ovat kertyneet Kapioston yhdistykselle maksamista kollektiivisista tekijänoikeuskorvauksista.

Tuen tarkoitus oli kannustaa nykymusiikin esittämiseen pandemiasta toivuttaessa, huolimatta mahdollisten rajoitustoimien aiheuttamasta taloudellisesta riskistä. Samalla tuettiin freelancemuusikoiden ja muiden tapahtumatyöntekijöiden työllisyyttä sekä purettiin koronan aikana kertynyttä kantaesitysjonoa.

jäseneltä. TampereRaw vastaanotti palkinnon 10.11.2021 Tampere-talossa pidetyssä 20-vuotisjuhlakonsertissaan.

"[Y]htyeestä on muodostunut sekä tamperelaisten että muuallakin asuvien säveltäjien äänitorvi ja yksi keskeisimmistä toimijoista suomalaisen nykymusiikin saralla", Madetoja-säätiön hallitus perustelee palkinnon myöntämistä.

Aiemmin Madetoja-säätiön kannustinpalkinnon ovat saaneet Uuden Musiikin Lokakuu -festivaali, Tulkinanvaraistakonsertit, joita toteuttavat Uteliaat muusikot ry ja **Juho Laitinen** sekä Minimalia-konserttisarja.

Jüri Reinvere received the LHV New Composition Award Au-tasu 2022

Composer Jüri Reinvere and his work *Vom Sterben der Sterne* (2021) received the LHV New Composition Award Au-tasu on 22 April 2022 at the Estonian National Symphony Orchestra concert in the Estonia Concert Hall as part of Estonian Music Days. According to jury member Kerri Kotta, different traditions are intertwined in Jüri Reinvere's work.

The LHV New Composition Award Au-tasu appreciates new Estonian music and composers bringing the spotlight on contemporary works that attract wider attention and deserve to be introduced to international audiences.

Reinvere was also nominated Musician of the Year 2021 by the editors of Estonian Public Broadcasting (ERR). ERR has been awarding the title of Musician of the Year since 1982.

- ➔ balticnewmusic.com
- ➔ news.err.ee

Palkintoja ja kilpailumenestystä

Cecilia Damströmille Teosto-palkinto

Cecilia Damström on saanut Teosto-palkinnon teoksellaan *ICE*. Palkinto jaettiin poikkeuksellisesti kahden vuoden (2020–2021) aikana kantaesitetyille tai julkaistuille neljälle teokselle tai kokonaisuudelle. Damströmin *ICEn* lisäksi palkinnon saivat Johanna Rasmuksen ja työryhmän teokset Yonan levyllä *Uni johon herään*, Linda Fredrikssonin sävellykset levyllä *Juniper* sekä Eevil Stöön ja työryhmän teokset Eevil Stöön levyllä *Marsipan Wave*. Suomen Säveltäjien jäsenistä palkintoehdokkaana olivat myös Adina Dumitrescun urkuteos *I smiled to the bird on Jupiter* sekä Minna Leinosen liikeoppera *Alma!*. Ehdokkaita oli yhteensä 12.

Palkintoraati kirjoittaa *ICEstä*: "Vaikka teos on vahva kannanotto ilmastonmuutokseen ja muodostaa kokonaisuuden arkkitehti Eero Aartin suunnitteleman jääteoksen kanssa, toimii sävellys myös väkevänä itsenäisenä teoksenaan."

Teosto-palkinnon tarkoituksena on antaa vuosittain tunnustusta rohkeille, omaperäisille ja innovatiivisille sävelteoksille tai sävelteoskokonaisuuksille. Teosto haluaa myös tukea palkinnolla musiikkilajien moninaisuutta ja nostaa musiikin tekijöiden työn yhteiskunnallista arvostusta. Vuodesta 2003 lähtien jaettu Teosto-palkinto on yksi Pohjoismaiden suurimpia taidepalkintoja, joka jaettiin nyt 17. kerran. Nyt jaetun palkinnon kokonaissumma on historian suurin, 60 000 euroa.

Mari Sainion *Raven-monologioopera*

ISCM:n Virtual Collaborative Series -haussa valittiin viisi teosta Suomen sektion suosituslistalle

International Society for Contemporary Musicin Suomen sektiona toimiva Suomen Säveltäjät ry järjesti alkuvuodesta jäsenilleen haun ISCM:n Virtual Collaborative Series -verkkonäkyvyshankkeeseen.

Suosituslistalle pääsivät seuraavat teokset:

- Ilkka Hammo (1983): *Space reflections* (2020) for guitar, flute, offstage guitar and offstage flute
- Markku Klami (1979): *Etudes for guitar 5, 6, 9* (2021)
- Sami Klemola (1973): *Jack and the Specifics* (2017), concerto for foley artist and chamber orchestra
- Mari Sainio (1989): *Raven* (2017), monologue opera (Edgar Allan Poe) for bass baritone and five instrumentalists
- Harri Suilamo (1954): *Die Trauben hängen saftig – Bernhard-Fragmente II* (2020) for guitar solo

Suosituslistan laati hakemusten joukosta Suomen Säveltäjät ry:n hallituksen nimeämä kaksijäseninen jury: säveltäjä Sivan Eldar (1985, Israel/USA/Ranska) ja säveltäjä, äänitaiteilija Walter Sallinen (1991, Suomi). Hakuun osallistuneet hallituksen jäsenet eivät osallistuneet juryn nimeämiseen.

Matti Heinisen pianoteos jaetulle ensimmäiselle sijalle Vox Quercus -kilpailussa

Matti Heinisen vasemman käden pianoteos *Tammen resonanssi* on voittanut jaetun ensimmäisen palkinnon Sibelius-museon järjestämässä Vox Quercus (tammen ääni) -sävellyskilpailussa. Åbo Akademin säätöön tänä vuonna ensimmäistä kertaa myöntämä Freja-palkinto jaettiin Heinisen, Lauri Rautasen ja Mervi Kurjen kesken. Anonymisti järjestetty kilpailu oli avoin kaikille sävellys- ja musiikkityylistä riippumatta.

Freja-palkinto jaetaan jatkossa joka toinen vuosi yhdelle tai useammalle, ensisijaisesti ruotsinkieliselle kulttuuritoimijalle Turunmaan alueella. Uudella palkinnolla Åbo Akademin säätö haluaa nostaa esiin kulttuurin merkityksen ja huomioida eri taiteenalojen kulttuuritoimijoita.

Markku Klamin ja Jarkko Hartikaisen teokset kansainväliseen säveltäjärostrumiin

68. kansainvälinen säveltäjärostrum järjestettiin Palesmassa Italiassa 31.5.–3.6. Yle lähetti rostrumiin kaksi konserttitalennetta Suomen Säveltäjät ry:n jäseniltä: Markku Klamin *Elegian* ja Jarkko Hartikaisen *puiden*. Klamin *Elegia* kantaesitettiin ja tallennettiin TampereRaw'n konsertissa 7.4. osana Tampere Biennalea. Hartikaisen *puiden* on Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin tilausteos, joka sai kantaesityksensä 28.10.2021 Kokkolassa.

Kansainvälinen säveltäjärostrum on yksi tärkeimmistä nykyaikamusiikin foorumeista. Rostrumissa valitut ja suositellut teokset soivat radioyhtiöiden ohjelmissa eri puolilla maailmaa.

Minna Leinosen Alma! ehdolla Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinnon saajaksi

Minna Leinosen *Alma!*-liikeoppera tavoittelee yhtenä 12 ehdokkaasta Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2022 musiikkipalkintoa. *Alma!* kertoo kolmen vahvasti tuntevan naisen – säveltäjä Alma Mahlerin sekä nykyhetkessä elävien Lakimiehen ja kuvataiteilija Ainan – tarinan. Teos kantaesitettiin Tampereella 17.2.2021 Tanssiteatteri MD:n Hällä-näyttämöllä. Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinnon saaja julkistetaan Helsingissä 1. marraskuuta.

Minna Leinonen Tampere Biennalen uudeksi taiteelliseksi johtajaksi

Minna Leinonen seuraa Jennah Vainiota Tampere Biennalen taiteellisena johtajana. Tampereen Musiikkijuhlien toiminnanjohtaja Minnakaisa Kuivalainen julkisti nimityksen Suomen Säveltäjien seminaarin "Inhimillisuus ja epäinhimillisuus sävellystyössä" päätteeksi Tampere-talossa 8.4. Seuraava Tampere Biennale järjestetään 10.–14.4.2024.

Nimityksiä

Antti Auvisesta Teoston hallituksen puheenjohtaja

Suomen Säveltäjät ry:n puheenjohtaja Antti Auvinen on valittu Teoston hallituksen puheenjohtajaksi kaudelle 2022–2023. Muiksi Teoston hallituksen jäseniksi valittiin musiikkikustantaja Saara Konttinen, musiikin tekijä Jiri Kuronen, kevyen musiikin tekijä Iisa Pajula, kevyen musiikin tekijä Maija Ruuskanen ja musiikkikustantaja Tommi Tuomainen. Valinnat tehtiin Teoston kevätkokouksessa 18.5.2022.

Niilo Tarnanen on Suomen Musiikkineuvoston uusi puheenjohtaja

Suomen Musiikkineuvosto valitsi kevätkokouksessaan 18.5. uuden hallituksen. Suomen Säveltäjien jäsen ja yhdistyksen varapuheenjohtaja Niilo Tarnanen valittiin Musiikkineuvoston uudeksi puheenjohtajaksi. Muut hallituksen jäsenet ovat Sanna Katajavuori (Sulasol), Anna Dantchev (Muusikkojen liitto), Sanna Saarinen (Suomen musiikkioppilaitosten liitto) ja Sanna-Mari Holma (Suomen Työväen Musiikkiliitto).

Nimityksiä

Niilo Tarnasesta ECSAn taidemusiikkikomitean varapuheenjohtaja

Suomen Säveltäjät ry:n varapuheenjohtaja Niilo Tarnanen on valittu ensimmäisenä suomalaisena European Composer & Songwriter Alliancen (ECSA) hallituksen jäseneksi ja ECSAn taidemusiikkikomitea ECF:n toiseksi varapuheenjohtajaksi. Valinta tehtiin 14.–15. helmikuuta pidetyssä ECSAn yleiskokouksessa. ECSAn hallituksen puheenjohtajaksi valittiin ruotsalainen Helienne Lindvall ja varapuheenjohtajiksi itävaltalainen Zahra Mani sekä tanskalainen Jesper Hansen.

ECSAlla on myös useita työryhmiä, joihin valittiin yleiskokouksen yhteydessä uusia jäseniä. Suomen Säveltäjien jäsenistöstä Tytti Arola valittiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin keskittyvän Diversity & Inclusion -työryhmän jäseneksi ja Tze Yeung Ho ECCO-työryhmään, joka työskentelee European Contemporary Composers Orchestra -konserttihankkeen parissa. Lisäksi Niilo Tarnanen osallistuu ECSAn Sustainability-työryhmän työskentelyyn.

• composeralliance.org

ONNITTELEMME!

- 13.6. Ere Lievonon 50 v
- 27.6. Ilkka von Boehm 50 v
- 28.6. Aki Yli-Salomäki 50 v
- 12.7. Matti Murto 75 v
- 17.7. Lauri Toivio 50 v
- 26.7. James Andean 50 v
- 12.8. Jan Lehtola 50 v
- 18.9. Fridrich Bruk 85 v
- 22.9. Tuomo Teirilä 70 v
- 5.10. Kyösti Haatanen 75 v
- 14.10. Kaija Saariaho 70 v
- 16.10. Otto Romanowski 70 v
- 21.10. Ilari Laakso 70 v
- 26.10. Juha T. Koskinen 50 v
- 14.11. Mikko Kervinen 60 v
- 24.11. Kaj-Erik Gustafsson 80 v
- 2.12. Galina Grigorjeva 60 v
- 6.12. Sebastian Fagerlund 50 v

ANNA AUTIO

PUSUT JA PURNAUKSET

Toiminnanjohtaja Vappu Verronen tunnustaa ihastuksen ja ärsytyksen tunteita

PUS!

Hallitus ja työttömyysturvan korjaaminen
Hallitus lupasi vihdoin korjata lakia niin, että tekijänoikeustuloja ei oteta huomioon työttömyysturvan sovittelussa.

PUS!

Helsingin oopperakesä
Viime vuonna kovien koronarajoitusten keskellä aloittanut festivaali kerää taas elo–syyskuun vaihteeseen hyvän kattauksen vapaan kentän oopperaesityksiä Aleksanterin teatteriin. Tällä kertaa toivottavasti helpommissa olosuhteissa!

PUS!

SKR Kainuun rahasto & MES
Ääneni äärelle -hanke sai jatkorahoitusta sävellyksen opettamiseen kainuulaisissa musiikkioppilaitoksissa ja säveltäjien pedagogiseen koulutustilaisuuteen elokuussa.

MUR!

Sanomalehtien ooppera-artikkelit
Onhan oopperalla säveltäjäkin! Toistuvasti huomaamme lehtijuttuja, joissa oopperasta kerrotaan kaikki mahdollinen ja kuvissa esiintyvät ohjaajat ja kapellimestarit, mutta säveltäjä tulee ilmi EHKÄ sivulauseessa viimeisessä kappaleessa.

MUR!

Kaupunginorkesterit aina leikkauslistoilla
Taas keväällä jännitettiin Kemin kaupunginorkesterin kohtaloa. Kyllä vireä ja vetoimainen kaupunki on sellainen, jossa pääsee konserttiin ja teatteriin ja jossa on täten kulttuuripiirit omasta takaa.

MUR!

Sävellyspedagogiikan monenkirjavat nimikkeet
Säveltämiskasvattaja, sävellyksen ohjaaja tai vaikka säpettjä – joka tapauksessa olemme sitä mieltä, että sävellyksen opettaja -termi tulisi varata säveltämisen ammattilaisille.

Päätoimittajalta

Rajanylityksiä, kuunnellen

Kahden viime vuoden ajan olemme totuneet toistelemaan, että koronapandemia sulki maailman. Ajatus täydellisestä sulkeutuneisuudesta on kuitenkin nykypäivän verkottuneelle maailmalle perinpohjaisen vieras. Ainakin osittain tästä ristiriidasta johtui, että maailmaa yhdestä paikkaa sulkenneet rajoitukset pakottivat sen avautumiseen toisaalla. Pandemian aikana tuli esimerkiksi mahdolliseksi katsoa ja kuunnella vaikkapa toisella puolella maapalloa järjestettyjä konsertteja, joita ei normaalioloissa olisi taltioitu.

Kokemukset konserttistriimeistä ovat pahimmillaan olleet kamalia, kuten vaille elävää ihmiskontaktia jääneet säveltäjät, muusikot ja yleisöt hyvin tietävät. Vielä pahempaa olisi silti ollut täydellinen sulkeutuminen. Nykyään tulee esimerkiksi harvoin ajatelleeksi, millaisen varjon espanjautipandemia heitti konserttielämän ylle yli sata vuotta sitten. Vaille toimintamahdollisuuksia jääneiden säveltäjien ja muusikoiden mustanpuhuvia muisteloja lukiessa käy nopeasti selväksi, että tuo varjo oli synkkä.

Koronapandemia on antanut tässä mielessä paradoksaalisesti osoituksen siitä, että maailma on reaaliajassa verkottuneempi kuin kenties koskaan aiemmin – kiitos erityisesti salamannopean tiedonvälityksen. Ajatus maailmanlaajuisesta verkottuneisuudesta johtaa kuitenkin myös salakavalasti harhaan. Mahdollisuus nähdä, kuulla ja kokea ei nimittäin käänny sellaisenaan kyvyksi, haluksi tai pyrkimykseksi ymmärtää. Jos tätä näennäisen rajattomuuden perustavanlaatuista rajoitusta ei havaita, sitä on myös mahdotonta kuroa kiinni.

Meitä koskevat myös nykypäivänä täysin samankaltaiset kulttuurien kohtaamiseen liittyvät kysymykset ja ongelmat, joita ihmiskunta on – eri aikoina toki eri muodoissa – pohtinut tuhansien vuosien ajan. Kommunikoimme kenties sujuvasti englanniksi eri puolille maailmaa, mutta

huomaammeko, millaisia arvoja, ideologioita ja rajoitteita käyttämämme kieli kantaa ilmaisumahdollisuuksissaan? Ja jos katsomme ja kuuntelemme maailmaa vain yhden, ”kansainväliseksi” mieltämämme merkijärjestelmän läpi, kuinka paljon meiltä jää havaitsematta sävyjä ja nyansseja, joita kyseisellä kielellä ei voi käsitteellistää?

Samat kysymykset koskevat musiikkiakin – etenkin edelleen vaalittua ajatusta musiikista jonkinlaisena ”universaalina” kielenä. Pahimmillaan ajatus ”kaiken musiikin” yleismitallisuudesta estää havaitsemasta väistämättömiä kulttuurisia muureja sekä ajattelu- ja ilmaisutapojen rikkautta, joista pohjimmiltaan syntyy kaiken musiikin ilmaisun moninaisuus. Japanilainen säveltäjä Tōru Takemitsu vertasi kerran erilaisia musiikkikulttuureja keskenään ja väitti, että japanilainen musiikki olisi yhtä vaikeaa siirtää toiseen kulttuuriin kuin ruohokentän siirtäminen maasta toiseen. Vertaus ei kenties ole tällaisenaan universaalisti sovellettavissa, mutta on kiehtovaa pohtia, miten maailman erilaisista ruohokentistä voisi tehdä edes hieman liikuteltavampia.

Avainasemassa tällaisen liikutettavuuden saavuttamiseksi on aina ollut taide. Onnistuminen vaativassa tehtävässä kuitenkin edellyttää vaivannäköä ja erityistä kulttuurista herkkyyttä, joka sulkee korvansa universaaliuskäsitteiden helpoilta houkutuksilta. Toistemme kuunteleminen, erojen arvostaminen, pyrkimys kurottaa kohti jaettuja merkityksiä ja kohtaaminen ihmisenä luovat pohjan kaikille uusille oivalluksille – myös niille, jotka saavat ruohokentät siirtymään.

Kysymys rajojen ylittämisestä kuunnellen ei siksi edes rajoitu kulttuurien kohtaamiseen tai musiikkiin. Se on yleisinhimillisyyttä.

LASSE LEHTONEN

Kirjoittaja on Japanin kulttuuriin erikoistunut musiikintutkija.

PEKKA RANTAKARI

TEKIJÄNOIKEUSLAKI ETENI EDUSKUNTAAN

VAPPU VERRONEN

EDELLISESSÄ KOMPOSITIOSSA KRIITISESTI
KÄSITELTY TEKIJÄNOIKEUSLAIN LUONNOS
MUOTOUTUI PALAUTTEEN JÄLKEEN HUOMATTAVASTI
MYÖNTEISEMPÄÄN SUUNTAAN. EPÄKOHTIAKIN
TOSIN ON, KIRJOITTA SUOMEN SÄVELTÄJIEN
TOIMINNANJOHTAJA, OTM VAPPU VERRONEN.

ANNA AUTIO

Olen jo niin tottunut nostamaan esiin epäkohtia, että tuntuu suorastaan oudolta raportoida myönteisiä uutisia lakirintamalta. Näin kuitenkin pääsen nyt tekemään tekijänoikeuslain suhteen. Kevään mittaan tuli muitakin positiivisia uutisia: hallitus on sitoutunut hyvitysmaksun tasoon sekä muuttamaan työttömyysturvan sovittelua niin, että tekijänoikeuskorvaukset eivät leikkaa turvaa.

Historiallisen tärkeä hallituksen esitys tekijänoikeuslain muutoksista annettiin eduskunnalle huhtikuun alussa. Lähestymistapa oli onneksi tyystin muuttunut viime syksyn lakiluonnoksesta. Kaikki kolme keskeistä huolenaihettamme on nyt ratkaistu aiempaa paremmin: opetuskäytön säännöt, oikeus asianmukaiseen korvaukseen sekä nettialustojen arvokuiluongelma.

LOBBARIT KUUMANA

Syksyn lakiluonnos sai lausuntokierroksella osakseen murskaavia arvioita, myös Suomen Säveltäjiltä. Loppusyksystä virkamiesvalmistelussa tehtiin henkilömuutoksia, ja asiantuntijaksi lausuntopalautetta arvioimaan pyydettiin jo eläkkeelle jäänyt pitkäaikainen ministeriön johtava virkamies.

Nyt julkaistu uusi versio ottaa huomioon tekijänoikeus- ja taiteilijajärjestöjen keskeisimmän kritiikin, ja aiemman esityksen oudoimmat, direktiiviin liittymättömät ajatukset on jätetty odottamaan myöhempää valmistelua. Lakiesitys lyheni siis huomattavasti. Muutos oli teknologia-alalle negatiivinen, ja pian alkoikin kuulua salaliitto-teorioita tekijänoikeusjärjestöjen mahdavuudesta vaikutusvallasta ministeriössä. Jopa oikeuskanslerille on prosessista valitettu.

OLI JÄRKEVÄÄ OTTA MASSIIVISEN LAUSUNTOPALAUTTEEN PURKAMISEEN MUKAAN MAHDOLLISIMMAN KOKENUT OSAAJA JA VASTATA KRITIIKKIIN EHDOTUKSELLE, JOKA VASTAA PAREMMIN DIREKTIIVIN TAVOITTEITA.

Oman näkemykseni mukaan skandaalinkärylle ei ole perusteita. Oli järkevää ottaa massiivisen lausuntopalautteen purkamiseen mukaan mahdollisimman kokenut osaja ja vastata kritiikkiin ehdotuksella, joka vastaa paremmin direktiivin tavoitteita. Uusi lausuntokierros olisi toki ollut tervetullut, mutta ministeri ennakoiki jo syksyllä, että asia tullaan viemään vauhdilla maaliin. Direktiivi olisi nimittäin pitänyt saattaa osaksi lainsäädäntöämme jo viime kesänä.

TEKIJÖIDEN SOPIMUSSÄÄDÖKSET PAREMPIA

Direktiivin keskeinen painopiste oli parantaa tekijöiden asemaa sopimus-tilanteissa, ja tässä suhteessa syksyn kirjaukset olivat pettymys. Uudessa esityksessä tilanne on parempi: lakiin kirjattaisiin omiksi pykälikseen asianmukaisen ja oikeasuhtaisen korvauksen periaate (uusi 28 a §) sekä mahdollisuus sovitella kohtuutonta sopimusehtoa (29 §). Kohtuullistettava tilanne voisi olla vaikkapa liian alhainen kertakorvaus suhteessa jälkikäteen todennettavissa olevaan laajaan ja pitkäaikaiseen käyttöön. Asianmukaisen korvauksen kirjaaminen lakiin oli yksi päätavoitteemme, ja kannatamme säädöksen hyväksymistä.

Oikeasuhtaisen korvauksen ja kohtuullisuuden arvioimiseksi erittäin olennainen on säännös, jossa varmistetaan tekijälle annettava selvitys teoksen hyödyntämisestä, lähinnä kun se kerryttää tuloja (30 a §). Tämä kohta on mielestämme ongelmallinen. Laajaa hyödyntämistä voi nimittäin olla myös teoksilla, jotka eivät generoi tuloja – vaikkapa yleisradioyhtiön käytössä. Tiedot pitäisi ehdottomasti aina saada teoksen käyttötavoista ja käytön määrästä, jotka ovat kohtuullistamisen kriteereitä.

Toinen keskeinen säädös koskee peruuttamisoikeutta, joka lakiehdotuksen sanamuodon mukaan olisi mielestämme liian suppea: peruuttamisoikeus syntyy lähinnä, jos oikeuksia ei hyödynnetä lainkaan tai se tapahtuu liian myöhään (30 b §). Tekijänoikeussopimuksissa tulisi aina varmistaa, että oikeuksien haltija hyödyntää oikeuksia aktiivisesti koko sen ajan, kun sopimus on voimassa. Peruuttamisoikeus tulisi ulottaa myös työsuhteissa tapahtuviin oikeudenluovutuksiin.

Säveltäjien kannalta sopimuspykälät soveltuvat kustannussopimuksiin, suurten oikeuksien sopimuksiin ja muihin itse tehtäviin oikeudenluovutuksiin. Huomionarvoista on, että säveltäjän oikeuksia ja sopimuksia hoitaa yleensä Teosto, jonka yhteishallinnointia nämä säädökset eivät koske. Perustelutekstissä annetaan merkitystä myös eri aloilla kollektiivisesti sovittaville käytännöille, joten tulemme keskustelemaan sopivista mallilausekkeista myös kustantajien kanssa.

PÄÄOSIN OLEMME TYTYTVÄISIÄ SIIHEN, MIHIN SUUNTAAN HALLITUS ON ASIAA VIENYT. VARMAA ON, ETTÄ PAINE KANSANEDUSTAJIIN PÄIN ON KOVA JA LOBBAUS JULKISUUDESSA RUMAA.

ARVOKUILUUN VOI PUDOTA EDELLEEN

Lakitekstissä on nyt huomattavasti paremmin toteutettu direktiivin edellyttämä vastuu YouTuben ja Tiktokin kaltaisille verkkosisällönjakopalveluille. Pääsääntö on nyt kirjattu lakiin: jos palveluntarjoajalla ei ole tekijöiden lupaa teosten käyttöön, se on vastuussa suojattujen teosten välittämistä yleisölle.

Ongelmallisena pidän säännöksiä, joissa palveluntarjoaja voi vaatia tekijältä paitsi vahingonkorvausta myös ”kohtuullista hyvitystä” teoksen perusteettomasta estosta palvelussa (55 j §). Riski hyvityksen maksamisesta vaikkapa YouTube silloinkin, kun esto on tehty vilpittömien mielin ja vahinkoa ei ole syntynyt, synnyttää vääränlaisen pelotevaikutuksen eikä perustu direktiiviin. Tämä kohta laista tulisi vielä muuttaa.

OPETUSASIAT OOKOO

Kaiken kaikkiaan tällaisenaan läpi mennessään laki olisi säveltäjien kannalta varsin siedettävä. Meille keskeisessä opetuskäytössä Kopioston asema lisensoivana tahona säilyisi, toisin kuin viime syksyn esityksessä. Teoksia saa käyttää suoraan lain nojalla vasta, jos lupia ei ole aineistolle lainkaan tarjolla tai helposti saatavissa. Tällöinkin tulee maksaa korvaus, käytön tulee olla opetustoiminnassa tarpeellista havainnollistamista, eikä poikkeus koske nuotteja. Tätä lobbasimme, ja voimme olla tulokseen tyytyväisiä.

Jatkamme työtä epäedullisten kohtien parantamiseksi. Nähtäväksi jää, miten esitys muuttuu eduskuntakäsittelyn aikana. Pääosin olemme tyytyväisiä siihen, mihin suuntaan hallitus on asiaa vienyt. Varmaa on, että paine kansanedustajiin päin on kova ja lobbaus julkisuudessa rumaa. Myös säveltäjien kannattaa siksi puhua luovan alan ja tekijänoikeuksien puolesta aina, kun mahdollisuus tarjoutuu. ■

Mielen maisemien mielekkyys?

TAMPERE BIENNALEN TEEMA OLI YLEISESTI YTIMESSÄ

Jannah Vainio oli kiperän haasteen edessä Tampere Biennalen taiteellisena johtajana. Varmaotteinen teema on aiemmin tavannut antaa merkitystä suomalaisen nykymusiikin runsaimmalle buffetille, mutta pandemiavuosien epävarmuudet ja peruuntuneen edellisfestivaalin ohjelmisto vaikuttivat teeman ohella ainakin kuulijoiden tulkintoihin elleivät Vainion ohjelmistovalintoihin. Tätä taustaa vasten ”Mielen maisemat” vaikutti perusturvalliselta teemalta mille tahansa taidevalikoimalle, mutta itse pidin sitä onnistuneena. Ainakin teema avasi festivaaliin lukuisia merkitysavaruuksia, jotka ovat musiikin vastaanotossa keskeisiä ja osin ajankohtaisiakin.

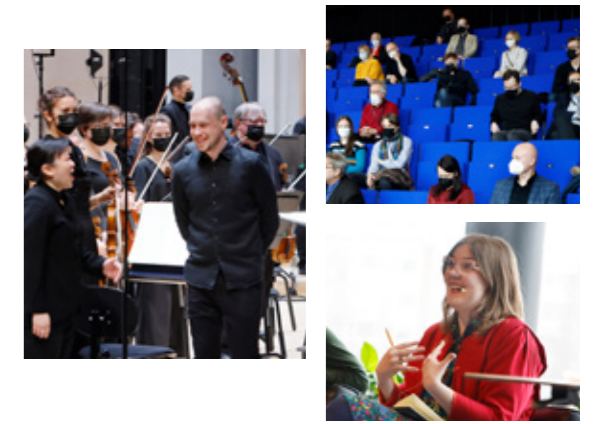
TEKSTI: KARE ESKOLA KUVAT: MAARIT KYTÖHARJU

Kun perehdyin ohjelmistoon ennen Biennalen alkua, mielessäni polteli musiikkitieteilijä Milla Tiaisen tuore kolumni FMQ-lehdessä. Tiainen paaluttaa, että eurooppalaisen humanismin ihanne itseriittoisesta yksilöstä kääntää huomion pois vuorovaikutuksesta ja on siksi keskeinen syy muiden kulttuurien ja ei-inhimillisen luonnon riistolle. Trendikkäällä posthumanistilla olisi siis kaikki syy olla kiinnostumatta yksittäisten säveltäjien mielenmaisemista tai ”säveltämisestä inhimillisten kokemusten peilinä”, joka Suomen Säveltäjien seminaarissa nostettiin asialistan kärkeen.

Mutta ei minun tarvinnut kauaa seurata Minna Leinosen seminaarialustusta tai Sanna Ahvenjärven ja Tapio Lappalaisen teosta *Water*, kun ymmärsin, että pohjimmiltaan Tampere Biennale vastasi Tiaisen muotoilemaan posthumanistien vaatimukseen. Sen mukaan musiikin pitää olla mukana osoittamassa, kuinka myös eurooppalainen humanismi perustuu ihmisten ja ei-elollisen vuorovaikutukseen eikä riippumattoman yksilön mielenmaisemiin. Leinosen alustus kyllä mainitsi musiikin vastaanoton erääksi lähtökohdaksi ”ihmisyden teoksen takana”, mutta käänsi huomion pois mystifioidusta taiteilijasta korostamalla arkielämää taiteen perustana ja taiteen merkitystä elinympäristömme kriisien ymmärtämisessä. Ja mitä muuta *Waterin* sointitaituruus oli kuin ihmisen ja ei-elollisen vuorovaikutuksen osoittamista?

Kattavimmin teeman tämä puoli avautui Zagros Ensemblen konsertissa, kun sekä Matei Gheorghiu, Robert Ruoholan, Aki Yli-

**MITÄ KAUEMMAS
SÄVELTÄJÄSTÄ JA HÄNEN
ITSEILMAISUSTAAN
MUSIIKKI MERKITYKSENSÄ
KOHDISTI, SITÄ SYVEMMIN
SE VAIKUTTI.**

**YMMÄRSIN, ETTÄ
POHJIMMILTAAN TAMPERE
BIENNALE VASTASI
TIAISEN MUOTOILEMAAN
POSTHUMANISTIEN
VAATIMUKSEEN.**

Salomäen että Heidi Hassisen teokset julistivat myötäelämistä ja inhimillisyyttä tavalla, joka ei kokonaan riippunut käsiohjelmatekstistä. Teoksen omalakisuuuden ja säveltäjän ulkopuolelle kurkottaneiden, empaattisten mielenmaisemien jälkeen Olli Kortekankaan *Kolme impressiota* tuntuikin sitäkin abstraktimmalta. Kuin pelkkä musiikki ei enää olisi riittänyt.

**MONITAIDE, INHIMILLISYYS JA
MIELEKKÄÄT MIELENMAISEMAT**

Oma mielikuvani Tampere Biennalen heijastelemasta nykymusiikkidollisuudesta on, että mitä kauemmas säveltäjästä ja hänen itseilmastaan musiikki merkityksensä kohdisti, sitä syvemmin se vaikutti. Mielenmaisemat kiinnostavat, kunhan ne eivät ole maisemia säveltäjän mielestä vaan maailmasta, jonka kanssa vuorovaikutamme. Siinä mielessä posthumanismissa toden totta on ideaa.

Mielen maisemat -teema ei kuitenkaan ottanut mielestäni kantaa ”itse musiikin” ja ulkomusiikillisen tai abstraktin ja ohjelmallisen rajankäynteihin. Minulle parhaita festivaalielämyksiä olivat ne hetket, kun nämä dikotomiat väistyivät täyteläisen inhimillisyyden tieltä. Tämä kirkastui Elina Mustosen ja Eero Hämeenniemen näyttämöllisessä konsertissa *Laura Maddalena*. Tietysti 1600-luvun Venetsian orpokotien elämästä ja musiikista voisi laatia informatiivisen käsiohjelmatekstin ja laadukkaan konserttiohjelman, mutta pelkkä cembalonsoitto ei synnytä yhtä kokemuksellista ▶

MIELLEN MAISEMA
SAA MERKITYSTÄ
KEHOLLISUUDELTA,
MATERIALTA JA MONEN
TAITEEN YHTEISRINTAMALTA.

ja eläytyvää taidekokemusta kuin monitaiteinen yhdistelmä kieltä, liikettä, näyttelijäntyötä, dramaturgiaa ja lavasteita. Mielen maisema saa merkitystä kehollisuudelta, materialta ja monen taiteen yhteisrintamalta.

Samaa täyteläisyyttä koin Tampere Filharmonian konsertissa, **Malin Bångin** teoksessa *Splinters of Ebullient Rebellion*. Solistinen kirjoituskone ja valikoima muita musiikin taikamaailmaan kuulumattomia arkiääniä kantoivat mukanaan roppakaupalla inhimillisyyttä. Kokemus oli tyystin toinen kuin 70-luvun paperinmakuisimmassa modernismissa – niin paljon vaikutti se, että äänimateriaalissa soi tavallinen elämä. Toisenlainen inhimillisyyden voitto oli Jennah Vainion beatbox-konsertto *Fujiko's Fairy Tale*. Teos olisi kumissut tyhjyyttään ilman solistin ihmisyyttä, jota beatbox-äänien konemaisuus vain korosti. Musiikin ulkopuolisista merkitysjärjestelmistä tehonsa sai myös Game Music Collectiven pelimusiikkiklubi. Ilman tietokonepelikokemustakin ymmärsin, miten paljon tunnetta immerssiiviset pelikokemukset lataavat musiikkiin.

EIKÖ PELKKÄ MUSIIKKI RIITÄ?

Monitaiteella ja järjestetyn äänen ulkopuolisella täyteläistetty festivaaliohjelma pakotti pohtimaan, eikö puhtaan musiikillinen mielenmaisema enää riitä audiovisuaalisten somealustojen puuduttamalle nykykuulijalle, jonka reseptorit vaativat tunneärsykeitä kaikille aisteille. Onko taito pelkän musiikin pelkkään kuuntelemiseen rapautumassa? Itse en usko niin. Monet Tampere Biennalen teokset pikemminkin palauttavat musiikin lähemmäs taidekokemuksen arkaaista alkutilaa, johon evoluutio ja kulttuurievoluutio ovat ihmisen virittäneet: musiikki kuuluu yhteen runouden, tanssin, liikkeen, tarinoiden ja yhteisöllisen tekemisen kanssa. Ihmiskunnan historiassa oli silmänräpäys, jolloin ihmisten piti istua hiljaa, kuunnella järjestettyä ääntä ja löytää merkityksellinen elämys siitä ja vain siitä, ja tämäkin silmänräpäys oli kuvitteellinen, idealisoitu ja elitistinen. Tampere Biennalessa saattoi huokaista helpotuksesta: se silmänräpäys on mennyt.

Aina musiikin monitaiteellinen linkittyminen inhimilliseen elämäkokemukseen ei Tampereella onnistunut. Äänitaidepuiston teosesittelyt lupasivat kokonaisvaltaisia ja tavallaan posthumanistisia taide-elämyksiä

Tampereen kaupunkiympäristöön suunnitellun ja sen kanssa vuorovaikuttavan äänen äärellä. Mutta kun seisoin nilkkoja myöten loskassa kuusen alla ja yritin seuloa kylmän tuulen, liikenteen ja kosken seasta sävellyksenpalasia, aloin kaivata hiljaiseen, lämpimään konserttitaliin. On siinäkin arvonsa, että voi rauhassa eritellä sonaattimuodon toteutusta tarvitsematta mieltä, mikä on teosta, mikä häiriötä ja mikä näiden väliin syntyvää tahallista tai tahatonta käsitetäidettä.

YLEISESTÄ ELÄMYKSEEN

”Yleisotsikko yleisfestarille”, sanoi kokenut kollega, kun pyysin kantaa mielen maisemiin. Tampere Biennalen tuleva taiteellinen johtaja **Minna Leinonen** ylisti teemaa loistavaksi. ”Pyttipannun makua”, tuumi vapaammin positioitunut säveltäjä, ja jatkoi: ”... ja mikäs siinä, pyttipannu on hyvää”. Sen tarkempia kommentteja en mielen maisemista saanut, vaan aloittamani keskustelut pyörähtivät siihen, mikä teos kenenkin mielestä täytti teeman asettamat odotukset. Nämä saattoivat liittyä yhtä lailla intentioihin, yhteiskunnallisuuteen kuin inhimillisyyteen.

Mutta yhtä hajanaisia ovat omatkin mielikuvani mielen maisemista Tampere Biennalessa – ja saavatkin olla. Ei-käsitteellistä taidetta alleen kokoava teema on pakostakin merkitysavaruuteen satunnaisesti sijoitettu koordinaatisto, johon kukin saa halutessaan teoksia asettaa. Vainion kunniaksi on, että mielen maisemien koordinaatiston kaikki saattoivat kuvitella tuntevansa, eikä se luonut jakolinjoja. Yhteiskunnallisen tai posthumanistisen musiikin festivaali olisi myrkyttynyt ennakkoluuloista.

Vielä enemmän Vainio kunniaksi on se, miten paljon konserteissa oli yleisöä. Tämä ei tietenkään liittynyt teemaan vaan musiikkivalintojen merkityksellisyyteen. On ihana elää maailmassa, jossa kaikki halukkaat eivät mahdu nykymusiikkifestivaalin soolonokkahuilukonserttiin arkipäivänä klo 12!

Sen verran minussa on kuitenkin posthumanistia, että Tampere Biennalen väkevimmän musiikkilämyksen koin Soiva tila -konsertissa, joka vapautti minut sekä säveltäjien mielenmaisemista että omistani. **Mari Paikkarin** keraamisten installaatioiden pyhä helinä, **Suvi Elorannan**

liike ja Tampering Ensemblen luonteva soitto tuntuivat rituaalilta, joka eteni vääjäämättömästi, ikiaikojen hiomana, varmana siitä, ettei mikään itseilmaisu tai merkityksenanto ole tarpeen. Minun on vieläkin vaikea ajatella, että kyseessä oli **Anna Hakulan** sävellys eikä ihmisen ja maailman vuorovaikutusta tervehdyttävä alkukantainen riitti.

Ehkä salaisuus oli siinä, mitä Hakula oli jättänyt säveltämättä. Teos päättyi maailman hitaimpaan diminuendoon, kun keraamisen mobilen helinä hiljensi omia aikojaan. Mikään siinä hetkessä ei riippunut ihmisen mielenmaisemista vaan maailmasta ihmisen ulkopuolella.

Kirjoittaja on vapaa musiikitoimittaja.

ON IHANA ELÄÄ
MAAILMASSA, JOSSA
KAIKKI HALUKKAAT EIVÄT
MAHDU NYKYMUSIIKKI-
FESTIVAALIN SOOLONOKKA-
HUILUKONSERTTIIN
ARKIPÄIVÄNÄ KLO 12!

ARI OJALA

In memoriam

PAAVO HEININEN

TIENNÄYTTÄJÄ

Paavo Heininen nukkui pois 18. tammikuuta 2022 hoivakodissa Järvenpäässä.

Maastamme, maailmastamme, katosi aivan erityinen ihminen omaperäisine ajatuksineen. Jäi monimuotoinen musiikki, kirkas ja persoonallinen, vakava, sydäimestä tuleva tai tanssiva.

Kun etsin sanoja Paavon kuvaamiseen, ne on vaikea panna järjestykseen, niiden pitäisi olla läsnä samanaikaisesti niin kuin Paavon mielessä pyörivät monet samanaikaiset impulssit: *äly, herkkyyks, uteliaisuus, oppineisuus, kekseliäisyys*; mutta myös *aistillisuus ja moniaistinen ilmaisu; ajattelun itsenäisyys*, mutta toisaalta *kuuntelun valppaus, vilpittömät reaktiot*.

Paavon rinnalla **Anja**: suorasukainen, lämmin, reipas elämänvoima. Turva ja syvä rakkaus. Anja siirtyi toiseen maailmaan kesäkuussa, ja sinne Paavo halusi häntä seurata – ”takaisin Anjan luokse”.

Innostunut, poleeminen, avarakatseinen ja katseita avaava, verbaalisesti kimurantti mutta tarkka. Ankaruuden takana ymmärrys, ja joskus osaaottava mielteliäs katse.

Itse tapasin Paavon ensi kertaa sävellystunnilla syyskuussa 1976. Oli alkanut tuntua välttämättömältä päästä juuri

hänen oppilaakseen. Mielessäni pyöri musiikkia, jota olin kyvytön työstämään ja ilmaisemaan.

Tuntia oli edeltänyt vaivaantunut puhelu. Paavo vastasi puhelimeen tutuksi tulevalle hengästyneellä äänellä kiireisesti, ja asian esitettyni kysyi vähän ärtyneesti: ”Onko se säveltäminen nyt niin tärkeätä?”

Pienessä luokassa Sibelius-Akatemian R-talossa Paavo istui pystypianon ääressä pikkutakissa ja solmio kaulassa. Teititeltiin.

Sävellystuotantoni oli pienimuotoista, enimmäkseen vokaalimusiikkia. Vilkaisti lappusiani, taisi punakynällä ympyröidä kohdan, jossa ehkä oli jotakin potentiaalia, mutta sitten ryhdyttiin töihin, eikä sävellysyhtymäni juuri palattu useampaan vuoteen. Olen vuosien kuluessa ymmärtänyt mitä hän tarkoitti sanoessaan: ”Sävellyso opiskelun aikana päämääränä ei ole tuottaa sävellyksiä, vaan hionnan kohteena on säveltäjä itse”.

Paavon metodeihin kuului erilaisia harjoitelmia. Kuuluissa pikkurumpukappale oli siinä vaiheessa ihan mahdollon saattaa valmiiksi, niin tärkeätä kuin rytmi- ja muotoelementteihin keskittyminen olisi minulle ollutkin.

Myöhemmin tajusin kyllä, että nekin toivottomat yritykset avasivat ajatuksiani.

Tarkka katse, arvaamaton kommentti, monimutkaiset lauseet. Ei mitään helpoaa eikä kätevää. Ei reseptejä, ei myöskään rohkaisuja.

Oli selvää, että säveltäjän tie tulisi olemaan vaativa ja loputonta työtä. Niin kuin on ollutkin. Toivottomuuden ja

oman pienuuden tunne: kuinka koskaan voin löytää ja luoda työkalut omaan musiikkiini, koska pääsen ilmaisemaan itseäni?

Kerran höyrytin liimatun suosituskirjekuoren auki, ja sieltä löytyi pohdittuja ja

hienoja sanoja, joita en ollut ikinä kuulut, ja joita minun olisi pitänyt osata olla odottamatta ja lukematta.

Naiseudestani ei koskaan puhuttu. Se oli viesti siitä, että olin opiskelemassa elämää, johon voisin yltää siinä missä pojatkin. Epävarmuus ja esikuvien puute tosin loistivat selvästi: eräänä viikkona tärkein läksy oli katsoa kymmenen kertaa päivässä peiliin ja toistaa: ”Minä osaan”.

Hyvin pian aloin ymmärtää, että vuodet Paavon oppilaana olivat tär-

keimmät elämässäni koskien tulevaa musiikkiani. Kaikki edeltävä oli johtanut siihen, ja kaikki sitä seuraava lähti siitä liikkeelle.

Kosmopoliitti kaikkietävä, paljon ymmärtävä, lämminsydäminen, loputtoman antelias jakamaan tietoaan.

Jotkin keskustelut ymmärsin vuosia myöhemmin, kuten ajatuksen oopperasta. Paavo oli itse säveltämässä *Silkkirumpua*, kun julistin etten tule koskaan kirjoittamaan oopperaa, tukemaan vanhentunutta, porvarillista korkeakulttuuria, jossa laulajat pääsevät esittelemään korkeita ääniään. Totesi vain, että sehän on määrittelykysymys, jokainen voi itse päättää millainen on ooppera tänään. Tuo lause tuli mieleeni vuoden 1989 tienoilla kun tajusin, että ooppera voi olla myös elämäämme vaikuttava syvällinen ja henkinen kokemus.

Haavoittuva, haavoitettu, väärinymmärretty. Oopperasäveltäjänä kesken jäänyt ura liian ahdaskatseisessa Suomessa.

Hyvä, syvällinen, arka, peloton.

Puhelut olivat aina pitkiä, ja niiden aikana vieressäni oli aina kalenteri, johon kirjoitin muistiin jatkuvasti teosten, kirjailijoiden nimiä, ajatuksia, tarinoita. Nämä muistiinpanot alkoivat ensimmäisellä sävellystunnilla ja jatkuivat siis yli 40 vuotta.

Säveltäjä, opettaja, pianisti, ajattelija, kirjoittaja, jonka valtava elämäntyö on meille vielä suureksi osaksi tuntematon rikkaus.

Pariisissa 14.2.2022, KAIJA SAARIAHO

IN MEMORIAM

TEPPO HAUTA-AHO

Ystäväni, monipuolinen muusikko-säveltäjä **Teppo Hauta-aho** on kenties elämäni tärkein soittokumppani ja myös tärkeimpiä henkisiä tukijoita

aloittaessani vähitellen 1970-luvun loppupuolella myös klassisen säveltäjäyteni. Lähes 40 vuoden ajan me esiinnyimme duona ympäri Suomea ja veimme yhteistä sanomaamme musiikista yli ja läpi tyyli- ja koululuihin, konserttisaleihin, muualle Pohjoismaihin, Yhdysvaltoihin, Japaniin, Ranskaan... Kun aloitimme varsinaisen yhteistyön 1977, tällainen muusikkoprofiili oli vielä aivan uutta Suomessa – soittaa nyt samassa konsertissa jazzia, bluesia, **Bellmania**, **Bachia**, **Sibeliusta**, **Madetojaa**, **Ravelia**, modernia klassista, **Hectoria**, **Stingiä**, **Piae Cantionesia**, **Hauta-ahoa**, **Holmströmiä**, flamenco, afrikkalaista kansanmusiikkia, jne., jne.!! Teimme myös 1980-luvulla kiertueita Suomessa ja Ruotsissa pikkulasten pienisoopperalla *Kuun kultainen sävel / Månens gyllene klang*, jossa mukana oli myös näyttelijä **Dick Idman**. Olemme julkaisseet kaksi yhteistä levyä: *Two Faces* (1980) ja *DUO!* (1992).

Teppo oli hienoimpia tuntemiani ihmisiä – aidosti hyvä ihminen. Hauska, kannustava, hieno, luova soittaja, hyvä autokuski (olemme ajaneet suurin piirtein koko Suomen ristiin rastiin!) ja kohteli kaikkia ihmisiä, myös kaikkia lapsia, ystävällisesti ja kunnioittavasti mutta aina pilke silmäkulmassa. Keikoilla saattoi tulla spontaaneja ideoita, kuten silloin kun eräässä konserttipaikassa pianotuolini

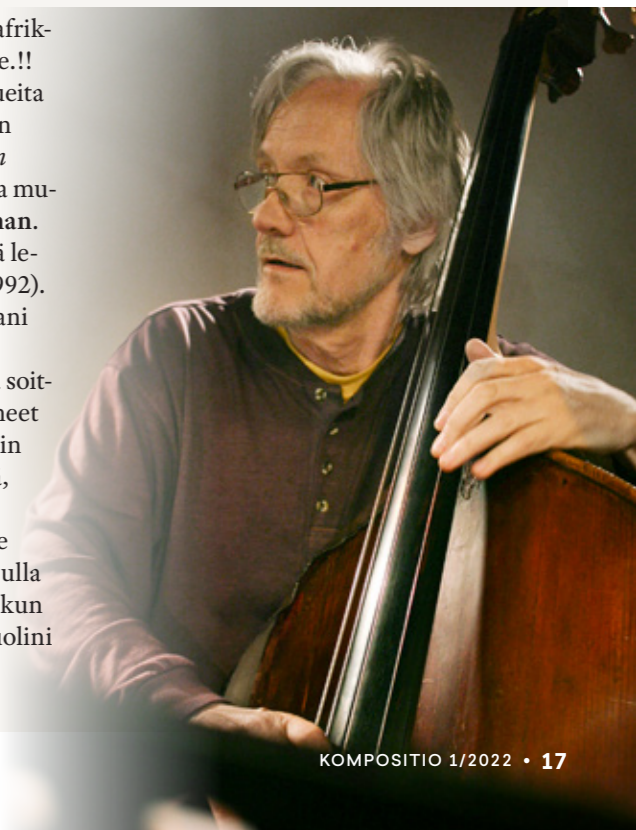
vinkui ja piti meteliä kuuluvasti: katsoimme toisiamme, ja seuraavana ”kappaleena” improvisoimme trion kontrabassolle, pianolle ja pianotuolille. Eräällä keikkakiertueella Teppo äänitti vimmatusti kaikkia ovia, jotka pitivät jotain erikoista ääntä. Niistä hän teki

sitten radiofonisen äänityksen Ylelle!

Melkein joka Suomen kolkassa Tepolla oli tuttuja ja ystäviä, joita sitten kävimme usein myös keikan jälkeen tapaamassa. Sama pätee myös niihin muihin maailman-kolkkiin, joissa Teppo on liikkunut: hän ei jättänyt

ketään kylmäksi, hänet huomattiin ja hänestä pidettiin. Paitsi ehkä jotkut tiukkapiipot, jotka eivät ymmärtäneet huumorin merkitystä myös ”vakavassa” musiikissa, ehkä jazzissakin...

Ystävääni Teppoa rakkaudella muistaen, CARITA HOLMSTRÖM

MAARIT KYTÖHARJU

IN MEMORIAM JOUKO LINJAMA

Suomalaisen kirkkomusiikin suuri mestari, säveltäjä **Jouko Linjama** on poissa. Hän kuoli Hyvinkäällä 12.1.2022. Linjama oli syntynyt Karjalassa, Kirvun kylässä 4.2.1934. Hän kävi koulunsa Jyväskylässä ja kirjoitettuaan ylioppilaaksi opiskeli Sibelius-Akatemiassa kirkkomusiikkia ja sävellystä sekä samanaikaisesti Helsingin yliopistossa musiikkitehdettä, kansanrunoutta ja kirjallisuutta.

Kunnioitus niin **Johann Sebastian Bachia** kuin renessanssin polyfonian kehittäjiä kohtaan olivat läpi uran kantava idealistinen voima. Molemmat kumpusivat esikuvasta **Anton Webernistä**, joka oli väitellyt renessanssisäveltäjä **Heinrich Isaacin** musiikista. Linjama löysi oman sävellystekniikkansa opiskellessaan Kölnissä. Hän vieraantui vallitsevasta sarjallisesta tekniikasta ja kehitti oman kaanontekniikkansa, Samponsa, jota takoen Linjama tuotti teoksia opusluetteloonsa yli 130:n nimikkeen verran. Linjamalle teemana saattoi olla melodian sijasta sointujen liike: monisuuntaiset ja poikkitelaiset kolmisoinnut, jotka täyttävät nopeasti täyttyviä 12-sävelkenttiä. Käytettyjen sointujen juuret lepäsivät b–a–c–h-motiivissa, joka oli myös Webernin jousikvartetton materiaalina. Tuota kvartettoa Linjama oli

JOUKO OLI LÄSNÄ JA ÄLYLLISESTI TERÄVÄ. HÄNEN SILMISSÄÄN PILKISTI AINA PIKKUPOIKA, JONKA AJATUKSIA VÄRITTI ÄLYKÄS HUUMORI.

analysoinut Kölnin vuosinaan ja suurta vahingoniloin tunteen oli huomannut, miten Weberniltä oli yhden kerran jäänyt rivistä yksi sävel pois. Linjama käytti sointumateriaalinaan neljää sointua, kahta duuri- ja kahta mollisointua, joilla hän soinnutti b–a–c–h-motiivin hyödyntäen neljässä soinnussa kaikkia oktaavin 12:a säveltä. Myös Linjaman melodiat käyttivät usein b–a–c–h-motiivia laajentuen terssi- ja nooiverkostoiksi. Bach-motiivin rinnalla toinen merkittävä melodinen aihe oli pieni terssikulku, joka esiintyy varsin monissa Linjaman teoksissa. Pienellä terssillä oli symbolinen viittausarvo **Taru-vaimolle** läheiseen teokseen, **Brahmsin Kehtolauluun**.

Linjama oli menestynyt ja ansioitunut säveltäjä. Hänen tuotantoaan esittivät käytännössä kaikki merkittävät tahot maassamme. Pääpaino Linjaman tuotannossa on sarjassa laajoja vokaaliteoksia, jonka aloitti mittava oratorio *millaista on Samuel Beckettin* tekstifragmentteihin. Tunnetuksi Linjama tuli vuonna 1969 sävelletyllä teoksella *Missa de angelus*, joka voitti Radion kamarikuoron kutsusävellyskilpailun. Yhtenä hänen pääteoksenaan voidaan pitää Yleisradion tilaamaa ja vuonna 1999 kantaesitettyä *Suomalaista Requemia*, op. 100b **Mikael Agricolan** raamatunsuomennoksen teksteihin (1996).

Laajimmin Jouko Linjaman tuotannosta on esitetty urkuteoksia. Niitä syntyi läpi uran aina vuodesta 1961 vuoteen 2012 mennessä lähes 30, ja teoksia ovat esittäneet käytännössä kaikki suomalaiset eturivin urkurit. Linjama saavutti kilpailuissa 12 kertaa palkintosijan, joista seitsemässä hän sai ensimmäisen palkinnon. Linjamalla oli sävellyskonsertteja kaikkiaan 15, ja hänet palkittiin erilaisilla tunnustuksilla useita kertoja. Näistä Kirkon sävellyspalkinto vuonna 1979 oli yksi merkittävimmistä.

Linjama toimi kirkkomusiikkona aluksi Helsingin katolisessa seurakunnassa. Lyhyet pestit Pusulassa ja Nummella alustivat lopullista pitkäa Tuusulan seurakunnan kanttoriurkurin virkaa, jossa hän toimi vuodesta

1964 lähtien aina eläköitymiseensä vuonna 1997 saakka. Kanttorin työn inspiroimana hän sävelsi valtavan määrän liturgista käyttömusiikkia.

Jouko oli läsnä ja älyllisesti terävä. Hänen silmissään pilkisti aina pikkupoika, jonka ajatuksia väritti älykäs huumori. Hänen musiikkinsa pysyy tuoreena ja elinvoimaisena, mikä on merkki harvinaisesta ja erityisestä lahjakkuudesta tarttua aikaan. Jouko Linjama loi elämänmittaisen elävän tuotannon, joka on ja pysyy, vaikka tekijä itse on nyt siirtynyt ajasta ikuisuuteen.

JAN LEHTOLA

LEHTIKUVA

Muutama varhainen muistikuva **Hermanista**: opiske-
limme Sibelius-Akatemiassa
samoina vuosina sävellystä,
tosin pääaineena taisi olla
shakki, ja tätä jatkoimme
pitkänä turnauksena vielä 1975 Lahdessa, kun
olimme kesäkurssilla suorittamassa säveltapailu
III:a. Kävelin usein Hermanin luo Vantaanjoen
toiselle puolelle Ylästään. Siellä soiteltiin barokki-
musiikkia, Herman nokkahuilulla, minä pianolla,
jonka soinnin hän oli preparoinut cembalomai-
seksi kiinnittämällä vasaroihin nastat. Siellä
suunniteltiin vuoden 1975 Ung Nordisk Musik-
-festivaali, ja keskenämme puhuimme usein
ruotsia, jota Herman oli oppinut yhtä nopeasti
kuin suomeakin. Saksaa emme puhuneet, ehkä
siksi, että Herman muistutti äidinkieltänsä olevan
vähemmistökieli, Ylä-Itävallan murre. Hän kuului
Save Minority Languages -järjestöön ja otti teh-
däkseen suomi–mina–sanakirjan vieraillessaan
länsiafrikkalaisessa Beninissä 2003–2004. Hän
oppi arabiaa sekä tietenkin kreikkaa
maassa, jossa hän asui vuodesta 2010
kuolemaansa asti. Herman oli poik-
keuksellinen polyglotti ja kosmopoliitti,
mikä tietysti heijastui hänen
musiikkiinsakin.

Herman sai Suomen kansalaisuuden vuonna 1974. Mutta mikä sitten oli tuonut hänet Suomeen vuonna 1970? Hänen puolisonsa **Soile** vastasi äsken: ”Lopullinen syy on minullekin arvoitus, itse hän tosin mainitsi syyksi uteliaisuuden, voi hyvinkin pitää paikkansa. Tutustuimme SibAn kuppilassa. Olin ostamassa kahvia, kun hän käveli sisään, ja siitä se melkein 50 vuotta sitten alkoi.” Herman oli synnyinkaupungissaan Linzissä opiskellut graafista taidetta sekä kitaransoittoa, jonka opintoja hän oli jatkanut Zürichissä ja Brysselissä. Sibelius-Akatemiassa hänen opettajakseen tuli **Aulis Sallinen**, ja sävelly diplomi valmistui 1976.

Hermanin graafiset taidot tulivat käyttöön, kun hän kehitteli persoonallisia notaatioratkaisuja niille moninaisille soittotekniikoille, soinnille ja rakenneperiaatteille, joita hän ammensi kaukaa historiasta ja vieraista kulttuureista. Varhaisemmissa teoksissaan hän viittasi usein renessanssimusiikkiin ja käytti oman soittimensa nokkahuilun lisäksi muun muassa luuttua, gambaa ja krummhornia. Esimerkiksi *Cantiones eroticae* (1974) ei ole vain renessanssimusiikista piirretty kuva, vaan voimakas maalaus kokonaisuudesta, joissa itse soitanto herkästi peittyi

ALEXANDRA KIPOURCOS

HERMAN RECHBERGER 14.2.1947–11.1.2022

HERMAN OLI POIKKEUKSELLINEN POLYGLOTTI JA KOSMOPOLIITTI. MIKÄ TIETYSTI HEIJASTUI HÄNEN MUSIIKKIINSAKIN.

nauruun ja hälinään. Erilaiset musiikit kasaantuvat kollaaseiksi, joita Herman itse luonnehti mieluummin 1500-luvun termillä *quodlibet* samalla korostaen tuttuuden musiikillisten aineiden luomia humoristisia tehoja.

Herman toimi Yleisradion kokeilustudion johtajana

1979–1984 ja sävelsi nauha- ja multimediateoksia sekä radiofonioita, joista tunnetuin on Prix Italia -kilpailussa palkittu *Pekka Mikkosen nousu* (1978). Hänen lukuisista näyttämöteoksistaan parhaiten pääsi esiin *Aika ja uni* (Savonlinnan Oopperajuhlat 2000), kolmen säveltäjän yhteisteos. Ooppera *Helike Athantos* palkittiin kreikkalaisessa sävellyskilpailussa 2009, ja kilpailun järjestäjä houkutteli Rechbergerit maahan hallinnoimaan Hellenikon-residenssiä. Sitten monet muutkin Hermanin teokset perustuivat kreikkalaiseen mytologiaan. Hän opiskeli darabukan soittoa Tunisiassa ja djemben soittoa Beninissä ja Togossa, ja hänen taituruuttaan kuullaan **Kalevi Ahon** 14. sinfonian levytyksessä. Hän perehtyi systemaattisesti balkanilaisen, arabialaisen ja afrikkalaisen musiikin rytmiiikkaan ja julkaisi kustakin kirjan.

Hermanin tuotanto käsittää noin 300 teosta, joista varsin suuri osa odottaa edelleen kantaesitystään.

MIKKO HEINIÖ

JAAKKO KUUSISTO IN MEMORIAM

On February 24th of this year, Finland lost one of its foremost musicians, whose passing leaves a large void in our community.

Jaakko Kuusisto was one of the finest people I ever had the privilege of knowing. We first met ten years ago, soon after the smash success of his violin concerto. I'd been commissioned to write a duo for him, and after the first rehearsal of my hastily written piece – we'd joked about the brutally short timetable on Facebook throughout the process – he offered me a ride back to Helsinki, and we quickly formed an easygoing friendship. We'd both come of age studying in the USA during the bright optimism of the Clinton-era 90s, and we shared a compositional aesthetic and an admiration for American music – not to mention an obsession with American politics, which we discussed at great length.

The sheer number of people who could call Jaakko a close friend was impressive, as was the fact that he made room for all of us in his life. To spend time with him was to feel instantly valued. He was present in every mo-

ment, listening respectfully, taking it all in without prejudice or judgment. (That respect even extended to internet trolls, of whom Jaakko was an inveterate, fact-based slayer.) Although we moved in different strata of the music scene, Jaakko never held himself above me, or anyone, for that matter. He'd always make time for a beer or dinner when he was in town, and a real chat about our lives.

These traits made him a natural leader: concertmaster, conductor, committee chairman, politician – Jaakko

HE WAS PRESENT IN EVERY MOMENT, LISTENING RESPECTFULLY, TAKING IT ALL IN WITHOUT PREJUDICE OR JUDGMENT. (THAT RESPECT EVEN EXTENDED TO INTERNET TROLLS, OF WHOM JAAKKO WAS AN INVETERATE, FACT-BASED SLAYER.)

PETRA TIIHONEN

was the model of the artist as public servant, a tide that lifts all ships. His career grew alongside his unwavering commitment to the health, growth and diversity of Finland's artistic life. After his diagnosis with an incurable brain tumor, he refused to sit quietly and wait, but kept up his performing career and got himself elected to the Oulu city council as a Green, determined to make a difference with every minute he had left. His music was very much like him: accessible, sincere, curious and exploratory, joyous, outgoing and warm, and above all entertaining.

I met up with Jaakko just before his swift decline, and when we parted, I said I'd see him again soon. He gave me a small, wry smile, and on some unspoken level I knew it would be the last time. I regretted then not telling him how much his friendship had meant to me, and how much I'd miss him when he was gone. But he was still sending silly jokes and pun memes at Christmas, so I let myself think there was time. Past a certain age, one comes to accept that not everybody is going to make it to the finish line, and that some will fall along the way. The deep injustice is that all too often, it's someone who mattered so greatly that their absence leaves an unfillable space in the lives of those around them.

Jaakko Kuusisto was such a person, one of fundamental decency, who worked tirelessly for the betterment of others and only asked for more to do, and who met his untimely end with a grace few could aspire to. Searching for a single word to encapsulate him, I found English insufficient. I turned instead to a popular Yiddish expression, defined variously as a person of honor and integrity, of noble character, someone to admire and emulate. Jaakko was a *mensch*.

MATTHEW WHITTALL

Isäni Jukka Ruohomäki kuoli äkilliseen sairauskohtaukseen 8. maaliskuuta 2022 kotonaan Oulussa. Olimme puhuneet puhelimesta edellisellä viikolluoppuna. Silloin hän oli aivan oma energinen ja herkästi innostuva itsensä. Oli paljon ideoita ja suunnitelmia. Seuraavalla viikolla tuli suru-uutinen.

Asuimme lapsuuteni ajan Nurmijärvellä vanhassa rintamamiestalossa. Muutimme kaupungista peltojen keskelle pienelle kotieläintilalle, missä elämä pyöri aivan eri sfääreissä kuin kaupungissa. Rahaa ei ollut ollenkaan, ja horsmat kasvoivat talon lattialautojen väleistä. Kotipiha villiintyneessä puutarhassa itseni korkeisten heinien keskeltä löytyi vaikka mitä tutkittavaa. Elämä oli onnellista.

Ymmärsin jälkepäin, miten erilaiseksi Juuson elämä vähitellen alkoi muuttua vuoden 1978 maalle muuton jälkeen. Kiinnostus säveltämiseen ja erityisesti elektroakustiseen musiikkiin vei hänet 1970-luvun alussa Helsingin yliopiston musiikkitieteen laitokselle Erkki Kurenniemen oppilaaksi ja suhteellisen nopeasti kollegaksi, joka ylläpiti osaston elektronimusiikin studiota. Siellä tehtiin uraauurtavaa pioneeriötä elektroakustisen musiikin parissa, mistä hyvänä esimerkkinä on Juuson ensimmäisiin sävellyksiin kuuluvat *Mikä aika on* (1970) ja *Pisces* (1975).

Vaikka Juuso olikin tapansa mukaan täysin uppoutunut työhönsä musiikkitieteen laitoksella, uteliaisuus ja kiinnostus uutta kohtaan veivät hänet melkein huomaamatta tietokonegraafikan pariin. Vuonna 1979 perustettiin Tööt-Filmi Oy, joka sinnitteli mainokista saaduin tuloin yltäen kuitenkin omana aikanaan taiteellisesti merkittävään tuotantoon: hyvinä esimerkkeinä ovat 1980-luvulla tehdyt animaatiot *Helkavirsiä*, *Mennyt manner* sekä Yleisradion ja Finnkinon tunnusanimaatio ja musiikki, joka oli kokonaan Juuson käsialaa. Samaan aikaan meillä kotona pidettiin melkein omavaraista kotieläintilaa, tehtiin heinää, kierreltiin purkotaloilla hakemassa rakennusmateriaaleja ja tehtiin itse mitä vain

VESA RANTA

JUKKA RUOHOMÄKI SUOMALAISEN ELEKTRONIMUSIIKIN PIONEERI

auton korjauksesta keittiökaapistoon.

Monien vaiheiden, epäonnen, konkurssin, työttömyyden ja laman jälkeen Juuso alkoi taas säveltää. Yli 15 vuoden hiljaisuuden jälkeen syntyi kansainvälisesti palkittu *Viiltoja* vuonna 1995. Ja minkälainen teos siitä tulikaan!

Ehkä voisi ajatella, ettei 15 vuoden hiljaisuutta ollutkaan, vaan mielessä muhi koko ajan musiikki, joka vain etsi oikeaa hetkeä tullakseen ulos. *Viiltoja* varten Juuso oli kerännyt kattopeltejä paikallisilta purkotaloilta ja viritteli niitä roikkumaan vanhan pappilan saliin. Vain yksi äänilähde – kattopelti – lainaksi saatu Dat-nauhuri ja mikrofonit sekä Yleisradion kokeilustudio, jonne äänet jätettiin yöksi niin sanotusti venymään. Juusolla oli Nurmijärvellä kotistudiona saunakammari, jossa tupakansavu kiemurteli varsin sakeana pilvenä luomisen virrassa

JUUSOLLA OLI NURMIJÄRVELLÄ KOTISTUDIONA SAUNAKAMMARI, JOSSA TUPAKANSAVU KIEMURTELI VARSIN SAKEANA PILVENÄ LUOMISEN VIRRASSA HYÖRIVÄN SÄVELTÄJÄN YMPÄRILLÄ. VALOT LOISTIVAT KAMMARIN IKKUNOISTA USEIN AURINGONNOUSUUN ASTI.

hyöriävän säveltäjän ympärillä. Valot loistivat kammarin ikkunoista usein auringonnousuun asti.

Oulun Konservatorion elektroakustisen musiikin lehtorinvirka vei Juuson Ouluun vuonna 1997. Tapansa mukaan hän melkein huomaamattaan vaihtoi jälleen koordinaattejaan. Hänestä tuli pidetty opettaja ja kollega oululaisessa musiikkikentässä. Hän myös perusti perheen Ouluun ja eli rikasta ja onnellista elämää.

Kirjoitan tätä muistokirjoitusta maaliskuun 17. päivänä, ja vähitellen tilanteen lopullisuus iskeytyy tajuntaan. Äärettömän luova, herkkä, spontaani, viisas ja empaattinen ihminen on poissa, suuri suru ja kaipaus jäävät. Hyvää matkaa, Juuso!

MAIJA HYNINEN

INSPIROITUMISTA VAI APPROPRIAATIOTA

MONIKULTTUURISEN SÄVELTÄMISEN HAASTEET

VIIME VUOSINA MEDIASSA ON SÄÄNNÖLLESTI NOUSSUT
PUHEENAIHEEKSI KULTTUURINEN APPROPRIAATIO ELI OMIMINEN.

AIHE HERÄTTÄÄ VAHVOJA TUNTEITA. KESKUSTELU MONIMUTKAISESTA AIHEESTA
EI TUNNU JOHTAVAN HEDELMÄLLISIIN JOHTOPÄÄTÖKSIIN, VAAN
VÄÄRIN YMMÄRRYKSIÄ SYNTYVÄ HELPOSTI LISÄÄ.

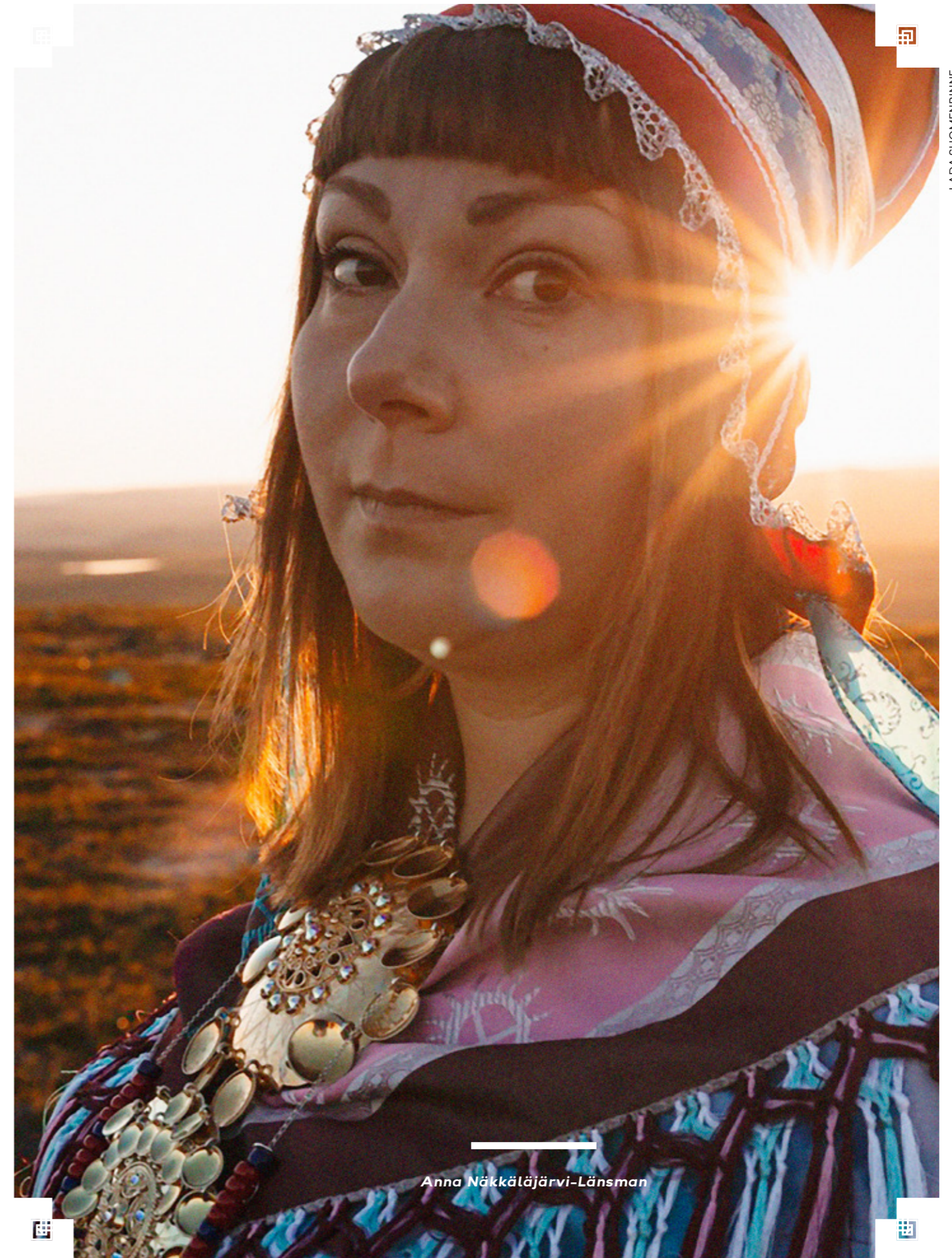
MISTÄ ILMIÖSSÄ ON KYSE, JA VOIKO SIITÄ OPPIA JOTAIN
TOISTEN KULTTUURIEN KUNNIOITTAMISESTA?

REETTA NÄÄTÄNEN

Nopean tiedonkulun maailmassa on yhä helpompaa saada vaikutteita ja inspiraatiota erilaisista kulttuuri-ilmiöistä ja kaukaisista maailmankolkista. Maailma tuntuu pienenevän, mutta lisääntyykö ymmärrys toisia kulttuureja kohtaan samaa tahtia? Kulttuurisen apropriaation käsite syntyi Yhdysvalloissa 1980-luvulla osana laajempaa akateemista keskustelua kolonialismin vaikutuksesta kulttuuriin. Suomessa termi nousi keskusteluun esimerkiksi vuonna 2018, kun lastenohjelmassa oli mukana hahmo nimeltä Punanata, joka kuvasi Amerikan alkuperäiskansaan kuuluvaa henkilöä epäsuotuisasti. Keskustelun myötä

on alettu kiinnittää huomiota muun muassa saamelaiskulttuurien hyväksikäyttämiseen ilman yhteisön itsensä suostumusta tai osallistumista.

Kulttuurien lainaaminen on luonnollinen ilmiö, jota on harjoitettu aina. Ongelmalliseksi se muuttuu silloin, kun valtakulttuuri omii valtapositionsa alempana sijaitsevan vähemmistön kulttuuria ja hyötyy siitä taloudellisesti, synnyttää samalla lisää stereotyyppioita ja vie lainatun kulttuurin omistajilta mahdollisuudet vaalia omaa kulttuurista perintöään. Nykypäivän keskustelussa kulttuurisella apropriaatiolla viitataan lähes poikkeuksetta epäeettiseen ja haitalliseen kulttuurisen omimisen muotoon, ei niinkään sen tasa-arvoiseen, ideaaliin muotoon. ▶

Anna Näkkäljärvi-Länsman

S. RAJAM

**Eero Hämeenniemi seurassaan
tanssija Alarmel Valli**

Haitallisuuden määrittely kulttuurisessa appropriatiossa ei ole yksinkertaista. Haitallinen kulttuurin omiminen on harvoin tarkoituksellista. Toisaalta taas hyvä aikomuskaan ei poista haitallisuutta, mikäli valta-asetelma on alistava. Valtakulttuurin edustaja turvautuu usein puolustukseen: tarkoitus oli hyvä, ja mukana oli ihailua sekä halu tuoda esimerkiksi vähemmistökulttuuria suuren yleisön tietoisuuteen. Tässä piilee kuitenkin ongelman ydin: kun vähemmistökulttuurin kuvauksen tekee joku muu kuin vähemmistön jäsen, kuvaus vähemmistöstä muuntuu ja toistaa mahdollisesti tiedostamattomia ennakkoluuloja.

Ei ole tavatonta, että musiikillinen inspiraatio syntyy jostakin vieraan kulttuurin parissa kuulusta materiaalista. Millasta arviointia olisi hyvä harjoittaa, että kulttuurin omiminen olisi tasa-vertaista eikä haitallista? Neljä säveltäjää kertoo kokemuksistaan monikulttuurisuuden parissa.

KARNAATTISEN MUSIIKIN PAULOISSA

Eero Hämeenniemi kiinnostui Intian musiikki-perinteestä 1960-luvulla. Hän ei ole kuitenkaan saanut muodollista intialaisen musiikin koulutusta, vaan on omaksunut musiikkityyliin ”osmoottisesti” tiiviissä yhteistyössä tunnettujen intialaisten muusikoiden kanssa. Hän on erityisesti työskennellyt eteläisen Intian klassisen musiikin, karnaattisen musiikin, taitajien kanssa.

”Karnaattisen musiikin taiteilijat kyllä mielellään keskustelevat kanssani. He tietävät, etten ole karnaattisen musiikin asiantuntija, mutta heitä kiinnostaa, mitä sanottavaa minulla ulkopuo-

lisena on.” Hämeenniemi lisää, että asiaa on toki auttanut hänen laaja kosketuspintansa Etelä-Intian musiikkikulttuuriin sekä myönteinen ja sympaattinen suhtautuminen siihen.

”Musiikki, jota sävellän, ei ole karnaattista. Kukaan intialainen ei tunnista, että siinä olisi karnaattisen musiikin elementtejä.” Hämeenniemi toteaa, että kun säveltäjä kuulee jotain mieltään kiehtovaa materiaalia, hän muuttaa sen omakseen. Mutta: ”Se pitää tehdä taiten. Kaikkea, mihin koskee, pitää käsitellä kunnioituksella ja ymmärtämyksellä.”

Hämeenniemen intialaisille muusikoille kirjoittama musiikki syntyy tiiviistä yhteistyöstä heidän kanssaan, ja karnaattisen musiikin elementtien käyttö tarjoaa heille tarttumapintaa musiikkiin. Ei olisi järjeä tarjota Intiassa esimerkiksi atonaalista musiikkia. Teoksissa on usein paljon improvisaatiota. Se on luonteva lähtökohta intialaisille muusikoille. Intiassa yhteistyöprojektit ovat saaneet innostuneen vastaanoton.

Hämeenniemi kertoo, että joitakin vuosia sitten kulttuurisen appropriatian noustua lännessä keskustelunaiheeksi hän harkitsi ottavansa asian puheeksi erään intialaisen muusikon kanssa.

”Ne muusikot, joiden kanssa teen yhteistyötä, ovat Intiassa superstaroja. Länsimaisen klassisen musiikin asema on taas Intiassa olematon. Ajatus siitä, että minä sävellyksissäni suhtautuisin heidän kulttuuriinsa siirtomaaherran asenteella, on absurdi, joten en edes lopulta kehdannut ottaa aihetta

**NE MUUSIKOT, JOIDEN KANSSA
TEEN YHTEISTYÖTÄ, OVAT INTIASSA
SUPERSTAROJA. LÄNSIMAISEN
KLASSISEN MUSIIKIN ASEMA ON
TAAS INTIASSA OLEMATON. AJATUS
SIITÄ, ETTÄ MINÄ SÄVELLYKSISSÄNI
SUHTAUTUISIN HEIDÄN KULTTUURIINSA
SIIRTOMAAHERRAN ASETEELLA,
ON ABSURDI, JOTEN EN EDES
LOPULTA KEHDANNUT OTTAA
AIHETTA PUHEEKSI. OLISIN SAANUT
BAMBUHUILUSTA PÄÄHÄNI.**

puheeksi. Olisin saanut bambuhuilusta päähäni.”

Hämeenniemi lisää, ettei Suomella ja Intialla ole historiallista valtasuhdetta toisiinsa. ”En ole kokenut mitenkään ongelmalliseksi, että esimerkiksi sävellän orkesteriteoksen alttoviulustemaan jonkun rytmin, jonka olen kuullut intialaiselta rumpalilta.”

Huomaavaisuutta on Hämeenniemen mukaan tietenkin tärkeää noudattaa sävellystyössä.

”En esimerkiksi koskaan käyttäisi teoksessani vaikkapa Australian alkuperäiskansan suhustuspuuta, jonka monet ihmiset ovat orkesterikappaleisiinsa laittaneet. Sillä on rituaalinen merkitys. Nykyään asiassa ollaan paljon sensitiivisempiä kuin vaikkapa silloin, kun tunnettu australialainen säveltäjä Peter Sculthorpe on merkittävimmät työnsä tehnyt.”

YHTEISTYÖ KAIKEN EDELLYTYKSENÄ

Kulttuurin omiminen koskettaakin konkreettisimmin juuri alkuperäiskansojen kulttuurista perintöä myös Suomessa. Taitelijanimellä Ánnámáret esiintyvä saamelaismuusikko Anna Näkkäläjärvi-Länsman on saanut klassisen musiikin koulutuksen ja valmistunut klarinetistiksi Sibelius-Akatemiasta, mutta päätyi lopulta tutkimaan ja esittämään joikutraditiota kansanmusiikkona. Hän arvelee, että kansanmusiikin kentällä musiikin tekijät ovat tiedostaneet musiikin kulttuuritaustojen merkityksiä pidempään kuin klassisella puolella. Nykyiset kansanmusiikin opiskelijat pohtivat tarkkaan, millaista arkistoista löytyvää materiaalia he voivat itse hyödyntää musiikissaan ja millainen suhde siihen pitäisi olla.

”Se, että kansojen välisistä valtasuhteista puhutaan nyt aiempaa enemmän, on jo askel eteenpäin.” Lapin saamelaiskulttuurin läänintaiteilijana työskennellyt Näkkäläjärvi-Länsman tekee tällä hetkellä taiteellista tohtorintutkimtoa joikujen repatriaatiosta muun muassa säveltämällä omaa musiikkiaan arkistoäänitteistä löytyneen materiaalin pohjalta.

”Ei mitään meidän kulttuurista ilman meitä. Jos joku ei-saamelainen on kiinnostunut käyttämään musiikkiperinnettämme, pitää se tehdä yhdessä saamelaisten muusikkojen kanssa.”

Saamelaiskulttuurin stereotypisointi on ilmiö, jonka haitallisuutta ei ehkä ymmärretä riittävästi. ”Jos halutaan kuvata musiikissa pohjoista kulttuuria, käytetään aina sitä samaa duuripentatonista sävelasteikkoa. Esimerkiksi Kautokeinon ja Enontekiön alueen koristeellisia joikuja ei edes

voi nuotintaa, sillä ne ovat niin monimutkaisia sävelkulultaan, että nuotintaminen väistämättä kadottaa niiden hienoimmat puolet. Samasta syystä joikujen sovittaminen vaikkapa yhtyeelle poistaa mahdollisuuden spontaaniin improvisaatioon.”

Uhanalaisen kulttuurin kohdalla stereotypisointi johtaa kertautuessaan siihen, että edes kulttuurin jäsenet itse eivät ole enää selvillä, mikä on alkuperäistä kulttuuria ja mikä yksinkertaistettua ja muokattua. Sen vuoksi on tärkeää, että joikuperinnettä jatkavat nimenomaan saamelaiset itse, koska heillä on mahdollisuus olla yhteydessä koko siihen liittyvään perimätietoon.

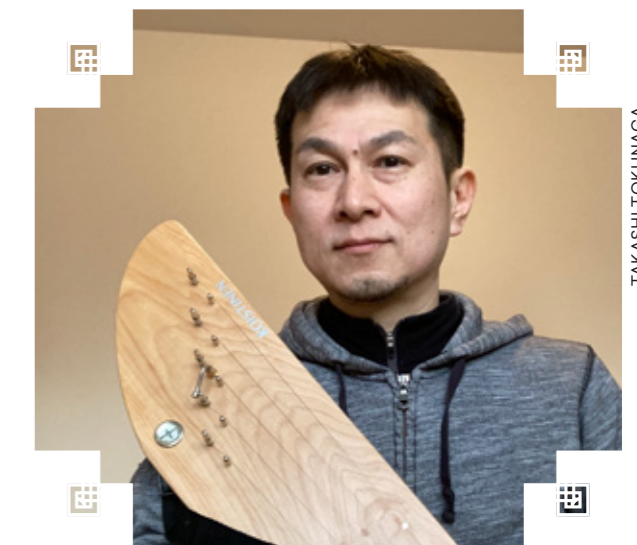
SUOMALAISTA METSÄÄ KUUNTELEMASSA

Näkkäläjärvi-Länsmanin viimeisimmällä albumilla kuullaan muun muassa japanilaista *shakuhachi*-huilua. Eikö tämä sitten ole ongelmallista? Näkkäläjärvi-Länsman sanoo kyllä pohtineensa asiaa.

Vuoden verran Suomessa asunut Hiroshiman yliopiston sävellyksen professori Takashi Tokunaga kertoo, että shakuhachin ja sille tyypillisen pentatoniikan ylenpalttinen käyttö aina, kun halutaan viitata Japaniin, tuntuu hänestä stereotypisoinnilta.

”Jos halutaan säveltää musiikkia japanilaisille perinnesoitimmille, sen voi tehdä myös seuraamatta kuluneita kliseitä.” Vaikka kulttuurin omiminen onkin haitallisinta juuri alisteisessa asemassa oleville vähemmistökulttuureille, ▶

Takashi Tokunaga ja kantele

TAKASHI TOKUNAGA

MAIKO KATAYAMA

Juha T. Koskinen yhdessä kotonsoittaja Nobutaka Yoshizawan kanssa

sensitiivisyys on tarpeen myös vaikkapa aasialaisten vaikutteiden omaksumisessa. Jos viittaus Japanin kulttuuriin on sävellyksessä liian suoraviivainen, tunnen oloni kiusaantuneeksi. Tällaisenko meidät japanilaiset nähdään?”

Tokunaga kannustaa ottamaan inspiraatiota muista kulttuureista, mutta se täytyy tehdä hienovaraisesti. ”Kun kävelin ensi kertaa syvällä suomalaisessa metsässä, panin merkille tuulen äänen ja puiden huminan. Se kuulosti erilaiselta kuin Japanissa. Tulevaisuudessa voisin hyvin käyttää Suomessa kokemiani asioita sävellyksissäni, esimerkiksi juuri puiden huminan rytmiä tai sointiväriä. Mutta en haluaisi, että viittaus Suomeen olisi ilmeinen.”

Tokunaga on Suomessa asuessaan tutustunut myös kanteleeseen ja haluaisi säveltää sille. 1960-luvulta lähtien japanilaisten perinnesoitimien soittajat ovat olleet kiinnostuneita moderneista soittotekniikoista, ja 2000-luvulta lähtien yhteistyö länsimaisten soittimien kanssa on lisääntynyt.

”Ei ole mitään syytä noudattaa perinteistä tyyliä, kun sävelletään japanilaisille soittimille. Toki suurin osa näille soittimille sävelletystä uudestakin materiaalista noudattelee perinteistä musiikkityyliä, ja varsinkin ulkomaalaiset säveltäjät havittelevat japanilaisten soittimien käytöllä eksotiikkaa, mutta niin ei tarvitsisi olla.”

Tokunaga korostaa myös vieraisiin kulttuureihin tutustumisen tärkeyttä: ”Vaikka internetistä saa nykyään paljon tietoa, omakohtainen kokemus vieraassa maassa on kuitenkin paljon tärkeämpi informaation ja inspiraation lähde asioille, joiden olemassaolosta ei aiemmin edes tiennyt.”

LUOTTAMUS ON TÄRKEÄÄ

Juha T. Koskinen on toiminut kahdesti vierailevana sävellyksen professorina Aichin taideyliopistossa. Kun vierailujen myöten tarjoutui mahdollisuus viettää Japanissa pidempiä ajanjaksoja, hän pääsi tutustumaan kulttuuriin lähemmin. Koskinen tapasi *tendai*-buddhalaisen *shōmyō*-lauluperinnettä harjoittavan Suehiro Shōein ja päätyi tämän oppilaaksi. Kokemus vaikutti Koskisen myöhempään sävellystyylisiin, ja hän alkoi myös säveltää japanilaisille perinnesoitimille, kuten kotoille.

”Olen aina ollut kiinnostunut eri materiaalien välisestä dialogista musiikissa, oli se sitten kohtaaminen Bachin kanssa tai kohtaaminen jonkun muun kulttuurin kanssa”, Koskinen kertoo. Hän pitää tärkeänä, että vieraaseen kulttuuriin on kosketuspintaa vaikkapa esiintyjän kautta: ”Japani tuli mukaan teoksiini pikkuhiljaa. Yhteistyö japanilaisten muusikoiden kanssa on ollut todella hedelmällistä. Opin heiltä valtavasti.”

Useat Japanin kulttuurista vaikutteita saaneet teoksensa hän on säveltänyt varta vasten jotain tiettyä esiintyjää varten. Teoksesta on työstetty yhdessä muusikon näköinen. ”Luottamus säveltäjän ja esiintyjän välillä on tärkeää. Se on näin korona-aikaan ollut kovilla, kun fyysisiä kohtaamisia on ollut hankalaa järjestää.”

Myös kulttuurinen tuntemus on Koskisen mukaan kohtaamisissa avainasemassa, jotta kommunikointi sujuisi kitkattomasti – etenkin, jos aikaa tapaamiselle on rajoitetusti. Koskinen toteaa, että vaikka joissakin teoksissa on jopa ulkomusiikillisia elementtejä buddhalaisuudesta, hän ei halua kahlita esiintyjää liian tarkoin esitysmerkinnöin, vaan jättää tilaa henkilökohtaiselle tulkinnalle. Jää siis osin esiintyjän harkinnan varaan, kuinka kulttuuriset elementit lopulta esitetään.

”Kokemukseni mukaan nykyinen nuori polvi on hyvin perillä vieraiden kulttuurien kunnioittamisesta ja perinteiden selvittämisestä ennen kuin materiaalia käytetään omista teoksissa. Paljon paremmin kuin vaikkapa minä olin heidän iässään”, Koskinen tähdentää.

”On myös hyvä tutkiskella, mikä on syy sille, että haluaa käyttää sävellyksissään vieraita kulttuureja. Onko todella halua omistautua asialle niin pitkäjänteisesti, että vieraiden elementtien käyttö ei jää pinnalliseksi?”

Kirjoittaja on Japanin-tutkimusta opiskellut klarinetisti, jota kiinnostaa erityisesti orientalismin nykymusiikissa.

Lue myös Kantaesittäjä Niillas Holmberg, s. 51. ja Kantaesittäjä Eija Kankaanranta, s. 46.

Vihdoinkin, liki kahdeksantoista vuotta kantaesityksen jälkeen Esa-Pekka Salosen oivallinen *Stockholm*

Diary (2004) jousiorkesterille on saatu levyille, kiitos Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin ja yhtyeen taiteellisen johtajan Malin Bromanin. Hienosti rakennetulla albumilla Salosen teos on kontekstualisoitu oivaltaen istuttamalla sen rinnalle säveltäjän oma sooloviuluteos *Lachen verlent* (2002), Sally Beamishin *Glanz* (2016) alttoviululle, Arnold Schönbergin ikoninen *Verklärte Nacht*, Op. 4 (1899/1917/1943) sekä Igor Stravinskyn mainio *Concerto in D* (1946) jousiorkesterille.

Kaksitoistaminuuttinen *Stockholm Diary* ja samaan aikaan sävelletty *Wing on Wing* (2004) kahdelle sopraanolle ja orkesterille ovat läheistä sukua toisilleen, jopa siinä määrin, että teokset jakavat keskenään yhden tärkeimmistä sävelaiheistaan. Vaikka *Stockholm Diary* ei ole ohjelmallinen teos, sen soittimellinen narratiivi on kuitenkin omiaan synnyttämään eläväisiä, kenties murellisia mielikuvia, varsinkin sellaisen detaljirikkaan ja omistautuneen esityk-

sen puitteissa kuin Alban uutuuksilevyllä saadaan kuulla.

Sekä Salosen *Lachen verlernt* että Beamishin *Glanz* taasen ovat saaneet innoitensa Schönbergin varhaisemmasta tuotannosta. Muotoratkaisunsa Salonen hakee kuitenkin vielä kauempaa historiasta, barokin chaconnesta. Beamishin lyhyt teos puolestaan on luonteeltaan eleginen, ja se on omistettu Sir Peter Maxwell Daviesin muistolle.

Los Angelesiin kotiutuneet emigrantit Schönberg ja Stravinsky muodostavat levyn ohjelmaan purevan vastinparin, joiden vaikutteet peilautuvat Salosen musiikissa iloisesti lomittuen. Orkesterin ja Bromanin yhteistyö on läpikotaisin huippuluokkaa. Albumin tekninen toteutus on niin ikään kerrassaan nautittavaa.

LOYTÖRETKI CARITA HOLMSTRÖMIN KAMARIMUSIIKKIIN

Yksi kevään ilahduttavimpia levyuutuuksia on eittämättä *Hidden Stories*, johon on koottu kiehtova kokoelma Carita Holmströmin kamarimusiikkia vuosilta 1990–2006. Vaikka Holmströmin musiikkia voisi pintapuolisesti luonnehtia impressionistisävytteiseksi,

syvempi tarkastelu paljastaa inspiroitu- neen, moni-ilmeisen sävelkielen, joka taipuu mitä erilaisimpiin muotoihin ja soiviin kudoksiin.

Marimballe ja pianotriolle vuonna 1990 sävelletyt *Kolme interludia* ovat kertakaikkisen lumoavia tutkielmia väreistä ja tekstuureista. Vaikka yhdeksänosainen *Paintings at an Exhibition* (2006) kahdelle pianolle on ilmiselvästi Musorgskin innoittama, musiikki ei pelkisty pianoklassikon toisinnoksi, vaan vaeltaa omia pohdiskelevia polkujaan. Sävelkieli on meditatiivisen keskittyntä ja kuljettaa tarinaa liki elokuvallisesti.

The Touring Musician (1992) fagotille ja kertojalle on nimensä mukaisesti kiertuemusiikon arkea peilaava tuokio-kuva, jonka tarkkanäköinen tarinointi nappaa kuulijan välittömästi mukaansa. Gunnar Björlingin runoutta peilaava laulusarja *Livets namn* (1992) sopraanolle, harpulle ja pianolle taas syvнее useampien kuuntelukertojen myötä.

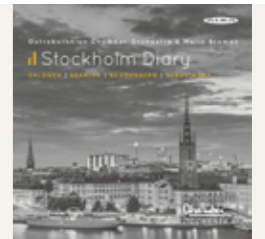
Kenties vaikuttavin levyn teoksista on kuitenkin jousikvartetto *Catacombs* (2005), jonka tummanpuhuvat sävyt väreilevät läpi neljän vahvasti karakterisoidun pääosan, joita erottaa toisistaan kaksi lyhyttä välisoittoa. Parikymmenminuuttinen kvartetto ▶

KEVÄÄN UUTUUSLEVYIT OVAT MUSIIKKILLISEN KERRONNAN JUHLAA

Harri Wessman
KAAÄS-Trio
Alba ABCD 511

Stockholm Diary
Keski-Pohjanmaan
Kamariorkesteri,
joht. Malin Broman
Alba ABCD 467

on vangitsevan ekspressiivinen teos, jossa kontrastit ja jatkuvuus saavuttavat ihanteellisen tasapainon. *Tranquillo*-päättökseen kynttilän liekin lailla lepatavat tekstuurit puhuttelevat erityisen syvästi.

KAAÄS JA WESSMAN

Toinen yksityiskohtainen säveltäjämootokuva piirtyy KAAÄS-Trion **Harri Wessman** -albumilla, johon on koottu kolme pianotrio (1980–1999), pianokvartetto (1985) sekä *Preludi ja Sicilienne* (1983) pianotriolle.

Wessmanin musiikki seilaa sävelmellä karttaen ennalta-arvattavia reittejä. Sävellykset ovat sanan parhaassa merkityksessä ajattomia, joskin niiden välillä voi nähdä erilaisia kehityskaarria. Levyn viidessä teoksessa piano ja jouset kohtaavat monin tavoin, yhtäällä yhdessä pohdiskellen, toisaalla kiivaasti argumentoiden.

Jos **Einojuhani Rautavaaran** tunteettua kommenttia on uskomisen, pianotriolle säveltämisessä piilee alituisen vaara päätyä kirjoittamaan kahvilamusiikkia. Liekö sekään nyt niin suuri synty, mutta on selvää, ettei yksikään Wessmanin kolmesta teoslajin tutkielmasta avautuisi kaikessa kekseliäisyydessään puolella korvalla kuunnellessa.

Siinä missä hienovireinen ensimmäinen trio (1980–1981) on kuin sisäistä dialogia, toinen (1991–1992), lisänimeltään *Retorinen*, perustuu klassisen puolustuspuheen muotoon. Melodian muotoon puettu argumentti esitellään *Exordium*-avauksessa, jota seuraa kehittyvä eli *Narratio*. Edellä sanottu tiivistetään *Propositiossa*, jota seuraa melodian ja vasta-aiheiden väittely eli *Argumentatio*.

Kaunopuheinen *Peroratio* kohottaa trion huipennukseensa.

Kolmas trio (1999) palaa ensimmäisen yksiosaiseen kokonaisuuteen. Musiikissa on uutta ilmavuutta, vaikkakin kudos välillä tiivistyy kuohuiksi. Alun pyörteitä seuraa pohdiskelevampi jakso, josta kohoaa lopulta itsepintaisesti toistuva sävelkulku. Trion ydin on kiihkeä, ja vauhti kantaa päätökseen saakka.

Neliosainen Pianokvartetto (1985) on levyn teoksista laajin. Siinä KAAÄS-Trion kumppanina soittaa alttoviulisti **Hanna Pakkala**. Säveltäjän mukaan

KIYAMAN DEATH METAL ROCK WITH HEADBAND (2013) ON OTSIKOLLEEN USKOLLINEN, INTENSIIVINEN SOINTIKIMARA, JONKA HUIMAT VISPAUKSET SAAVAT LEVYLLÄ VAKUUTTAVAN TOTEUTUKSEN.

muotoajattelun taustalla on ollut ajatus psykologisesta tapahtumaketjusta intohimoisesta osallistumisesta nostalgisuuteen, alistuneisuuteen ja lopulta absurdin kokemukseen. Wessmanin musiikillinen toteutus on kerrassaan kiehtova, ja sen dramaturgia on aistittavissa, vaikka säveltäjän teosesittelyä ei tuntisikaan.

Kvartetton ja triojen lomassa kuultuna *Preludi ja Sicilienne* tarjoavat mukavan kevennyksen. Nämä pienet kappaleet KAAÄS-Trio pukee soivaan asuun samalla verrattomalla taidokkuudella kuin painavammat teokset.

ELEKTROAKUSTIIKKAA TUTKIMASSA

Omintakeinen sointien kirjo pulpua läpi defunenseblen *Hyperrealistic Songs* -albumin, jolla yhtye heittäytyy **Hikari Kiyamalta, Asta Hyväriseltä, Sami Klemolalta, Christian Winther Christienseniltä** sekä **Perttu Haapaselta** tilaamiensa elektroakustisten teosten maailmoihin.

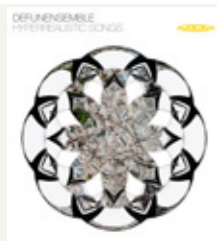
Kiyaman *Death Metal Rock with Headband* (2013) on otsikolleen uskollinen, intensiivinen kymmenminuuttinen sointikimara, jonka huimat vispaukset saavat levyllä vakuuttavan toteutuksen. Hyvärisen käsinkosketeltavan jännittävä *Improbable* (2018) lähtee kiertymään auki kuin uni, jossa siirtymät soivasta tilasta toiseen ovat odottamattomia, omaa sisäistä logiikkaansa noudattavia. Dialogi instrumenttien ja äänitallenteiden välillä on sekini täynnä yllätyksiä.

Klemolan *Peakin* (2014) viisiminuuttinen aikajänne taipuu vahvaan äänikerrontaan, kiitos nopeiden leikkausten ja syklisen rakenteen. Levyn nimikappale, Winther Christiensenin *Four Hyperrealistic Songs* (2015) koostuu pariminuuttisista osista, jotka leikittelevät kukin äänimateriaalillaan mitä mainioimmin.

Päätösräita, Haapasen *Doll Garden* (2013), kasvaa kirjoituskoneen rytmisestä nakutuksesta vangitsevaksi sointikertomukseksi, jonka lomassa arkiset äänet ja soitinmusiikki nivoutuvat hienosti yhteen.

JARI KALLIO

Kirjoittaja on aikamme musiikissa seikkaileva vapaa toimittaja, jonka kotijumala on Igor Stravinsky.

Hyperrealistic Songs
defunensembles
Alba ABCD 508

Hidden Stories
– Chamber Music by Carita Holmström
Riku Niemi, Trio Tapiola, Maija Parko, Maija Väisänen, Harri Joy, Rebecca Troupp, Margareta Haverinen, Reija Oksanen, Eija Oranen, Meta4
Pifink JJVCD-241

Eero Tarasti
Moi ja soi. Muistelmat
Teos, 2021 (644 s.)

Moi ja soi on suomalaisen musiikkitiiteen ja semiotiikan suurmiehen **Eero Tarastin** muistelmateos. Se on tarina kosmopoliittista, jota innoittavat korkeimman tutkimuksen, opetuksen ja taiteen ihanteet.

”[Mutta] tieteen ja taiteen alueilla Eero Tarasti on säkenöivän sivistynyt. Siitä todistaa myös Tarastin ilmaisuketerissä sangen vapautunut muistelmateos *Moi ja soi*.” (Vesa Sirén, hs.fi, 28.11.2021.)

Maritta Hirvonen
Aikaviivoja, rakkautta. Ruth Matson ja Usko Meriläisen tarina
Stresa, 2022 (192 s.)

Aikaviivoja, rakkautta rakentaa kuvan taiteilijapariskunnan, koreografi **Ruth Matson** (1931–2020) ja säveltäjä **Usko Meriläisen** (1930–2004) elämästä, työstä ja merkityksestä tanssin ja säveltaiteen uranuurtajina Suomessa.

”Olenainen pala tamperelaista kulttuurihistoriaa on saatu talteen kansien väliin tässä sopivasti Tampere Biennalen perustajan kunniaksi festivaalin aikaan ilmestyneessä kirjassa *Aikaviivoja, rakkautta*.” (Harri Hautala, aamulehti.fi, 8.4.2022.)

Eero Hämeenniemi
Kulkija Venetsiassa
Basam Books, 2022 (189 s.)

Venetsian tasavallan viimeisten vuosisatojen elämä piirtyy kirjassa värikkäänä kudoksena, jonka moniulotteiset vuorovaikutussuhteet ja keskinäiset riippuvuudet yllättävät lähes jokaisen lukijan.

”Eero Hämeenniemi on myös erinomainen kirjailija. *Kulkija Venetsiassa* yhdistää kirjoittajan omia tietoja ja kokemuksia sekä Venetsian todellista ja fiktiivistä historiaa sujuvasti eteneväksi kokonaisuudeksi.” (Hanna Isolammi, Muusikko 2/2022.)

Tiina-Maija Lehtonen & Laila Tarpila
Tutkimaton Boris Sirpo & Viipurin musiikin menestystarina
Siitla, 2022 (260 s.)

Viipurin musiikin menestystarinassa särmikkään Sirpon ympärillä kuplii 1920–1930-lukujen kosmopoliittinen karjalainen kaupunki taiteilijoihin, teattereihin ja ravintoloihin Terijoen hiekkokkoja unohtamatta.

”Ihmisläheisesti kirjoitettu ja hyvin rakennettu kirja **Boris Sirposta**, Viipurin kulttuurielämästä ja vähän **Heimo Haitostakin**. Erittäin tervetullut lisä suomalaisen musiikinhistorian kirjoituksen tietokirjallisuuteen.” (Hanna Isolammi, 1.5.2022.)

Joulun alla Berliinissä käydessäni löysin Dussmannin fantastisesta kulttuuritavaratalosta Berliinin Friedrichstraßealta unkarilaisen musiikintutkijan **Bálint András Varga** (1941–2019) teoksen *Drei Fragen an 73 Komponisten*. Teos osoittautui poikkeuksellisen mielenkiintoiseksi ja antoisaksi joulunpyhien lukemiseksi ja jäi syvästi askarruttamaan ajatuksia, kirkastuen samalla omia näkemyksiäni säveltämisestä ja nykymusiikista.

Bálint András Varga työskenteli vuosina 1971–1990 unkarilaisessa Edition Musica Budapest -kustantamossa edistämässä unkarilaista nykymusiikkia, kunnes hänet vuosiksi 1991–1992 nimitettiin Unkarin kulttuuri-instituutin johtoon Berliiniin. Sen jälkeen hän muutti Wieniin, jossa hän työskenteli vuodesta 1992 aina vuoteen 2007 Universal Edition -kustantamossa promotio-osaston johtajana.

Työnsä puolesta Vargan oli mahdollisuus osallistua 1970-luvulta lähtien kaikkiin merkittävimpiin uuden musiikin festivaaleihin ja tavata henkilökohtaisesti useimmat toisen maailmansodan jälkeisistä tunnetuimmista nykysäveltäjistä. Näiden tapaamisten seurauksena hän kirjoitti myös kirjat **Lutoslawskista**, **Beriosta**, **Xenakiksesta** ja **Kurtágista**.

Bálint András Varga:
Drei Fragen an 73 Komponisten
ConBrio Verlagsgesellschaft,
Regensburg 2014; 409 s.

1970-luvun lopulla Varga sai lisäksi ajatuksen esittää kaikille ajankohdan keskeisille elossa olleille säveltäjille samat kolme kysymystä ja julkaista vastaukset kokoomateoksena. Sen ensimmäinen versio ilmestyi unkariksi vuonna 1986 otsikolla ”Kolme kysymystä 82 säveltäjälle”. Vuonna 2011 kirja käännettiin englanniksi: ”Three Questions for Sixty-Five Composers” (University of Rochester Press, 2011), jolloin säveltäjämäärä oli pudotettu 82:sta 65:een jättämällä pois säveltäjiä, joiden vastaukset olivat mitäänsanomattomimpia. Saksankielistä laitosta (2014) Varga laajensi uudestaan ottamalla mukaan kahdeksan nuoremman polven säveltäjää, ja kaikki muutkin saattoivat kommentoida aikaisempaa

vastaustaan ja tehdä niihin täydennyksiä, kuten jotkut tekivätkin. Siten saksankielinen laitos on teoksen täydellisin laitos.

Kirjan vanhimmat säveltäjät ovat **Wladimir Vogel** (1896–1984), **Ernst Krenek** (1900–1991) ja **Michael Tippett** (1905–1998) ja nuorimmat **Jörg Widmann** (s. 1973) ja **Johannes Maria Staud** (s. 1974). Pohjoismaisia säveltäjiä ei ole joukossa, mutta Virosta on sentään mukana **Arvo Pärt** (s. 1935). Kirjaan valituista säveltäjistä naisia on kolme – **Unsuk Chin**, **Sofia Gubaidulina** ja **Rebecca Saunders**. Varga esittelee ensiksi lyhyemmin tai pidemmin kunkin säveltäjän, minkä jälkeen seuraavat heidän vastauksensa kolmeen kysymykseen.

Kolme kysymystä 73 säveltäjälle

1. Oletteko kokeneet vastaavaa kuin Witold Lutosławski? Hän kuuli radiosta John Cagen toisen pianokonserton; kohtaaminen muutti hänen musiikillista ajatteluaan ja enteili uutta luomisvaihetta, jonka ensimmäisenä tuloksena syntyi teos ”Jeux vénitiens” (1960–1961).

VAIKUTTAJIA JA ESIKUVIA

Säveltäjien vastaukset poikkeavat suuresti toisistaan. Joidenkin vastaukset ovat lyhyitä ja pelkistettyjä (esimerkiksi **John Cage**, **Hans-Werner Henze** ja **Mark Andre**), kun taas esimerkiksi Iannis Xenakis laajassa vastauksessaan esittelee perusteellisesti koko musiikkifilosofiansa.

Melko harvat säveltäjät ovat kokeneet sen, että vain yksi ainoa teos olisi ratkaisevasti muuttanut heidän musiikillista ajatteluaan. **Wolfgang Rihm** tosin toteaa, että järisyttävä vaikutus häneen oli **Varèsen** teoksella *Arcana*, ja **George Benjamin** taas mainitsee, että **Purcellin** *7th Fantasi for viols* sekä **Webernin** kaanon sopraanolle ja klarinetille op. 16 nro 2 vaikuttivat pysyvästi hänen sävelkieleensä. **Stockhausenille** ratkaisevaa oli **Messiaenin** teoksen *Mode de valeurs et d'intensités* kuuleminen – se antoi hänelle herätteen pistemusiikkiin. **Tristan Murailin** sävelkieltä eivät taas mullistaneet hänen kuulemansa muiden säveltäjien sävellykset, vaan ennen kaikkea tietokoneet ja elektroniset äänenmuokkausmahdollisuudet.

Useimmat ovat saaneet ratkaisevia vaikutteita monilta eri säveltäjiltä. Keskeisiä vaikuttajia kirjan säveltäjille ovat olleet etenkin **Stravinsky**, **Bartók**, **Schönberg** ja **Webern**, ja toisen maailmansodan jälkeisestä musiikista tärkeimmiksi vaikuttajahahmoiksi nousevat **Cage** (ei niinkään musiikkinsa, vaan musiikkifilosofiansa takia), **Lutosławski**, **Stockhausen**, **Boulez**, **Messiaen**, **Ligeti** ja **Xenakis**. Vanhasta musiikista suurimpia esikuvia monille ovat olleet **Bach**, **Beethoven** ja **Mozart**. Esimerkiksi **Ligeti** arvostaa Mozartia yli kaiken muun.

Joillakin säveltäjillä on jännittäviä uudelleenarviointeja vanhemmasta musiikista. **Harrison Birtwistle** pitää **Brahmsia** kiinnostavampana säveltäjänä kuin **Mahleria**, sillä kun Mahler vain turvottaa sinfonian mittoja, Brahms muuttaa niissä merkityksiä. **Philippe Manoury** kertoo karttavansa **Messiaenin** musiikkia, koska se liian jäykistyneesti kertoo samoja moodeja. **Gerhard Wimberger** taas ottaa kritiikkinsä kohteeksi 12-säveljärjestelmän, jonka käyttö on johtanut monien säveltäjien musiikin harmoniseen monotonisuuteen, pysyvään dissonoivuuteen ja harmauteen.

AMERIKAN JA EUROOPAN RISTIRIITA

Kirjan monien amerikkalaissäveltäjien (**Milton Babbitt**, **Earle Brown**, **Elliot Carter**, **Morton Feldman**) vastauksista käy ilmi heidän tietty alemmuudentuntonsa: ikään kuin Yhdysvallat olisi ollut pelkkä nykymusiikin provinssi Eurooppaan verrattuna. **Brownille**, **Feldmanille** ja **Cagelle** suuri näkymätön vihollinen oli **Boulez**, jonka hyväksyntä piti saada, jotta kelpaisi eurooppalaisiin nykymusiikkipiireihin. **Earle Brown** antaa vastauksissaan narsistisesti ymmärtää, että juuri hän olisi kuitenkin ollut keskeinen vaikuttajahahmo myös Euroopassa, ja että hän antoi ratkaisevat herätteet esimerkiksi **Lutoslawskin** uuteen tyyliin. **Lutoslawski** kumoaa kommentissaan **Brownin** väitteen. Kirjaan valituista amerikkalaissäveltäjistä vain **Steve Reichilla** ei ole kompleksia Euroopan suhteen. Toisaalta **Reich** ei koskaan pyrkinytkään vastaavaan eurooppalaistyyliiseen modernismiin kuin jotkut hänen kollegansa. ▶

Jos eurooppalaista ”oikeanlaista” modernismia määrittävät Darmstadtin koulukunnan säveltäjät, niin **Gunther Schuller**in vastauksesta käy ilmi, että Yhdysvalloissa nykymusiikkia dominoi toisen maailmansodan jälkeen täysin **Aaron Copland**in johtama klaani, joka piti esikuvanaan Stravinskya. Maassa oli myös vähäinen Schönbergin koulukuntaa esikuvanaan pitävä ryhmittymä. Schuller katsoi kuuluvansa molempiin leireihin.

MUSIIKKI JA YMPÄRISTÖN ÄÄNET

Elektronisen ja konkreettisen musiikin uranuurtajan **Pierre Schaeffer**in vastaukset poikkeavat kulttuurikriittisyydessään muista. Schaeffer ei pidä itseään lainkaan säveltäjänä, vaan tutkijana. Hän toteaa, että hänen ainoa musiikillinen löytönsä on Bach, jonka musiikkia hän kuuli ensi kertaa 12-vuotiaana. Schaefferille eurooppalaisen musiikin kukoistuskautta oli 1700-luku, 1800-luku merkitsi hänen mielestään jo rappion alkua, ja nykyaika mielettömyydessään, rikollisuudessaan ja raakuudessaan ennakoivat koko kulttuurimme tuhoa.

Schaeffer kertoo myös inhoavansa hälyjä, vaikka häntä piderään juuri hälyspesialistina. Ei myöskään **Luciano Berio** innostu ympäristön äänistä, ei edes linnunlaulusta, hyönteisten surinasta tai vaikkapa autojen äänitorvista. Hänelle sointi (Klang) ei itsessään merkitse mitään, soinneilla on merkitystä vain silloin kun ne syntyvät musiikillisen prosessin seurauksena. Ympäristön äänet jättävät myös Morton Feldmanin täysin välinpitämättömiksi, hän ei ikään kuin rekisteröi ollenkaan kuulemiaan ääniä ja sointeja.

Hans-Werner Henzelle taas kaikki ympäristön äänet ovat tärkeitä innoituksen lähteitä ja ovat vaikuttaneet myös hänen musiikkiinsa poliittiseen puoleen. Moottorien melu, vallassaolijoiden solvaukset ja valheet sekä kärsivien, kidutettujen

ja alistettujen tuskanhuudot ovat syy, miksi hän yrittää luoda musiikkinsa puheenomaiseksi ja selkeäksi kestääkseen kuulemansa kauhun.

Monet ovat saaneet innoitusta linnunlaulusta, kuten György Kurtág erityisesti mustarastaan laulusta. **Helmut Lachenmann** puhuu lisäksi hiljaisuuden merkityksestä todeten, miten *äänekkäältä* hiljaisuus voi itse asiassa tuntua. Arvo Pärt lausuu, että ”jos sielussani on melua, en kuule sisimmäsäni myöskään musiikkia”.

SÄVELTÄJÄN ÄÄNI JA TOISTUVAT KLISEET

Kaikkein vaikeinta säveltäjille on ollut vastata viimeisen kysymykseen persoonatyylisestä ja itsensä toistamisesta. Useimmat väittävät, että he joka teoksessaan pyrkivät löytämään aina jotain uutta. Pierre Boulez toteaa kuitenkin, että aivan kuin ihminen ei voi muuttaa silmiensä väriä, niin hänen musiikissaan säilyvät alusta loppuun tietyt samat persoonalliset eleet, sama temperamentti. Boulez ei pidä sanasta ”uudistuminen”. Hänen mielestään säveltäjän pitää vain tutkia sisintään yhä perusteellisemmin löytääkseen sieltä asioita, joita ei tiennyt siellä olevankaan.

Klaus Huber painottaa lisäksi, että säveltäjän tulee tuntea olonsa jatkuvasti epävarmaksi, ja että hänen pitää jatkuvasti kyseenalaistaa saavuttamansa varmuus kyetäkseen samalla reagoimaan yhteiskuntaan ja sen poliittisiin muutoksiin. **Detlev Glanert** puhuu epävarmuuden, tietämättömyyden ja osaamattomuuden tunteesta (ennen uuden teoksen aloittamista) edellytyksenä kehitykselle säveltäjänä.

Péter Eötvös väittää, että jokainen säveltäjä kirjoittaa koko elämänsä ajan samaa, ja että tietynä historiallisena aikakautena sitä paitsi kaikki kirjoittavat samaan tyyliin. ”Pohjimmiltaan kaikki on itsensä toistamista. Tämä on elämämme perusta.

2. Säveltäjä on äänien ja sointien ympäröimä. Annetteko niiden vaikuttaa itseenne ja onko niillä ollut jonkinlaista vaikutusta sävellystyöhönne?

3. Missä määrin voidaan puhua persoonatyylisestä, ja mistä alkaa itsensä toistaminen?

Jokainen tekee ja sanoo samaa, katsoo tai haistaa tai kuulee samalla tavoin – ja kuitenkin aina toisin.” **Georg Friedrich Haas** jatkaa: ”Melkein parin vuosikymmenen ajan olen säveltänyt olennaisilta osin vain kahta sointua käyttäen. Enkä vielääkään ole ammentanut tyhjiin kaikkea, mitä näiden molempien sointujen suhteesta voi saada aikaan.”

Feldman muistuttaa, miten Stravinsky puhui Mozartin jumalallisista kliseistä. **Sándor Balassa** painottaa, että säveltäjä ei sävellä yhtä kokonaistaideteosta, vaan sävellykset on sävelletty erilaisissa yhteyksissä soitettaviksi. ”Jos konserttiohjelmassa **Vivaldin** konserto sijoitetaan Mozartin ja **Brucknerin** seuraan, kukaan ei ajattele, että muut 299 on sävelletty samassa hengessä.”

KEHITTYVÄ, KEHITTYMÄTÖN MUSIIKKI

Alfred Schnittke pohtii **Chopinin** musiikkia, jossa ei tapahtunut juurikaan tyyllistä kehitystä. ”Mutta tämä on juuri hänen musiikkinsa etu: kehityksen puuttuminen. Se pysyi juuri sellaisena kuin se oli. [...] Pitääkö sitten säveltäjän alituisesti kehittyä? Kyseessä on hänen maailmansa, jota ei sovi pysäyttää, mutta sitä ei pidä myöskään keino-tekoisesti vetää korvista ylöspäin.”

Gunther Schuller on havainnut, että hyvin suuri osa 1950-luvun jälkeisestä nykymusiikista aina tähän päivään saakka perustuu yksin ja samoihin kliseisiin, jotka toistuvat toistumistaan eri säveltäjien teoksissa; samat ideat kertautuvat eri säveltäjillä edelleenkin aina vain. Vaarana ovat lisäksi musiikkimarkkinoiden vaatimukset, joiden armoille ei **Georg Katzerin** mielestä säveltäjän tule alistua. Jos hän alkaa luoda itselleen omaa tyyllistä tuotemerkkiään ja toistaa sitä teoksesta toiseen, oma sävelkieli voi degeneroitua pelkiksi sisällöttömiksi maneereiksi.

Karlheinz Stockhausen toteaa kiinnostavassa vastauksessaan, että musiikki kuten kaikki muu-

kin inhimillinen ilmaisu koostuu eleistä, ja hänen mielestään koko musiikin historia pitäisi kirjoittaa uusiksi, ”gestikologian” (eletieteen) historiaksi. Stockhausenin mielestä ”kaikki musiikkimateriaali pitää kuvitella museoksi, jossa säilytetään äänitteitä tämän planeetan kaikista kansanmusiikeista ja taidetyyleistä kaikilta ajoilta. Siihen kuluvat myös minun ’kappaleeni’ ja kaikkien muiden säveltäjien ’kappaleet’. Nämä kaikki ovat musiikillisia ’valokuvia’, joita voi yhdistää uusiksi musiikilliseksi sävellyksiksi.”

John Cage ei välitä lainkaan koko persoonatyylin tai itsensä toteuttamisen ongelmista. Hän toivoo vain, että voisi teostensa avulla muuttaa itseään avatakseen henkeään mahdollisuuksille, jotka ovat olemassa oman itsen ulkopuolella.

Kulttuuripessimisti Pierre Schaeffer pohtii 1900-lukua, joka oli äärimmäisen rikas keksinnöistä ja jossa kehityksen vauhti kiihtyi koko ajan ikään kuin nopeuttamista voitaisiin jatkaa edelleenkin, ikuisesti. ”Tämä on idioottimaista. Olemme saapuneet pisteeseen, jossa olemme törmänneet rajoihin. Yhä vielä voidaan keksiä jotain uutta. Tuotantoa voidaan yhä lisätä, mutta ihmistä ei voi tuottaa. Ihminen pysyy ikuisesti samana. Ihminen ei kehity – vaan päinvastoin.” Hän kyseenalaistaa samalla sen, voiko musiikkikaan kehittyä loputtomiin. Schaefferin mielestä nykymusiikki on ajautunut syvään, metafyyssiseen kriisiin.

Bálint András Vargan teoksesta avautuu monia olennaisia kysymyksiä säveltämiseen, länsimaiseen kulttuuriin ja koko maailmaan. On äärimmäisen mielenkiintoista lukea, miten monet tärkeimmistä nykysäveltäjistä ovat reagoineet näihin ongelmiin. Kolme yksinkertaista kysymystä esittämällä Varga on onnistunut rakentamaan poikkeuksellisen rikkaan ja monitahoisen musiikkifilosofisen teoksen. Kyseessä on kirja, jonka olisi hyvä olla jokaisen uudesta musiikista kiinnostuneen kirjahyllyssä.

KALEVI AHO

Suomen Säveltäjät: Uudet jäsenet

x7

Uusien jäsenten laajemmat
esittelyt voit lukea
verkkosivuiltamme
➔ composers.fi

➔ [Composers.fi](https://composers.fi)
> Tietoa meistä
> Näin haet jäseneksi

ARTTURI RÖNKÄ

TEEMU MATTSON

Muistan halunneeni säveltää lapsesta asti. Olen aina ollut viehättyynyt nuottikirjoituksesta, ja vielä nykyäänkin minua kiehtoo paperille piirrettyjen merkkien muuttuminen soivaksi ääneksi. Siksi onkin kenties ironista, että päädyin ensin jazzpianistiksi – jazzperinne kun ei ole erityisen notaatiokeskeistä. Toisaalta, improvisoinnilla ja säveltämisellä on paljon yhteistä, ja omassa työssäni ne myös sekoittuvat: sävellystapani on usein lähellä improvisointia, ja improvisoinnissakin hyödynnän usein valmiiksi sävellettyjä kehikoita.

Kenties merkittävin inspiraation lähde minulle on musiikin historia – rakastan ohjelmistojen penkomista. Sibelius-Akatemiassa opiskelin sekä jazzmusiikin että sävellyksen ja musiikinteorian osastoilla, ja koen että minulla on jossain määrin jalka molemmilla ”puolilla”. Säveltäjäidentiteettini on toki vielä muotoutumassa, ja tuotantoni on yhä varsin suppea. Tällä hetkellä iso osa työstäni musiikin parissa koostuu myös erilaisista sovitus- tai orkestrointitehtävistä – usein puhtaana ”käyttömusiikin” alalla. Sekin on mielekäs tapa olla tekemisissä nuotintetun musiikin kanssa. Tulevaisuudessa haluaisin säveltää enemmän laulumusiikkia sekä kehittyä pitkien teosten säveltäjänä.

➔ artturironka.fi

KOLME TEOSTA

Scènes aux champs, sekstetto
puhaltimille ja pianolle (2021)
ke. Seinäjoen kaupunginorkesterin
Pohjanmaa-puhallinkvintetti ja Artturi Rönkä, piano
Seinäjoki-sali 10.3.2022

Phases klarinetille, sellolle ja pianolle (2019)
ke. Ensemble Recherche
Camerata-sali, Helsingin Musiikkitalo, 17.4.2019

Bells, Chant tenorisaksofonille ja big bandille (2015)
ke. Juhani Aaltonen ja UMO Helsinki Jazz Orchestra,
joht. Kirmo Lintinen
Elbjazz-festivaali, Hampuri, Saksa 29.5.2015

MAARIT KYTÖHARJU

HETA AHO

Olen helsinkiläinen taiteen sekatyöläinen, sisimmässäni askartelija. Kulttuurikomppania Eloan puikoissa olen ohjannut teatteria ja lyhytelokuvia sekä suunnitellut festivaaleja. Olen myös ammattihuilisti. Viime aikoina fokus on siirtynyt soitosta entistä enemmän säveltämiseen – jatkuvan soittokunnan ylläpidon treidasin vapaisiin viikonloppuihin.

Musiikkini on aika tapahtumatiheää, koska säveltäessä kyllästyn materiaaliin nopeasti. Rakastan kaikkea ja paljon. Haluaisin, että teokset, olivat ne sitten sävellyksiä, teatteriesityksiä tai leffoja, muistuttaisivat parsakukkaalia, lumoavaa fraktaalivihannesta, jonka pinnalla on satoja pikkukaaleja, joiden pinnalla vielä pienempiä... Että jokaisen hetken sisällä olisi hetki, ja sen sisällä aina uusi.

Minua harmittaa, että olen laulavien ihmisten ympäröimä mutta itse osaa laulaa. Tätä harmistusta olen kiertänyt säveltämällä vokaalimusiikkia. Tekstin kanssa työskentely on suosikkigenreni, koska säveltämällä tekstiä tulee aina myös ohjanneeksi sen!

KOLME TEOSTA

Kolme laulua Edith Södergranin teksteihin
orig. laululle ja pianolle (2016–2017),
sov. laululle ja kamariorkesterille (2019–2020)
ke. Taavi Oramo & Matleena Nyman /
Taavi Oramo & Pori Sinfonietta
Esitykset YouTubessa: hae ”heta aho kolme laulua”

Hahtuva, hitu (2019)
lapsikuorolle ja kahdelle kanteleelle
teksti: Henriikka Tavi, Sanakirja (2010)
ke. Galante, joht. Saara Aittakumpu

Suolaulu (2021)
soolopianolle
ke. Matleena Nyman

JUAN CARLOS VASQUEZ

Juan Carlos Vasquez is an award-winning Colombian composer, sound artist, and researcher based in Finland. His works are performed constantly around the world and to date have premiered in more than thirty countries across the Americas, Europe, Asia, and Australia. Vasquez has received grants and commissions from numerous cultural and academic institutions and was recently named a Jefferson Fellow at the University of Virginia, where he researches the potential of narrative-driven 3D immersive environments as a catalyst for new music creation and diffusion. His works also explore sociological aspects of the role of technology in contemporary life, and the creation of bridges between music technology and the classical tradition.

Vasquez received his education at the Sibelius Academy (FI), Aalto University (FI), and the University of Virginia (US). His scores are published by Babel Scores, and his music is distributed by Naxos, MIT Press, Important Records, and Phasma Music.

➔ jcvasquez.com

THREE WORKS

Ecstasy and Inertia
for piano, violin and cello
Premiered 29.05.2021 by Ensemble dal Niente

Channel Zero
Fixed-media
Premiered 10.08.2021,
Ars Electronica Forum Wallis Selection 2021

The Mirrors of Uqbar
for Viol and electronics
Premiered 29.02.2020 by Kivie Cahn-Lipman

CHEN LING

MIKA POHJONEN

MARKO AUTIO

Säveltäminen on ollut luonnollinen osa musiikkouttani oikeastaan siitä asti, kun olen osannut soittaa ja laulaa. Työurani olen tehnyt pianistina, kapellimestarina ja musiikin koulutuksessa. Olen ollut siitä onnellisessa asemassa, että olen pystynyt yhdistämään säveltämisen koko urani ajan muihin musiikon työtehtäviin. Säveltäminen on kuitenkin se musiikkouden muoto, jossa parhaiten pystyn ilmaisemaan itseäni.

On luonnollista, että monipuolinen taustani kuuluu myös sävellyksissäni – esimerkiksi työ laulajien kanssa laulusarjoissa ja oopperoissa, pääsoittimeni piano soolomusiikissa ja kamarimusiikissa. Työurani teatterissa kuuluu sekä näyttämölle kirjoittamissani teoksissa että tietynlaisena genrevapautena. On ollut myös tavattoman kehittävää pedagogisissa kappaleissa oppia pelkistämään musiikilliset ideat nuorten soittajien esitettäväksi.

Säveltäjänä minua inspiroivat toisaalta luonto ja sen äänet, toisaalta värit. Luonnon äänien tarkempi analysointi on avannut minulle kokonaan uuden maailman, josta riittää ammennettavaa loputtomiin. Säveltäminen on minulle rakentamista, mutta myös peliä ja leikkiä. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin se, että saan ilmaista musiikillani itseni rehellisesti. Jos sitä kautta voin saada yleisön kuulemaan, näkemään ja tuntemaan sen, mitä olen itse aistinut, voin olla tyytyväinen.

KOLME TEOSTA

Adalmiinan helmi, kaksinäytöksinen satuooppera (2005)

ke. Oopperakamari ja kamariorkesteri Volante, joht. Marko Autio
18.8.2005 Turun musiikkijuhlat

Kuoleman uni Klezmer-kvartetille (2010)
ke. Noch a Mol -kvartetti
9.11.2010 Wäinö Aaltosen museon -konserttisarja, Turku

Ritratti (2021)
Johdanto – teema ja muunnelmat sinfoniaorkesterille

JAKUB SAGAN

KRZYSZTOF DOBOSIEWICZ

Krzysztof Dobosiewicz was born into a musical Varsovian family.

After he graduated from the Warsaw Music Conservatory he continued violin studies at the FCUM – F. Chopin University Of Music in class of Prof. Zenon Bąkowski and Prof. Henryk Palulis. Later he studied composition in the class of Prof. Bogusław Schaeffer and orchestra conducting in Salzburg Mozarteum Music Academy in the class of Prof. Walter Hagen-Groll.

Dobosiewicz is also an active composer, orchestrator and arranger. He changes with ease from classical concert music to improvisation, film music, jazz, electronic and experimental music.

Dobosiewicz has won several prizes at violin and composition competitions in Poland and Finland. (Recently the 1st Prize in the Opera Composition Competition in Poland).

➔ dobomusic.com

KOLME TEOSTA

Viulukonsertto No:1 "Strange Fairytales" (2021)
ke. syksy 2022 / kevät 2023

SALIJA-ooppera (2019)
Puolan kansallisoopperan ja ZAiKSin järjestämän kilpailun voittaja
ke. 2019 (konserttiversio) Silesian Philharmonic, 2021 täysiversio Filharmonia Gorzowska Puola, joht. K. Dobosiewicz

12 MONTHSers – 12 Symphonic Miniatures

ROBERT RUOHOLA

Vahva arkkitehtuuri ja selkeä eteneminen ovat minulle tärkeitä musiikillisia tavoitteita, jotka saavuttaakseni lyön päätäni sävellykselliseen mäntyytyn aina yhä uudelleen. Musiikkini väijyy kuulijaansa jossakin absoluuttisen musiikin ja ohjelmamusiikin välimaastossa, ja teosteni innoittajina ovat usein jotkin hiljaisen traagiset aiheet: kosmologinen mittakaava, Eino Leinon runon *Tumma elämä*kin raskaampi Tuonela tai stoalaisuus – mutta vastapainoksi tälle ankaralle hartaudelle on luvassa hurmista, tanssia, jytyä, postminimalismia ja anarkistista meteliä. Tärkein säveltäjäesikuvani on Sibelius sinfonioineen, joiden muotomodernismi on minulle ehtymätön innoituksen lähde.

➔ robertsaulebastian.com

KOLME TEOSTA

Konsonanssi ja avaruus (2021) orkesterille
ke. Helsingin kamariorkesteri, joht. James Kahane
14.12.2021, Helsingin Musiikkitalo

Orion (2021) orkesterille
ke. Albany Symphony Orchestra, joht. David Alan Miller
3.6.2021, Palace Theatre, Albany, New York

London Dances (2022) pianotriolle
ke. Trio Mazzolini (Jack Greed, Yurie Lee, Harry Rylance)
9.3.2022, Angela Burgess Recital Hall, Lontoo

ROBERT RUOHOLA

VENLA KAASINEN

TEEMU MASTOVAARA

Muisto lapsuudestani: olin juuri aloittanut sellonsoiton ja soittelin kotonamme eräänlaisessa välihuoneessa ensimmäistä lyhyttä "Näppäilyrämpyttely"-sävellystäni. Tästä välihuoneesta oli pääsy olohuoneeseen, keittiöön, makuuhuoneeseen, saunatiloihin, vaatekomeroon, kodinhoituhuoneeseen, eteiseen sekä rappusia pitkin yläkertaan.

Kuinka ollakaan tämä sinänsä pieni yksityiskohta kuvastaa hyvin tämän päivän taiteellista työtäni: olen kiinnostunut niin klassisesta sellonsoitosta, säveltämisestä, metallimusiikista, poikkitaiteellisuudesta, elektronisista vempaimista, Maxilla pätsäämisestä kuin teatterimusiikkona toimimisesta. Lähestyn näitä omasta taiteellisesta "välitilastani", joka nivoo eri puoleni yhteen. Joissain projekteissa keskityn enemmän tiettyyn puoleen, toisissa pääsen yhdistelemään näitä puolia. Olen aina kokenut, että erilaiset ilmaisumuodot tukevat toisiaan ja antavat uusia näkökulmia musiikin luomiseen ja tulkintaan.

KOLME TEOSTA

Mardus/The Banshee (2020), sellolle, Telecaster-sähkökitaralle, Eargasmatronille, ennalta äänitetylle lausujalle ja live-elektronikalle

Mit inniger Empfindung (2018), viululle, sellolle, pianolle, lyömäsoittimille, sähköbassolle, gayageumille, taidemaalareille ja live-elektronikalle

Hammer Musik (2012, rev. 2019), sellokvartetille

Kantaesityksiä

2021-

2022

Kantaesityksiä on koottu pääosin Suomen Säveltäjät ry:n jäsenten 29.4.2022 mennessä ilmoittamien tietojen pohjalta. Joitain kantaesitystietoja vuosilta 2021 ja 2022 on julkaistu jo Kompositiossa 2/2021.

Päivittyvä kantaesitysten listaus verkossa

➔ composers.fi/tapahtumatyyppi/kantaesitykset

Orkesteriteosten kantaesityksiä

➔ sinfoniaorkesterit.fi/fi/konserttikalenteri

Facebook

➔ [Nykkäri-konserttikalenteri](https://www.facebook.com/Nykkari-konserttikalenteri)

2021

18.11.

MIOKO YOKOYAMA

Pandora's Box

Magdeburg Philharmonie
Opernhaus, Magdeburg, Saksa
IMPULS Festival für neue Musik
Saschen-Anhalt

19.11.

KRZYSZTOF DOBOSIEWICZ SALIJA

Libretto: Małgorzata Szwałik
Gorzówin filharmoninen orkesteri,
joht. Krzysztof Dobosiewicz, Pomerania
Singers -lauluyhtye, joht. Sylwia
Fabiańczyk-Makuch
Tilaaaja: Orkiestra Filharmonii Gorzowskiej
Gorzow Wielkopolski, Puola

20.11.

SAMI KLEMOLA

Lux in Umbra

Lohjan kaupunginorkesterin muusikoita
Siuntio
Lux Musicae -festivaali

22.–26.11.

FRIDRICH BRUK

Sinfonia nro 23 "In The Ingrian Mode"

Liettuan valtion sinfoniaorkesteri,
joht. Māris Kupčs
Vilnan kaupungin konserttisali, Liettua &
Toccata Classics

25.11.

JUHA LEINONEN

Caleido, Bassoon Concerto No. 2

Otto Virtanen (fagotti), Joensuun
kaupunginorkesteri, joht. Eero Lehtimäki
Carelia-sali, Joensuu

8.12.

SAMI KLEMOLA

I-IV-II-V

Petri Kumela (kitara,
urkusyntetisaattoripedaali
ja kontaktimikki)
Hietsun Paviljonki, Helsinki
Hietsu is Happening!

9.12.

JUHANI NUORVALA

*Porcupine's Night Out 11-kielisel-
le kanteleelle, elektronikalle ja
syntetisaattorille*

Eija Kankaanranta (kantele),
Juhani Nuorvala (syntetisaattori)
Hietsun Paviljonki, Helsinki

14.12.

LEEVI RÄSÄNEN

*Thinking about the im-mortality
of the crab*

Helsingin Kamariorkesteri,
joht. James Salomon Kahane
Sonore, Musiikkitalo, Helsinki
Kontakt!-sävellyskonsertti

2022

TAMMIKUU

7.1.

PETRI JUDIN

Dicranum

Ikimetsän kierteet -näyttelyn
äänimaisema
Black Wall Gallery, Vaasa

11.1.

LOTTA WENNÄKOSKI

Rimbalzi

Heikki Nikula (bassoklarinetti),
Antti Ohenoja (lyömäsoittimet)
Tilaaaja: Antti Ohenoja
Musiikkitalo, Helsinki

15.1.

ILKKA HAMMO

Sateisen päivän elegia

Olli Hirvanen (kitara)
Tilaaaja: Kai Nieminen
Ja kun sataa...
Johanna Kärkkäinen (huilu),
Olli Hirvanen (kitara)
Tilaaajat: Johanna Kärkkäinen
ja Olli Hirvanen
Pirkanmaan musiikkiopisto, Tampere
Ilkka Hammon sävellyskonsertti

17.1.

SAULI ZINOVJEV

Pianokonsertto

Víkingur Ólafsson (piano), Radion
sinfoniaorkesteri, joht. Klaus Mäkelä
Tilaaaja: Yle
Musiikkitalo, Helsinki

ALJA HAAPALAINEN

23.1.

ANTTI HAAPALAINEN

Yön sirpaleet

Patrik Kleemola (kitara)
Jousikvintetto "La Corona"
Katariina Sallinen, Marja Sihvo (viulu),
Riikka Hoeffft (alttoviulu),
Matti Moilanen (sello),
Tuomas Haapalainen (kontrabasso)
Sibelius-museo, Turku

"Jousikvintetin lisänimi La Corona tarkoittaa kruunua. Keväästä 2020 saakka sana on saanut kaikkien tunteman vähemmän kuninkaallisen merkityksen. Tuona keväänä kaksi vuotta sitten jouduin monien muiden tavoin siirtymään etätöihin. Vaikka tein opetustyötä kotoa käsin, moni muu aktiviteetti jäi arkirutiineissani tauolle, muun muassa kaikki kuoro toiminta keskeytyi omalta kohdaltani sekä laulajana että kuoronjohtajana. Yhtäkkiä minulla oli ylimääräistä aikaa toteuttaa pitkäaikainen haave säveltää laaja teos jousille. Sävelsinkin sen yhtenä periodina neljän kuukauden aikana huhtikuusta heinäkuuhun.

Useissa jousikvintetoissa on kvartettikokoonpanoon lisätty

ylimääräinen sello. Kontrabassoa ei ehkä ole arvostettu solistisena soittimena. Halusin tässä teoksessa nostaa sen muiden jousisoittimien kanssa tasaveroiseksi instrumentiksi.

Kvintetossa on viisi soittajaa ja tässä tapauksessa myös sävellyksessä on viisi osaa.” (Antti Haapalainen, konsertin juonto 23.1.2022.)

31.1.
PASI LYYTIKÄINEN
Trifonia viidelle trumpetilille ja patarummuille
Lapin sotilasorkesteri
Korundi, Rovaniemi

HELMIKUU

4.2.
SID HILLE
Begehren mezzosopraanolle ja jousikvartetille
Virpi Räisänen (mezzosopraano),
Laura Vikman ja Ville Koponen (viulu),
Ezra Woo (alttoviulu), Tomas Nuñez-Garcés (sello)
Musiikkitalo, Helsinki
Kamarimusiikkifestivaali
MIND! – Mielikuvia

5.2.
ESA PIETILÄ
Blue, Black & Sun – jousikvartetto
Jousikvartetti Skatta
Balderin sali, Helsinki

VILLE HAUTAKANGAS

23.2.
MINNA LEINONEN
Vyöry
Antti Leinonen (harmonikka),
Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri,
joht. Emilia Hoving

Tilaja: Keski-Pohjanmaan
Kamariorkesteri, Kokkolan
Talviharmonikka 2022
Kokkolan konservatorion sali

”Vyöry on sävellys, jolla tuntui olevan oma, tämänhetkistä rauhatonta yhteiskunnallista tilannetta heijastava tahto. Suunnitelmissani oli tehdä ihan toisentyypinen teos, mutta ajatukseni veivät toistuvasti kiihtyviin purkauksiin, valumiin ja kulminaatioihin. Teosta säveltäessäni vuonna 2021 maailmanlaajuiset muutokset vyöryivät läpi yhteiskunnan, eivätkä vaikutukset olleet näkymättömiä myöskään ahdinkoon joutuneella kulttuurialalla, jossa huonoja uutisia sateli yksi toisensa jälkeen.” (Minna Leinonen, 2022.)

23.2.
PERTTI JALAVA
Siiveniskut ja askeleet
Ilari Lehtinen (huilu), Lauri Lehtinen (viulu), Jouni Rissanen (alttoviulu),
Teemu Mastovaara (sello)
Tilaja: Ilari Lehtinen
Sibelius-museo, Turku

24.2.
KALEVI AHO
Konsertto piccoloklarinetille ja orkesterille ”Simplicius Simplicissimus”
Fátima Bois (piccoloklarinetti), Kuopion kaupunginorkesteri, joht. Leo McFall
Tilaja: Kuopion kaupunginorkesteri
Kuopion musiikkikeskus

24.2.
JUHO MIETTINEN
Falling Trunks
Veli Kujala (harmonikka)
Centro de Cultura Contemporânea de Castelo Branco, Portugal

24.2.–1.3.
KAIJA SAARIAHO
Saarikoski-laulut
Anu Korsi (sopraano), Boston Symphony Orchestra,
joht. Andris Nelsons
Tilajat: Boston Symphony Orchestra ja Leipzig Gewandhaus Orchestra
Boston Symphony Hall, USA

27.2.
OLLI MOILANEN
Amfisbaina
AEKI ensemble: Sara Aratake (clarinet),
Antoine Flores Gracia (saxophone),
Cindy Shih (cello)
Tilaja: AEKI ensemble
University of North Carolina, Chapel Hill,
USA

MAALISKUU

5.3.
PETROS PAUKKUNEN
Euphonia luventutis – Mass for orchestra, choir and organ
Tilaja: Espoon tuomiokirkkoseurakunta
Tapiolan kirkko, Espoo

10.3.
ARTTURI RÖNKÄ
Scènes aux champs
Seinäjoen kaupunginorkesterin
Pohjanmaa-kvintetti
Seinäjäki-sali

11.3.
KALEVI AHO
Kaksoiskonsertto huilulle, harpulle ja orkesterille
Niamh McKenna (huilu), Emmanuel Ceysson (harppe), Helsingin kaupunginorkesteri, joht. Osmo Vänskä
Tilajat: Helsingin kaupunginorkesteri ja Symfonieorkest Vlaanderen (Gent)
Musiikkitalo, Helsinki

11.3.
ILKKA VON BOEHM
Katabasis, Concerto for Clarinet and Orchestra
Lauri Sallinen (klarinetti), Dala Sinfonietta,
joht. Taavi Oramo
Tilaja: Lauri Sallinen
Falun, Ruotsi

12.3.
VELI-MATTI PUUMALA
Antiphonies – Apostrophe II in memoriam Paavo Heininen
Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri,
joht. Johannes Gustavsson

Tilaja: Keski-Pohjanmaan
Kamariorkesteri
Snellman-sali, Kokkola

12.3.
CECILIA DAMSTRÖM
Hav
Akademiska Sångföreningen,
joht. Elisa Huovinen, Alexander Salvesen
(valosuunnittelu)
Kattilahalli, Kaapelitehdas, Helsinki

14.3.
ILARI KAILA
Solitude
Patrick Yim (viulu)
Tilaja: Patrick Yim/Hong Kong Baptist University
Chung Chi College Chapel, Hong Kong

15.3. – siirretty keväältä 2021
ULJAS PULKKIS
All the Truths We Cannot See: A Chernobyl Story
Libretto: Glenda Dawn Goss
Taideyliopiston Sibelius-Akatemian ja USC Thornton School of Musicin opiskelijoita, joht. Markus Lehtinen
Musiikkitalo, Helsinki

16.3.
VILLE RAASAKKA
The Harvest
Klangforum Wien, NYKY Ensemble,
joht. Bas Wiegers
Wiener Konzerthaus, Itävalta

17.3.
ROOPE MÄENPÄÄ
Insect Symphony
Tampere Filharmonia,
joht. Roope Mäenpää
Tampere-talo

18.3.
KALEVI AHO
Konsertto alttoviululle ja jousiorkesterille
Matei loachimescu (alttoviulu),
Philharmonic Orchestra of North Macedonia, joht. Gabriel Bebeșelea
Tilaja: Matei loachimescu
Skopje, Pohjois-Makedonia

19.3.
OLLI MOILANEN
Liekki
Jyväskylä Sinfonian muusikoita
Tilaja: Jussi Järvenpää
Kaupungintalon valtuustosali, Jyväskylä
Valtakunnalliset puhallinpäivät

20.3.
TIMO HIETALA
Snow in Amazonia piccololle, klarinetille ja jousikvartetille
Fátima Boix Cantó (klarinetti), Hanna-Kaarina Heikinheimo (piccolo), Han Shi ja Maria Puusaari (viulu), Albert Papp (alttoviulu), Miika Uuksulainen (sello)
Paavo-sali, Musiikkitalo, Helsinki

25.3.
ANTTI AUVINEN
Stabat Tiger Mater
Helsinki-variaatiot
Helsingin kaupunginorkesteri,
joht. Pekka Kuusisto
Tilaja: Helsingin kaupunginorkesteri
Musiikkitalo, Helsinki

SÄARA VUORJOKI / MUSIC FINLAND

25.3.
KIMMO HAKOLA
Äina
Sonja Vertainen (harmonikka),
Otto Kentala (kitara)
Camerata, Musiikkitalo, Helsinki
Sibelius-Akatemian Harmonikkafestivaali

”Kun Sonja Vertainen ja Otto Kentala pyysivät minulta teosta kitaralle ja harmonikalle, pohdin ensin, että ajatus säveltää tälle soitinyhdistelmälle ei olisi tullut mieleeni ilman heidän aloitettaan. Olen kirjoittanut molemmille soittimille erikseen, mutta kitaran ja harmonikan duo tuntui aluksi etäiseltä.

Päätin unohtaa soittimet sinänsä ja keskittyä siihen minkälainen olisi se 'soitin', joka syntyisi näistä kahdesta soittimesta. Innostuin, mutta syntynyt ilmaisu ja tekstuuri vaikuttivat aluksi pelottavan ei-soittimellisilta, kunnes teoksen maailma aukeni.

Teoksen nimi on havaijin kieltä ja tarkoittaa kirjaimellisesti maata ja rakkautta siihen; maahan, jossa seisomme, mutta myös planeettaamme. Havaijin valtion motto on: 'Ua Mau ke Ea o ka 'Āina i ka Pono', suomeksi 'Maan elämä on oikeudenmukaisuudella ikuistettu'.

Teokseni syntyy kahden kaukaisen entiteetin synteestistä. Äina seikkailee maailmoissa, jotka ovat yhtä lailla tuttuja kuin etäisiä tullakseen yhdeksi.

Teos on omistettu Sonjalle ja Otolle. On ollut ilo työskennellä nuorten lahjakkaiden muusikoiden kanssa ja iloita heidän ennakkoluulottomasta halustaan toteuttaa musiikkiani. Olen tästä hyvin otettu.” (Kimmo Hakola 2022, konserttiohjelmateksti.)

30.3.
OLLI MOILANEN
Paralysis
EETU LEHTONEN
Errare
defunensemble
Camerata, Musiikkitalo, Helsinki

31.3.
KALEVI AHO
Kaksoiskonsertto alttoviululle, lyömäsoittimille ja orkesterille
Hiyoli Togawa (alttoviulu), Alexej Gerassimez (lyömäsoittimet),
Sinfonia Lahti, joht. Anja Bihlmaier
Tilajat: Hiyoli Togawa ja Alexej Gerassimez
Sibelius-talo, Lahti

31.3.
SEPPÖ POHJOLA
Jousikvartetto no. 6
Jousikvartetto no. 7
Uusi Helsinki -kvartetti
Tämä taivaankappale
Yksi pääsky ei tee kesää
Aki Alamikotervo (laulu),

Kantaesittäjä

EIJA KANKAANRANTA, KANTELE

Eija Kankaanrannalla on ollut keikkojen suhteen kiireinen kevät. Haastattelua edeltävänä viikonloppuna Kankaanrannan, cembalisti Assi Karttusen ja kitaristi Rody van Gemertin Superpluck-trio käynnisti uuden musiikkiklubin taiteilijakoti Lallukassa. Etukäteen trioa mietitytti aikamme musiikin ja klubiympäristön yhdistelmän onnistuminen: lähtisikö yleisö mukaan keskusteluun, vai tulisiko tapahtumasta tavallinen konsertti. "Oli ihanaa, ihmiset olivat aktiivisia ja saimme paljon positiivista palautetta. Yleisö ei ollut sitä tyyppillisintä aikamme musiikin konserttityleisöä, mutta monet ottivat innostuneesti ja avoimin mielin vastaan kenties vieraal-takin tuntuva musiikkia", Kankaanranta kertoo. "Superpluck-klubin lähtökohtana on yhdistää aikamme musiikkiin vapaa-muotoista keskustelua, maistiaisista Japanin kulttuurista ja mauista sekä kutsua muusik-kovieraitten lisäksi muun muassa kirjailija- ja säveltäjävieraita."

Kanteleen, cembalon ja kitaran muodostamalle kokoonpanolle ei ole valmista ohjelmistoa, joten trio tilaa jatkuvasti uutta. "Perustimme yhtyeen vuonna 2018, ja kaikki kappaleemme ovat korkeintaan kolmen vuoden takaa", Kankaanranta sanoo. Teoksia tilataan suomalaisilta ja japanilaisilta säveltäjiltä. "Japanissa on innokas kanteleensoiton, klassisen kitaran ja vanhan musiikin skene. Yhtyeellämme on hyvät yhteydet kolmeen sikäläiseen taideyliopistoon, ja niiden sävellyksen professorit ja heidän opiskelijansa säveltävät meille musiikkia", Kankaanranta avaa Japani-yhteyttä. "Marraskuussa 2022 meillä on Okinawan taideyliopistossa residenssinä."

Superpluck-klubien tapainen keskusteleminen on myös Kankaanrannan ja kanteleensoittajakollega Juulia Salon konserttiprojektissa. Muusikot kertovat sävellyksistä, ja yleisö saa äänestää osan soitettavista teoksista. Ohjelmassa on pääasiassa suomalaista aikamme musiikkia ja improvisaatiota. Huhtikuussa 2022 duo konsertoi SibaFest-kiertueella Kuopiossa, Kouvolaissa ja Helsingissä.

Suomessa kanteleelle on sävelletty paljon uutta taidemusiikkia, ja omalta osaltaan Eija Kankaanranta pitää huolen, että sitä tehdään koko ajan

myös lisää. Hän tilaa uutta ohjelmistoa niin Superpluckin ja muiden kokoonpanojensa kanssa kuin itseksensä. Pohjaa säveltäjien ja kanteleensoittajien yhteistyölle on luotu myös Sibelius-Akatemiassa sävellyksen ja instrumenttiopiskelijoiden projekteissa sekä Kankaanrannan ja Juhani Nuorvalan järjestämässä kantelelaboratorioissa. "Se on mielestäni erinomainen tapa tukea ja laajentaa opiskelijoiden tulevaa ammatillisuutta ja työelämää."

Vaikka kanteleelle on sävelletty jo paljon, Kankaanrannalla on silti toiveita ohjelmiston täydennykselle: "Sooloja. Hyviä uusia sooloja, mielellään myös 15-kieliselle kanteleelle. Kanteleperhe on suuri rikkaus, ja eri soittimissa on valtava määrä erilaisia äänenvärejä ja soittotekniikoita." Myöskään konsertoivia teoksia ei ole liikaa. "Uusin on Mikko Heiniön 45-minuuttinen ohjelmakokonaisuus *Koraaleja*, joka käsittää konserton kanteleelle ja viululle sekä kolme laulua Lassi Nummen sanoihin. Sekä koko teos että kaksoiskonsertto-osuus tulevat esitykseen alkuvuodesta 2023 Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin ja viulisti Antti Tikkasen kanssa."

Kankaanranta ei ajattele kanteleen erilaisia soittotapoja perustekniikkana ja erikoistekniikkana, vaan laajasti

ymmärrettävänä äänitapahtumamaailmana. "Minuun vaikutti opiskeluaikoina Asta Hyvärisen ajattelu tässä – sointien ja äänitapahtumien jatkumo hälystä soivaan säveleen ja kaikkeen siltä väliltä. Ajatus oli avaava."

Puhuessaan kanteleperheen soittotapojen ja äänenvärien rikkaudesta Kankaanranta tietää pohjia myöten mistä puhuu: hänen taiteellisen tohtorintutkintonsa kirjallinen osio vuodelta 2009 keskittyi kartoittamaan kanteleen soittotapojen kirjoa. Viime aikoina hän on päivittänyt tutkielmaa nykypäivään asti, ja seuraavana tavoitteena on käännettävä kirja englanniksi, jolloin se voisi toimia oppaana säveltäjille laajemminkin. Myöhemmin on tarkoitus myös rakentaa nettisivusto aiheen ympärille. Mutta paras tietolähde on tietysti muusikko itse: "Haluan houkuttaa kaikkia säveltämään kaikenlaisille kanteleille ja ottamaan kanteleen mukaan erilaisiin kokoonpanoihin."

HAASTATTELU: HANNA ISOLAMMI

🔗 ekantele.blogspot.com

LARS KASTILAN

Eveliina Sumelius-Lindblom (piano)
Laulujen tekstit: Susinukke Kosola
Sellosali, Espoo

31.3.

JÜRI REINVERE

Die Vertreibung des Ismael
RIAS Kammerchor, Ensemble Resonanz,
joht. Justin Doyle
Tilaja: RIAS Kammerchor
Philharmonie, Berlin, Saksa

HUHTIKUU

2.4. – siirtyi kesältä 2021

CHARLIE MORROW

24 tuntia 48 minuutissa
– *Kesäarkea Karjalassa*
24 hours in 48 minutes
– *Daily life in Summer Carelia*
Libretto: Maija-Leena Remes
2 sopranos, 2 viulins, french horn,
tuba, percussion, guitar–
keyboards–soundscapes
Musiikkiteatteri Kapsäkki, Helsinki

2.4.

KIMMO KUOKKALA

Climbing Pillows
Erik Bosgraaf (bassonokkahuilu)
St. Anna Kappelle, Schaffhausen, Sveitsi

2.4.

MATTI PAKKANEN

Dumi
Michael Heupel (sello), Dulguun
Chinchuluun (piano)
Tilaja: Michael Heupel
Mendelssohn-sali, Musiikkikorkeakoulu,
Hampuri, Saksa

MARK ALLAN

3.4.

JOEL JÄRVENTAUSTA

Sunfall
London Symphony Orchestra,

joht. François-Xavier Roth
Tilajat: London Symphony Orchestra,
Helen Hamlyn Trust
Barbican Hall, Lontoo, UK

"Sunfall sounds more like a James Bond film than an orchestral work, but it proved an apt title for Joel Jarventausta's concert opener, the first of three new pieces showcased in this LSO Futures concert, and one that offered more than I had bargained for. The young Finn, in his mid-twenties, is clearly a composer who knows how to turn colour into sound.

Blazing sunlight and ominous clouds fill his bold canvas, inspired by dramatic portrayals of sunsets in prose and paint as well as his synaesthetic response to the colour orange. Sure, Sunfall was double the advertised length, but it only just overstayed its welcome. Who wouldn't want to listen to a kaleidoscope of orchestral detail, and all those beautifully played solos? The conductor François-Xavier Roth and the London Symphony Orchestra revelled in it." (Rebecca Franks, thetimes.co.uk, 4.4.2022.)

5.4.

SEPPÖ "PARONI" PAAKKUNAINEN

Sointia Karjalast – Karjalan Bloigeh
Karjalainen itku Ukrainalle
ITTA

Janne Saarinen (englannitorvi), Sointi
Jazz Orchestra, joht. Rasmus Soini
Musiikkiteatteri Kapsäkki, Helsinki

7.4.

MARKKU KLAMI

Elegia
ILARI LAAKSO
El sueño

JENNAH VAINIO

End Credits
TampereRaw
Vanha kirkko, Tampere
Tampere Biennale

8.4.

ESA PIETILÄ

Zefyros
EETU LEHTONEN
Pinta

JOUNI HIRVELÄ

The Five Colours Blind the Eye
Sami Junnonen (huilu),
Tuomas Turriago (piano)
Kulttuuritalo Laikku, Tampere
Tampere Biennale

8.4.

HENRI SOKKA

Ne laulavat aivan
Tampere Filharmonian tilaus
SANNA AHVENJÄRVI &
TAPIO LAPPALAINEN
Water

Tampere Filharmonian tilaus

JENNAH VAINIO

Fujiko's Fairy Tale/Beatbox Concerto,
uuden orkestraation kantaesitys
Felix Zenger (beatbox), Tampere
Filharmonia, joht. Rebecca Tong
Tampere-talo
Tampere Biennale

9.4.

AKI YLI-SALOMÄKI

Mitä haluat sanoa
Tilaja: Tampere Biennale
Zagros Ensemble
Raatihuone, Tampere
Tampere Biennale

11.4.

KAIJA SAARIAHO

Semafor
Ensemble Connect
Tilajat: Carnegie Hall, Santa Fe
Chamber Music Festival
Carnegie Hall, New York, USA

12.4.

HARRI KERKO

Johannespassio
Hannu Jurmu (tenori), Elja Puukko
(baritoni), Ville Urponen (urut),
Tuomas Tenkanen (oboe),
Kamarikuoro Gloria, joht. Seppo Murto
Pyhän Laurin kirkko, Lohja

14.4.

ILKKA HAMMO

Silent Crossings
UMO Helsinki Jazz Orchestra,
joht. Ed Partyka
Tilajat: Kirkkomusiikin säveltäjät ry

ja UMO Helsinki Jazz Orchestra

SAMPO KASURINEN

Three Visions

Kasper Sarikoski (alttopasuuna),
UMO Helsinki Jazz Orchestra
Paavo-sali, Musiikkitalo, Helsinki
Kantaesitys on osa Silent Music
-konserttisarjaa

16.4.

MAIJA HYNNINEN

Nine-channeled Pearl

Laura Mikkola (piano), Zagros Ensemble
Enontekiön kirkko
Hetan Musiikkipäivät

19.4.

MATEI GHEORGHIU

Lamento funebre

Irina Zahharenkova (piano)
Arvo Pärt Center, Pärnu, Estonia

20.4.

PERTTU HAAPANEN

at the Kármán line

Radion sinfoniaorkesteri,
joht. John Storgårds
Tilaja: Yle
Musiikkitalo, Helsinki

21.4.

LOTTA WENNÄKOSKI

Pige

The Danish String Quartet
Tilaja: The Danish String Quartet
Carnegie Hall, New York, USA

23.4.

TYTTI AROLA

Hymy

Turun yliopiston kuoro
Tilaja: Turun yliopiston kuoro
Turun konserttitalo

23.4.

MATEI GHEORGHIU

Biserica din Lemn

Mercedes Krapovickas (bandoneon)
Walkartkerk, Zeist, Hollanti

23.4.

JUHA T. KOSKINEN

Unabara

Superpluck: Rody van Gemert (kitara),
Eija Kankaanranta (kantele), Assi
Karttunen (cembalo)
Tilaja: Superpluck
Taiteilijakoti Lallukka, Helsinki
Superpluck-klubi

24.4.

TYTTI AROLA

Töölönlahti

Antti Salovaara (fagotti)
Tilaja: Antti Salovaara
Kalliosali, Helsinki

24.4.

KAI NIEMINEN

Hymnos VIII (Pysähtyy...kuulemaan...)

Laulua

Johanna Kärkkäinen (alttohuilu)
Tampere Flute Festival

24.4.

VILLE RAASAKKA

Steam Engine

Olga Heikkilä (sopraano), Suomalainen
barokkiorkesteri
Tilaja: Olga Heikkilä
Ritarihuone, Helsinki

26.4.

SEBASTIAN DUMITRESCU

Nețărurit

Katri Tikka (barokkiharppu)
Tilaja: Katri Tikka
Prelude, Chain and Chaconne
Sebastian Dumitrescu (sähköbasso,
elektroniiikka)
Pieni sali, Malmitalo, Helsinki

26.4.

PERTTI JALAVA

Sudenkorento – Dragonfly

Turku Ensemble
Tilaja: Juha-Pekka Vikman
Wäinö Aaltosen museo, Turku

SAARA VUORJOKI/MUSIC FINLAND

26.4.

LAURI KILPIÖ

Kuusi talven kuvaa kahdelle pianolle

Joensuun konservatorion oppilaita
Tilaja: Joensuun konservatorio
Joensuu

"Kuusi talven kuvaa (2022) on Joensuun konservatorion tilaama, noin 14 minuutin mittainen sarja kahdelle pianolle, jonka laitoksen piano-oppilaat kantaesittivät konservatorion uudessa salissa Joensuussa 26.4.2022. Osien vaikeusaste vaihtelee noin pt3-tasosta C-tasoon. Vaikka esittäjien taitotasoa oli otettava huomioon, halusin kappaleen olevan ilmaisullisesti täysin omaa musiikkiani.

Teoksen negatiivisena inspiraationlähteenä oli Suomen talvi, jota sen kylmyyden ja lumen takia inhoan. En kuitenkaan ruvennut kappaleessa purkamaan vihaani talvea kohtaan, vaan lähestyin aihetta nostalgisten muistojen ja erilaisten impressioiden kautta. Lyhyt hämyisä I osa Sininen hämärä laskeutuu tuo talven. Muita osia ovat valoisa II osa Kaiut lumisessa metsässä, toccatamainen III osa Ratsastus pyryn läpi, kimmeltävän impressionistinen IV osa Luistelu joella, arvoituksellinen V osa Linnut hangella sekä kevään tuova energinen VI osa Heränneen karhun rock. Viimeksi mainitussa osassa astun osittain huonon maun puolelle, mutta niin oli tarkoituskin: sanoihan jo Aarre Merikanto aikanaan, että finaali on aina banaali." (Lauri Kilpiö, 28.4.2022.)

27.4.

SAMPO HAAPAMÄKI

Historia

Helsinki-variaatiot
Helsingin kaupunginorkesteri,
joht. Susanna Mälkki
Tilaja: Helsingin kaupunginorkesteri
Musiikkitalo, Helsinki

29.4.

JUKKA-PEKKA LEHTO

LASKOS

Akateeminen Saksofonikvartetti
Lobby, Myyrmäki
Saksofoniseuran tapahtumapäivä

29.4.

TEEMU MASTOVAARA

Mettersi all'opera!

Anna-Sofia Kallio (huilu),
Teemu Mastovaara (sello)
Crichton-sali, Turun konservatorio

30.4.

TOMI RÄISÄNEN

Kiseki-no-ippon-matsu

Tilaja: Violin Duo Miolina
No-Go (viuluduoversio kantaesitys)
Violin Duo Miolina: Mioi Takeda &
Lynn Bechtold
Nordic Hall, Scandinavian Cultural
Center, Boston, USA

TOUKOKUU

1.5.

MIKKO NISULA

Estrellita, rapsodia bandoneonille ja orkesterille

Henrik Sandås (bandoneon), Tampere
filharmonia, joht. Aliisa Neige Barrière
Tilaja: Henrik Sandås
Tampere-talo

5.5.

ROOPE MÄENPÄÄ

Luovus

Niillas Holmberg (joiku), Lapin
kamariorkesteri, joht. John Storgårds
Korundi, Rovaniemi

6.5.

MATTI HEININEN

Tammen resonanssi

Anni Collan (piano)
Sibelius-museo, Turku

6.5.

PEKKA JALKANEN

Kuun kultalaiva

Ritva Koistinen-Armfelt (kantele)
Tilaja: Kanteleliitto ry
Kanteleliiton kansainvälisen
kantelekipailun avajaiskonsertti,
Tampereen konservatorio

6.5.–30.9.

TEEMU MASTOVAARA

...siemenestä kasvaa puu...

Akusmaattinen 4-kanavainen
ääni-installaatio
Max/MSP patch ja näyttelyvieras/-vieraat
Tilaja: Sibelius-museo
Sibelius-museo, Turku

9.5.

MAIJA HYNNINEN

Mobiles

ECO Ensemble, cond. David Milnes
Hertz Hall, Berkeley, Kalifornia

11.5.

ARI ROMPPANEN

Silence of Kharon

Eriko Takahashi (piano)
Tilaja: Eriko Takahashi
Alte Schmiede, Wien, Itävalta

12.5. – siirtynyt maaliskuulta 2022

LAURI TOIVIO

Waterfront Northbound

Maria Puusaari (viulu), Max Savikangas
(alttoviulu), Pinja Nuñez (sello),
Marko Hilpo (piano)
Tilajat: Värinää ry &
Järvenpään kaupunki
Järvenpää-talo

13.5.

JYRKI LINJAMA

Emmauksen tie

Liturginen draama
Teksti: Johanna Venho, Luukkaan
evankeliumin kertomuksen pohjalta
Emriikka Salonen (Maria), Hannu Jurmu

(Kleopas), Nicholas Söderlund (Jeesus) ja
Susanne Kujala (urut)
Tilaja: Tapiolan seurakunta
Tapiolan kirkko, Espoo

14.5.

JANNE SALMENKANGAS

Maria

Sanna Ketola (sopraano), Tarja Laitinen
(mezzosopraano), Heikki Hattunen
(tenori), Janne Salmenkangas
(baritoni), Juha-Jaakko Käpynen
(baritoni), Elina Peura (urut), Harjun
Kamarikuoro, Tampereen akateeminen
sinfoniaorkesteri, joht. Heikki Liimola
Tilaja: Harjun seurakunta
Pispalan kirkko, Tampere

17.5.

LAURI SUPPONEN

uoma

Annaroosa Lampela (pasuuna)
Tilaja: Annaroosa Lampela
Kööpenhamina, Tanska
DKDM

18.5.

LOTTA WENNÄKOSKI

Sigla

Sivan Magen (harppu),
Radion sinfoniaorkesteri,
joht. Nicholas Collon
Tilaja: Yle
Musiikkitalo, Helsinki

19.5.

SEBASTIAN FAGERLUND

Pianotrio Remain

Tapiola Sinfoniettan muusikoita
Espoon kulttuurikeskus

21.5.

LAURI SUPPONEN

Gaz aux étages

Marco Fusi (viola d'amore)
Oslo, Norja
Periferien-konserttisarja

22.5.

MIKKO HEINIÖ

Duet

Eija Kankaanranta (kantele),
Antti Tikkanen (viulu)
Tilajat: Eija Kankaanranta ja

Antti Tikkanen
Tervakosken seuratalo, Janakkala
Kokonainen-festivaali

25.5.
MAX SAVIKANGAS
Taidekapina – Pitkät jatkot lausuvalla sellistille ja kuvataiteelle
Pinja Nuñez (sello ja lausunta), Jaana Kokko (video), Sirje Ruohutala (valaistus)
Tilaaaja: Pinja Nuñez
Camerata, Musiikkitalo, Helsinki

27.5.
CECILIA DAMSTRÖM
Vibrations
Rosetta Ensemble: Sunniva Fagerlund (nokkahuilu), Anthony Marini (barokkiviulu), Markku Mäkinen (urut)
Tilaaaja: Rosetta Ensemble
Tikkurilan kirkko, Vantaa
BRQ Vantaa

27.5.
TOMI RÄISÄNEN
Portal (Marimba Concerto, 2018/2021), version for orchestra
Kunihiko Komori (marimba), Hiroshima Symphony Orchestra,
cond. Tatsuya Shimono
Hiroshima Bunka Gakuen HBG Hall,
Hiroshima, Japani

28.5.
OLLI KOSKELIN
then when A-go
Otto Tolonen (kitara)
Tilaaaja: Otto Tolonen
Guitarra Viva Zagreb, Kroatia

29.5.
JUAN ANTONIO MURO
"Hetki sitten..."
3llmaa-puhallintrio
Tilaaaja: 3llmaa
Betel-kirkko, Turku

29.5.
HARRI KERKO
Concertino for electric guitar
Seppo Tyni (sähkökitara), Collegium Musicum Lohja, joht. Harri Kerko

Tilaaaja: Collegium Musicum Lohja
SAMI KLEMOLA
Chant
Harri Kerko (Hammond-urut), Collegium Musicum Lohja
Tilaaaja: Collegium Musicum Lohja
MARKKU NIKULA
Matkalla – On The Way
Tiia Maria Saari (mezzosopraano), Seppo Tyni (sähkökitara), Collegium Musicum Lohja, joht. Harri Kerko
Laurentius-sali, Lohja

KESÄKUU

8.6.
JOEL JÄRVENTAUSTA
There will come soft rains
Helsingin kamarikuoro,
joht. Nils Schweckendiek
Ritarihuone, Helsinki

JAKKE NIKKARINEN / STUDIO SKAALA

8.6.
KARI VÄKEVÄ
Void ii
Octophonic Fixed-Media
SMC-22, Saint-Etienne, France

"Säveltäjä ja äänitaiteilija Kari Väkevän (s. 1957) elektroakustinen monikanavateos *Void ii* (2019) kantaesitetään SMC-22 -tapahtumassa 8. kesäkuuta Saint-Etiennessä Ranskassa.
'Jo pari vuotta sitten valmistunut tietokonesynteesillä tuotettu teokseni *Void ii* saa vihdoin siis

kantaesityksensä. Mikä on ihan auvoisaa koronan aiheuttamien rajoitusten ja peruuntumisien jälkeen', lausuu säveltäjä Kari Väkevää. Kappaleen *Void ii* äänitöissä on muun muassa metallisilta kuulostavia hälyjä joihin on simuloitu digitaalisesti akustista äänen takaisinkytkentää, ja säveltäjä on sointuja jotka elävät mikrotonaalisesti kasvaen 'siemen'-intervallista dynaamisessa prosessissa.
'Lisäksi uusin teokseni *Void iv* saa kantaesityksen kesäkuun lopulla Yhdysvalloissa Nycemf-tapahtumassa New Yorkissa, ja Euroopan-ensiesityksen Icmc-festivaalilla heinäkuussa Limerickissa Irlannissa.' Elektroakustinen *Void iv* on sävelletty vuonna 2021." (Lehdistötiedote, 19.4.2022.)

9.6.
STEFAN BARTLING
All That Is
Cantillation of alphabet, poem by Inger Christensen
Anne Hätönen (organ, alto recorder)
Commissioned by the parish of Porvoo
Porvoo Cathedral
Porvoo Organ Summer

15.6.
OLLI KORTEKANGAS
Partita concertante sellolle ja ensemblelle
Arto Noras (sello), Patrick Gallois (huilu), Jean-Louis Capezzali (oboe), Michel Lethiec (klarineti), Jussi Särkkä (fagotti), Tanja Nisonen (käyrätorvi), Laura Hynninen (harppu), Ari-Pekka Mäenpää (lyömäsoittimet)
Naantali
Naantalın musiikkijuhlat

17.6.
KALEVI AHO
Kitarasonaatti
Petri Kumela (kitara)
Tilaaaja: Petri Kumela
Hauki ja naakka – kaksi laulua baritonille ja pianolle (tai harpulle)
Pekka Haahti (baritoni) ja Sonja Fräki (piano)
Tilaaaja: Pekka Haahti
Villaforss, Forssa
Musica Kalevi Aho -festivaali

Niillas Holmberg ja Roope Mäenpää ovat soittaneet yhdessä vuodesta 2008 lähtien. Duon musiikkia voisi luonnehtia arktiseksi folkiksi, jossa kahden musiikillisen perinteen piirteet yhdistyvät uudelleenlaiseksi sävelkieleksi. Yhteistyö lähti uudelle raiteelle, kun Lapin kamariorkesteri otti Holmbergiin yhteyttä kolmisen vuotta sitten. "Heille oli tullut ajatus sisällyttää joikua konserttiin", hän sanoo. "Ajatus oli, että minä tekisin joiun ja joku orkestroisi. Ehdotin heti Roopea." John Storgårds tarttui ehdotukseen, ja *Kumollisuus*-niminen seitsenminuuttinen teos kantaesitettiin tammikuussa 2020 Rovaniemellä. "Esitykset menivät hyvin, ja innostusta jatkoa ajatellen oli ilmoilla. Ajatus laajemmasta teoksesta, jonka Roope säveltäisi, lähti viriämään", Holmberg kertoo.

Mäenpään ja Holmbergin pitkäaikainen yhteistyö teki tuumasta toimeen ryhtymisen luontevaksi. Holmberg kertoo kaksikon keskustelleen teoksen rakenteesta ja suunnitelleen yksityiskoh-
tia jo ennen sävellystyön aloittamista, mutta työn aikana järin tiivistä yhteyttä ei tarvinnut pitää. Osasyys Holmberg arvelee sen, että Mäenpää on tottunut työskentelemään joiun kanssa. "Tunnen, että olen juuri oikeassa vaiheessa päässyt tekemään joikuhahmotelmia Roopen vedosten päälle. Itse koen asian niin, että joikuhahmotelmat olivat Roopelle rakennuspalikoita, jotka hän muokkasi kokonaisuutta palvelemaan muotoon ja joiden myötä hän teki myös kokonaisvaltaisia viimeistelyjä."

Niillas Holmberg luonnehtii toukokuussa kantaesityksensä saanutta *Luovus*-teosta ilmaisultaan ja olemukseltaan monipuoliseksi. "Olen todella innoissani ja ylpeä, että sain olla mukana tekemässä tällaista kokonaisuutta", Holmberg sanoo. Hänelle tärkeää missä tahansa

MAREK SABOGAL

Kantaesittäjä

NIILLAS HOLMBERG, JOIKU

teoksessa on se, että se on eheä ja kokonainen olematta ennalta-arvattava. "Luovus onnistuu tässä erinomaisesti. Olen iloinen myös joiun joustavasta roolista sinfoniassa", hän kertoo. "Luovuksessa joikaaja on usein nimenomaan solisti – milloin perinteisemmin ilmaisten, milloin joiulle ominaisesta syklistä poiketen – paikoin taas

enemmänkin instrumentti muiden joukossa. Minusta tällainen vaihtelevuus on hienoa."

Nykyään tietoisuus kulttuurisen omimisen ongelmista on lisääntynyt, ja omimisen sijaan aito yhteistyö erilaisista kulttuurisista taustoista ja musiikkiperinteistä lähtöisin olevien muusikkojen ja säveltäjien kesken on yhä yleisempää. Joiku on enemmän kuin "pelkkää" musiikkia. Holmbergin mukaan siellä, missä joikuperinne on elävää, sillä on monenlaisia tarkoituksia: "Esimerkiksi muistaminen, yhteydenpito sukumaihin ja esivanhempiin, yksinäisyyden karkottaminen sekä vaikeiden asioiden käsittely." Tästä syystä on tärkeää, että joikua tai sen musiikillisia erityispiirteitä sovelletaan yhteistyössä joikuperinteen tuntijan kanssa.

Äkkiseltään ajateltuna hyvin erilaisista perinteistä ja käyttöyhteyksistä kumpuavat joiku ja nykytaidemusiikki vaikuttavat yhteensovittamattomilla, vaikka musiikillisessa mielessä joiku joustavine rytmin-käsittelyineen ja rikkaine äänensävyineen nimenomaan sopisi uuteen taidemusiikkiin. Holmberg ei näe yhdistämisessä ongelmaa – ainakaan, jos tietyt ehdot täyttyvät: "Kun joiku ja joikaajan valinta tällaisessa produktiossa on autenttisella pohjalla, silloin joiun musiikillista ilmaisua sopii mielestäni laajentaa totutusta, venyttää rajoja ja etsiä uusia ilmaisukeinoja. On kuitenkin korostettava, että näin vapaan lähestymistavan tekee meidän tapauksessamme mahdolliseksi kaksi asiaa, nimittäin säveltäjän toistakymmenvuotinen kokemus joiun ja joikaajien kanssa työskentelemisestä sekä sävellysvaiheessa pidetty yhteys joikuperinteen hallitsijaan. Roopen kokemusperän vuoksi minun oli mahdollista antaa vapaus varioida joikufraaseja ja -hahmotelmia. Varmaan moni säveltäjä olisi saanut niistä aikaiseksi ties mitä – odotettavasti kuitenkin jotain muuta kuin joikua", hän tarkentaa.

HAASTATTELU: HANNA ISOLAMMI

niillas.com

18.6.
JUHA LEINONEN
Six episodes
Sami Junnonen (huilu), Ilpo Laspas (urut)
Keski-Porin kirkko

20.–26.6.
KARI VÄKEVÄ
Void iv
New York City Electroacoustic
Music Festival, Yhdysvallat

23.6.
MATTI HEININEN
Exordium I
Odysseus-jousikvartetti
Tilaaajat: Sylvia Hurttia ja
Odysseus-jousikvartetti
Vanhalinnan kartanon Juhlasali, Lieto
Liedon kamarimusiikkipäivät

25.6.
MIOKO YOKOYAMA
Talking Metals, Talking Drums
Remi Schwartz, ULYSSES
Percussion Ensemble
Tilaaajat: Musiikin aika, Gaudeamus
Festival ja Warsaw Autumn
ManiFeste, Le CENTQUATRE-Paris,
Ranska

SYNTYI HETKI...

*Syntyi hetki, jolle antauduin,
kuljin outoon maisemaan.
Mennyt muuttui.
Päästin irti ja nousin hiljaa siivilleni.*

– Eeva Tervala

29.6.
JUAN ANTONIO MURO
”Syntyi hetki...”
Keijo Aho (oboe)
Forssan työväentalo
Lounais-Hämeen Musiikkipäivät

*”Juan Antonio Muron teos ’Syntyi hetki...’
soolo-oboelle on sävelletty vuoden
2021 syksyllä, säveltäjän tehdessä vielä
surutyötä pitkäaikaisen puolisonsa Eeva
Tervalan vuotta aiemmin tapahtuneen
menehtymisen johdosta.*

*Teoksessa on neljä lyhyttä osaa, joista
jokaisen nimi on yksi Tervalan haiku-
henkisen runon yksi rivi. [...]*
Juan Antonio Muro on
kirjoittanut teoksen alkuun:
*’Syntyi hetki..., joukko nopeasti
ohimeneviä tihentymiä etenee
näennäisen päämäärättömästi,
lintuparven tavoin jälkeä jättämättä, kohti
hahmottomatonta avaruutta. Joukossa
muodostunut aiheen verso kurottaa
olemiseen ja hakee tilaa kehittyäkseen.’”*
(Keijo Aho, 8.4.2022.)

30.6.
JENNAH VAINIO
*The Old Rugged Bridge /
Porvoon Vanha Silta*
CELESTIAL CITY
MAIJA HYNNINEN
[uusi teos]
MINNA LEINONEN & JUSSI SUONIKKO
[uusi teos]
Äänitaideteoksia
Tilaaajat: Kamariorkesteri Avanti! ja
Porvoon kaupunki
Läntinen jokiranta, Porvoo
Suvisoitto

HEINÄKUU

6.7.
TZE YEUNG HO
vihik (g)
Teodoro Anzellotti (harmonikka),
jousikvartetti Quatuor Sine Nomine
Tilaaaja: Festival International de
Musiques Sacrées
Festival International de Musiques
Sacrées (Fribourg), Sveitsi

9.7.
MINNA LEINONEN
Three point eight
Quartetto Maurice
Tilaaaja: Musiikin aika
Viitasaari, Musiikin aika

17.7.
LAURI SUPPONEN
[ØØ]
Detritus: Linnéa Sundfær Casserly

(sopraano), Kaisamaija Uljas (teorbi)
Tilaaaja: Detritus
Enonkoski
Pauhu-festivaali

18.7.
OUTI TARKIAINEN
Woodland Fanfares
Kuhmon Kamarimusiikin taiteilijoita
Kuhmon Kamarimusiikki
Tilaaaja: Kuhmon kaupunki

23.7.
SEBASTIAN DUMITRESCU
Optimismus
Angela Metzger (urut)
Tilaaaja: Kulturplattform St. Martin
Martinskirche, Kassel, Saksa
BRANDNEU Festival

23.7.
NIILO TARNANEN
Oma tunto / omatunto
Teksti: Aura Visala, Simone Weil
Koreografia: Soili Huhtakallio
Musiikki: Niilo Tarnanen, Girolamo
Frescobaldi, Michelangelo Rossi
Aura Visala (cembalo, laulu, puhe,
pedaalilupperi, liike)
Kulttuuriareena 44, Kuopio
BarokkiKuopio-festivaali

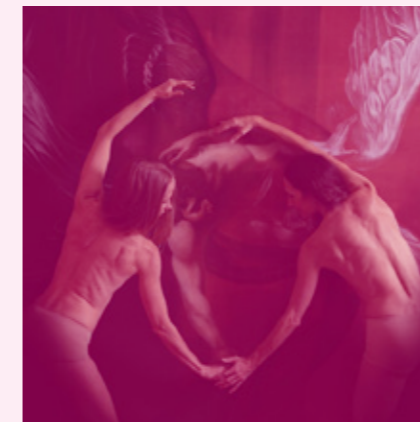
28.7.
OSMO TAPIO RÄIHÄLÄ
Insolenza (Jousikvartetto nro 3)
Kamus-kvartetti
Suviranta, Tuusula
Meidän Festivaali

30.7.
JIMMY LÓPEZ BELLIDO
Pago a la Tierra
Lakes Area Music Festival Orchestra,
joht. Christian Reif
Tilaaaja: Balich Worldwide Shows
Lakes Area Music Festival: Gichi-ziibi
Center for the Arts - Brainerd, Minnesota,
Yhdysvallat

31.7.
MINNA LEINONEN
Kerrostumat
John Storgårds, Cecilia Zilliacus (viulu),
Vicki Powell (alttoviulu), Marko Ylönen

(sello), Henri Sigfridsson (piano)
Tilaaaja: Korsholm Music Festival
Vaasan kaupungintalo
Korsholm Music Festival

ELOKUU

MIRKA KLEEMOLA

18.8.
PAOLA LIVORSI
*Medusa – Yksinäytöksinen
ooppera ja tanssiteos*
Piia Komsa (ääni & sello), Angel Molinos
(klarinetit), Eva Alkula (koto), Ville
Syrjäläinen (lyömäsoittimet), Sara Orava
(taidemaalari/ohjastus/lavastus/valot),
Milla Eloranta (tanssija/koreografi),
Anneke Lönnroth, Mira Ollila, Aapo
Siikala, Jouka Valkama (tanssijat).
Tilaaaja: Piia Komsa
Libretto: Paola Livorsi & Piia Komsa
Aleksanterin teatteri, Helsinki
Helsingin oopperakesä

*”Medusa on yksinäytöksinen teos
jossa yhdistyvät ooppera, tanssi ja
kuvataide. Teoksen teemoja narsismia
ja valtaa käsitellään antiikin tarujen:
Narkissoksen ja Medusan kautta. Nämä
kertomukset luotaavat aikamme ilmiöitä
itsekeskeisyyttä, nuoruuden ja ulkonäön
palvontaa, katseen kohteena olemista ja
kuolemanpelkoa. Narsismin seurauksena
ihminen kivettyy kuin medusan katseen
alla.*

*Italialaisen taidemaalarin Michelangelo
Merisi da Caravaggion elämä ja
maalaukset muodostavat taustan
tapahtumille. [...] Caravaggion nuoren*

*poikarakastajan roolissa on sopraano ja
sellisti Piia Komsa. Itse Caravaggio on
mukana kaikkialla läsnä olevana varjona
tanssin, näyttämökuvan ja musiikin
kautta. [...]*

*Teoksen teemat käsittelevät
valtaa, taidetta, hyväksikäyttöä,
kauneudenkaipuuta, ja taiteilijan
narsismia luovana ja tuhoavana voimana.
Nykyajan kielellä Caravaggio oli
hyväksikäyttäjä ja murhaaja. Samalla hän
on yksi länsimaisen taiteen historian
nerokkaimmista uudistajista.*

*Teoksen musiikki on orgaaninen
kudelman Paola Livorsin säveltämää
nykymusiikkia ja Carlo Gesualdo
da Venosan (1566–1613) musiikkia.
Libretto pohjautuu Caravaggion
oikeudenkäyntipöytäkirjoihin ja
antiikin teksteihin. ” (Katkelmia teoksen
esittelytekstistä, 2022.)*

18.8.
TIMO-JUHANI KYLLÖNEN
Ilona irti monologiooppera op. 100
Aurora Marthens (sopraano), Trio
Roozeman: Rebecca Roozeman (viulu),
Jonathan Roozeman (sello), Jan-Paul
Roozeman (piano)
Ohjaaja: Juulia Tapola
Tilaaaja: Urkuyö ja Aaria
Espoon tuomiokirkko
Urkuyö ja Aaria

20.8.
ERE LIEVONEN
Variations fantasmagoriques
Pier Damiano Peretti (urut)
Tilaaaja: Kulturplattform St. Martin, Kassel
Bischofskirche St. Martin, Kassel, Saksa
BRANDNEU – Internationaler
Orgelsommer 2022

25.8.
HETA AHO
Tove J -kamariooppera
Libretto: Mirva Koivukangas
Ohjaus: Ville Saukkonen
Elli Vallinoja, Ann-Marie Heino &
Maiju Vaahtoluoto (mezzosopraano),
Suomalainen kamariooppera,
joht. Aliisa Neige Barrière
Aleksanterin teatteri, Helsinki
Helsingin oopperakesä

25.–28.8.
STEFAN BARTLING
HYPNOS – for singing violist
Nikolaus Schlierf (viola)
Text: Meng Haoran/Lawrence A. Walker
St. Annen Kirche Zepernick, Saksa
XXX. Randspiele – Musik in der St.
Annen Kirche Zepernick

28.8.
ILARI LAAKSO
Jam Pot
Settings of six poems by Chrys Salt for
female singer, pianist and poet
Pia Freund (sopraano), Anna Laakso
(piano), Chrys Salt (puheääni)
Tilaaaja: Pia Freund
Hämeenlinnan raatihuone
Dialogia!-festivaali

SYYSKU

3.9.
JUHA T. KOSKINEN
Shibaraku
Reetta Näätänen (klarinetti),
Eva Alkula (kantele)
G Livelab Tampere

6.9.
SEPPÖ POHJOLA
Syysserenadi
Ville Hiilivirta (käyrätorvi), Eveliina
Sumelius-Lindblom (piano)
Pohjola Quartet
Sami Junnonen (huilu), Ville Hiilivirta
(käyrätorvi), Senja Rummukainen (sello),
Naoko Ichihashi (piano)
Baroque and Roll
Tami Pohjola (viulu),
Naoko Ichihashi (piano)
Trio viululle, sellolle ja pianolle
Tami Pohjola (viulu),
Senja Rummukainen (sello),
Eveliina Sumelius-Lindblom (piano)
Sellosali, Espoo

8.9.
JIMMY LÓPEZ BELLIDO
Aino
Orchestre de Paris, joht. Klaus Mäkelä
Tilaaajat: Orchestre de Paris,

Concertgebouworkest,
Chicago Symphony Orchestra
Philharmonie de Paris, Ranska

16.9.

ADAM VILAGI

A Wild Goose Chase – Kitarakonsertto
Antero Pellikka (kitara),
The Helsinki Chamber Orchestra,
joht. James S. Kahane
Tilaja: Antero Pellikka &
The Helsinki Chamber Orchestra
Temppeliaukion kirkko, Helsinki

18.9.

SEBASTIAN DUMITRESCU

[uusi teos 31-säveliselle sähkökitaralle]
Stefan Gerritsen (sähkökitara)
Tilaja: Stefan Gerritsen
Muziekgebouw, Amsterdam, Alankomaat

28.9.

SEPPO POHJOLA

Kansanradio-ooppera
Tiina Vahevaara (sopraano),
Aki Alamikkotervo (tenori),
Sauli Tiilikainen (baritoni), Artsoppa,
joht. Aku Sorensen
Ohjaus: Timo Väntsi
Tilaja: Artsoppa ry
Alminsali, Kansallisooppera, Helsinki

30.9.

SEBASTIAN DUMITRESCU

[uusi teos harmonikalle ja
syntetisaattorille]
Sini Ström (harmonikka),
Sebastian Dumitrescu (syntetisaattori)
Tilaja: Sini Ström
Vapaan taiteen tila, Helsinki

LOKAKUU

3.10.

MAIJA HYNINEN

Island
Dan Flanagan (viulu)
Tilaja: Dan Flanagan
Zankel Hall at Carnegie Hall, New York,
USA

8.10.

MIKKO HEINIÖ

Ehtooveisut
Key Ensemble ja Kamarikuoro
Krysostomos
Tilajat: Key Ensemble ja Kamarikuoro
Krysostomos
Martinkirkko, Turku

27.10.

JUHA T. KOSKINEN

Bushukan
Shoei Suehiro (Shōmyō-laulaja),
Ensemble Falke
Tilaja: Maya Egashira, Ensemble Falke
Tennoji-temppele, Tokio, Japani

MARRASKUU

SUSANNA PARONEN

18.11.

ASTA HYVÄRINEN

Star Child Arise/Star Child Aria
Tuuli Lindeberg (sopraano),
Kimmo Laaksonen (sähkökitara),
Mikko Luoma (harmonikka),
Asta Hyvärinen (lyömäsoittimet),
Katriina Sallinen (viulu), Katriina Rainio
(viulu), Iida-Vilhelmiina Sinivalo (sello),
Timo Kurkikangas (elektronikka)
Teksti: Johanna Sinisalo: "Voyager 2077"
A Space Opera (katkelma libretosta)

*"Tapahtuu lähitulevaisuudessa: Star Child
– Tähtilapsi – on valittu ja hänet on liitetty
osaksi 'Voyager 2077' -avaruusalusta, joka
matkaa kaukana avaruuden pimeydessä
kohti määränpäättään: Kohtaamaan
Voyager 2 -luotaimen, johon on
jostain syystä katkennut yhteys." (Asta
Hyvärinen, 2022.)*

20.11.

AINO TENKANEN

Soberana Olvidada (Unohdettu hallitsija)
Teksti: Maritza Núñez
Esittäjät tba
Kalliosali, Helsinki

20.11.

ARI ROMPPANEN

Tsubaki
Bara
Sari Blå (piano)
Tilaja: Sari Blå
Sinebrychoffin museo, Helsinki

29.11.

ARI ROMPPANEN

[uusi teos]
Joensuun konservatorion
sinfoniaorkesteri, joht. Sakari Tervo
Tilaja: Joensuun konservatorio
Joensuun konservatorion sali

JOULUKUU

6.12.

JIMMY LÓPEZ BELLIDO

Rise
Berkeley Symphony Orchestra
Tilaja: Berkeley Symphony Orchestra
Zellerbach Hall, Berkeley, Kalifornia,
Yhdysvallat

SÄVELLYSKONSERTIT

ELÄVÄÄ ÄÄNTÄ
JARKKO HARTIKAISEN
JATKOTUTKINTOKONSERTTI
21.12.2021
Sibelius-Akatemian konserttisali, R-talo

BEGEHREN
SID HILLEN SÄVELLYSKONSERTTI
12.3.2022
Temppeliaukion kirkko, Helsinki

SOINTI-KLUBI:
PARONI PAAKKUNAINEN
SEPPO "PARONI" PAAKKUNAISEN
SÄVELLYSKONSERTTI
5.4.2022
Musiikkiteatteri Kapsäkki, Helsinki

MIMESIS – METAPHOR – MODELING
RIIKKA TALVITIEN
JATKOTUTKINTOKONSERTTI
21.4.2022
Black Box, Musiikkitalo, Helsinki

JUKKA-PEKKA LEHDON
SÄVELLYSKONSERTTI
24.4.2022
Promenadikeskus, Pori

MILJARDIN SEKUNNIN BASSOSOULO
SEBASTIAN DUMITRESCUN
SÄVELLYSKONSERTTI
26.4.2022
Malmitalo, Helsinki

TREEHOUSE II
LAURI SUPPOSEN
SÄVELLYSKONSERTTI
28.5.2022
Kalliosali, Helsinki

WELT GEBAUT IST
ANDRUS KALLASTUN
SÄVELLYSKONSERTTI
1.6.2022
Jaani kirik, Tartto, Viro

TEPPO HAUTA-AHON
MUISTOKONSERTTI
9.6.2022
Savoy-teatteri, Helsinki

TILA JA AVARUUS
ILKKA HAMMON
SÄVELLYSKONSERTTI
25.9.2022 (siirtynyt tammikuulta 2022)
Pirkanmaan musiikkiopisto, Tampere

Madetoja-säätiön avustukset vuonna 2022

Leevi Madetoja (1887–1947) testamenttasi teostensa tekijänoikeustulot Suomen Säveltäjät ry:lle, joka hallinnoi vuonna 1997 perustettua Madetoja-säätiötä. Säätiön varoja käytetään erityisesti sävellystilausten tukemiseen.

Vuoden 2022 avustukset julkistettiin 31.3.2022. Tällä hakukieroksella säätiö myönsi avustuksia ja apurahoja yhteensä 85 100 euroa. Aiempia vuosia suuremman jaon mahdollisti Suomen Säveltäjät, joka osoitti säätiölle korona-ajan tukitoimena Kopios- ton yhdistykselle maksamia kollektiivisia tekijänoikeuskorvauksia tavallista enemmän.

SÄVELLYSTILAUS- AVUSTUKSET YHTEENSÄ 79 600 €

Anttonen, Anna-Sofia
Vesikkala, Juhani T.: Teos saksofonille, harmonikalle, kontrabassolle ja elektroniikalle
5 000 €

Freund, Pia
Laakso, Ilari: Kamarimusiikkiteos sopraanolle, runoilijalle ja pianistille (runot Chrys Salt)
2 500 €

Gerritsen, Stefan
Dumitrescu, Sebastian: A short solo "show" piece for 31 tone electric guitar
1 600 €

Hedlund, Linda
Holmström Carita: Pianotrioin tilaus
3 000 €

Helsingin kamarikuoron kannatusyhdistys ry
Moilanen, Olli: Teos sekakuorolle
5 100 €

Hosia, Louna
Talvitie, Riikka: Sooloteos barokkisellolle
2 500 €

Johnson Monica, Musikfestspelen Korsholm r.f. – Korsholman Musiikkijuhlat r.y.
Leinonen, Minna: Pianokvintetto, Korsholman Musiikkijuhlat 40 v. säveltäjävieras 2022
4 200 €

Kujala, Susanne ja defunensemble
Hilli, Sebastian: Teos uruille ja defunensemblelle
5 000 €

Kumpuvaara, Niko
Kilpiö, Lauri: Kamarimusiikkiteos harmonikalle, cembalolle ja jousikvartetille
5 000 €

Lampela, Annaroosa / Hai-kvartetti
Hartikainen, Jarkko: Kvartetto
4 200 €

Molinos, Angel
Koskelin, Olli: Duo for bass clarinet, guitar and live electronics
3 500 €

Mäntylä, Mari-Pirkkita
Sainio, Mari: Pitkä sooloteos decacordelle
2 500 €

Nikula, Heikki
Hietala, Timo: Duo bassoklarinetille ja kitaralle
2 500 €

Pellikka, Antero
Lehtinen, Leo: Sooloteos kitaralle "Meander II & III"
2 500 €

Ritarikatu ry / Kamarikesä-festivaali
Järventausta Joel: Kamarikesä-festivaalin tilausteos viululle, klarinetille ja pianolle
4 000 €

Suomalainen barokkiorkesteri
Kortekangas, Olli: Suomalaisen barokkiorkesterin sävellystilaus
6 000 €

Tanner, Ossi
Ruohola, Robert: Sooloteos pianolle
2 000 €

Uljas, Kaisamajja / Detritus
Kettunen, Tuomas: Kamarimusiikkiteos sopraanolle ja teorbille
1 500 €

Uuden Ajan Ensemble
Pulkkis, Uljas: Teos orkesterille
5 000 €

Vancouver Chamber Choir
Whittall, Matthew: Commissioning a new choral work
2 000 €

Vertainen, Raimo / Kokkolan Talviharmonikka -festivaali
Damström, Cecilia: Konsertto harmonikalle ja kamariorkesterille
4 000 €

Vivolin, Malla
Poe, Lara: Sooloteokset huilulle, piccolohuilulle ja alttohuilulle
3 500 €

Väyrynen, Mika
Hämeenniemi, Eero: Sooloteos harmonikalle
2 500 €

KONSERTTITUKI YHTEENSÄ 1 500 €

Hällström, Tuula
Dramatisoitu konsertti Madetojan lauluista L. Onervan runoihin
1 500 €

ÄÄNITETUKI YHTEENSÄ 4 000 €

Bruk, Fridrich
Sinfonia nro 23 "In The Ingrian Mode"
2 000 €

Hautakangas, Ville
12 kantaesitystä pianolle -levyn julkaisukustannuksiin
2 000 €

Sibelius-rahaston avustukset vuonna 2021

SÄVELLYSTILAUS- AVUSTUKSET YHTEENSÄ 63 000 €

Egashira, Maya / Ensemble Falke
Koskinen, Juha T.: New work for string trio (vl, vla, vcl) and Shōmyō singer
3 000 €

Helsinki Trombone Quartet
Kasurinen, Sampo: Kamarimusiikkiteos pasuunakvartetille
3 500 €

Hetan Musiikkipäivät ry
Belmonte, Jaime: Pohjoissaamelaiseen joikuperinteeseen perustuva yhteissävellys Anna Näkkäljärvi-Länsmanin työparina
2 000 €

Hetan Musiikkipäivät ry
Räsänen, Leevi: Pohjoissaamelaiseen joikuperinteeseen perustuva yhteissävellys Hildá Länsmanin työparina
2 000 €

Junnonen, Sami
Hirvelä, Jouni: Sooloteos huilulle
1 700 €

Kaista, Jorma / Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Laulajat KYL
Shields, Finn: A cappella -kuoroteos mieskuorolle
2 000 €

Komsi, Piia
Livorsi, Paola: Ooppera-tanssiteos Medusa
5 000 €

Kujala, Susanne
Zapata, Itzam: Sooloteos uruille
2 000 €

Kuntsi, Emma
Hyytiäinen, Miika: Kamarimusiikkiteos kanteleelle, harpulle, äänelle ja keholle
4 000 €

Musiikkilyhdistys Kumaus ry
Kujala, Veli: Uusi teos harmonikalle, kontrabassolle ja lyömäsoittimille
3 500 €

Niemelä, Anni
Tenkanen, Aino: Puolinäyttämöllinen vokaaliteos sopraanolle, pianolle, klarinetille ja sellolle
4 000 €

Nuñez, Pinja
Savikangas, Max: Sooloteos lausuvalla sellistille
4 000 €

Suomen Säveltäjien Sibelius-rahasto perustettiin vuonna 1945, ja se liittyy kiinteästi Suomen Säveltäjät ry:n päätehtävään, säveltäjien taloudellisen aseman turvaamiseen.

Sibelius-rahasto jakaa työskentelyapurahoja taidemusiikin sävellystyöhön sekä sävellystilausavustuksia uusien teosten tilaamiseksi. Näistä osa suunnataan kirkkomusiikin säveltämiseen. Lisäksi rahasto myöntää Pegasos-apurahoja suomalaisen lyriikan ja librettojen kirjoittamiseen ja säveltämiseen.

Vuoden 2021 apurahat ja avustukset julkistettiin 8.12.2021, Jean Sibeliuksen ja suomalaisen musiikin päivänä. Yhteensä apurahoja ja avustuksia jaettiin 114 500 euroa. Suomen Säveltäjät ohjasi Sibelius-rahastolle tukea Kopioston yhdistykselle maksamista kollektiivisista tekijänoikeuskorvauksista aiempaa enemmän, ja lisäksi Teosto osoitti rahastolle normaalivuotta enemmän varoja korona-ajan erityistukena.

De La Puente, Naiara
Myllärinen, Tiina: A chamber music piece for Akartia Trio (soprano, saxophone and accordion)
3 000 €

Piipponen, Jerry
Nuorvala, Juhani: Elektroakustinen tilateos puupuhallin- ja elektroniikkayhtyeelle sekä lyömäsoitinkvartetille
4 500 €

Pulkki, Matti
Arola, Tytti: Sooloteos harmonikalle ja elektroniikalle
3 800 €

Sallinen, Lauri
Wennäkoski, Lotta: Teos klarinetille ja jousiorkesterille
1 500 €

Ström, Sini ja Vertainen, Sonja
Thelestam, Dante: Kamarimusiikkiteos kahdelle harmonikalle
2 500 €

Suomalaisen Kamarioopperan kannattajayhdistys ry
Aho, Heta: Taikasaari Haru -kamariooppera kolmelle solistille ja viiden hengen orkesterille
5 000 €

Tampere Biennale
Klami, Markku: Teos sopraanolle, huilulle, klarinetille, viululle, sellolle ja pianolle
4 000 €

Väyrynen, Mika
Turriago, Tuomas: Sooloteos (Toccata) harmonikalle
2 000 €

KIRKKOMUSIIKKI YHTEENSÄ 6 000 €

Heininen, Matti
TYÖSKENTELYAPURAHA
2 000 €

Julin, Leena
TYÖSKENTELYAPURAHA
2 000 €

Tamminen, Julia
SÄVELLYSTILAUSAVUSTUS Saari, Olli: Kamarimusiikkiteos sopraanolle ja uruille Montgomeryn runoon
2 000 €

TYÖSKENTELY- APURAHAT YHTEENSÄ 33 000 €

Dumitrescu, Adina
2 500 €
Judin, Petri
5 000 €
Pappinen, Kari
3 000 €
Raappana, Sakari
3 000 €
Ranta-aho, Eetu
4 000 €
Ruohola, Robert
2 500 €
Vilagi, Adam
5 000 €
Webb, Stephen
2 000 €
Yli-Salomäki, Aki
6 000 €

PEGASOS-RAHASTO YHTEENSÄ 12 500 €

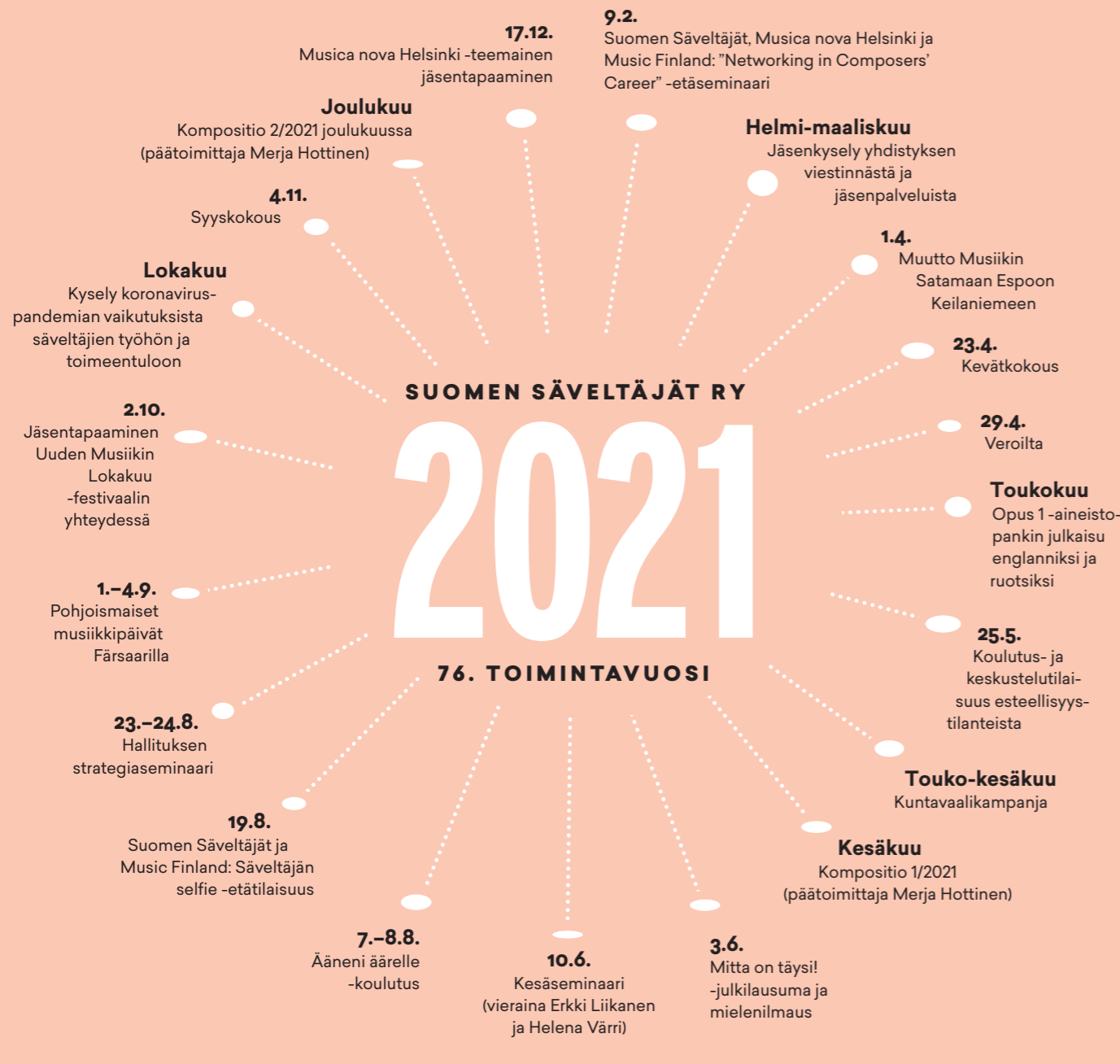
Koho, Jari
Sävellystyö "Valohämy. Taide, maisema ja maailmanloppu" -teokseen pohjautuvan kokeellisen äänikirjan parissa
2 000 €

Luhtaniemi, Milka
Libreton kirjoittamiseen jatkotutkintokonserttiin
4 000 €

Parkkinen, Antti Sameli
Libreton kirjoittaminen Karvalakkioopperaan
2 000 €

Pekkanen, Reetta
Runotekstin kirjoittamiseen teokseen jousitriolle ja Shōmyō-laulajalle
1 500 €

Viljanen, Taneli
Tekstin kirjoittaminen käytettäväksi kahteen laulusarjaan kahdelle laulajalle ja pianolle
3 000 €

STRATEGIA

SUOMEN SÄVELTÄJIEN TEHTÄVÄ, ARVOT JA VISIO 2021-2025

PERUSTEHTÄVÄ

Olemme jäsentemme yhteisö, joka ajaa säveltäjien etua ja edistää taidemusiikkia.

ARVOT

Taiteen itseisarvo
Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus
Kollegiaalisuus

VISIO

Suomen säveltäjillä on hyvät edellytykset harjoittaa ammattiaan ja elävien säveltäjien asema taidemusiikissa on vahvempi.

JÄSENET

234 säveltäjäjäsentä ja
1 kannatusjäsen (31.12.2021)
9 uutta jäsentä

HALLITUS

Puheenjohtaja Antti Auvinen
Varapuheenjohtaja Olli Virtaperko (23.4. saakka), Niilo Tarnanen (23.4.-)
Sanna Ahvenjärvi
Maija Hynninen
Markku Klami
Veli Kujala
Paola Livorsi

HENKILÖKUNTA

Toiminnanjohtaja Vappu Verronen
Toimisto- ja viestintävastaava Laura Sallinen (25.1.-)
Taloushallinto Heikki Savolainen

Verkkoviestintävastaava Aarne Toivonen (30.6. saakka)

Ääneni äärelle -työryhmän koordinaattori Anna-Liina Lindeberg (1.2.-)

Korkeakouluharjoittelija Emmi Salervo (1.12.-)

TYÖRYHMÄT

Toimeentulomallit-työryhmä
Yhdenvertaisuustyöryhmä
Ääneni äärelle -työryhmä

TALOUS

Teosto ry:n toiminta-avustus	214 847 €
Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustus	5 000 €
Kopioisto ry:n kopiointikorvaukset	277 128 €

SÄÄTIÖT

Sävellystilauksavustukset	59 000 €
Leevi Madetojan tuotantoon liittyvät hankkeet	4 000 €
Kannustinpalkinto TampereRaw-yhtye	5 000 €

Suomen Säveltäjien Sibelius-rahasto

Sävellystilauksavustukset	63 000 €
Työskentelyapurahat	33 000 €
Kirkkomusiikki	6 000 €
Pegasos-rahasto	12 500 €

KOPIOSTO-VAROJEN KÄYTTÖ

Apurahat ja avustukset	47 %
Julkaisu- ja tiedotustoiminta	37 %
Konsertit ja festivaalit	5 %
Koulutus, tutkimus ja neuvonta	4 %
Hallintokulut	4 %
Kansainvälinen toiminta	3 %

Kopiointikorvauksista jaettu avustuksia

Yhdistyksen sävellyskonserttituet ja matka-avustukset

Madetoja-säätiön ja Sibelius-rahaston työskentelyapurahat ja sävellystilauksavustukset

Musica nova Helsinki

Musiikin aika

Uuden Musiikin Lokakuu

Tampereen pianokilpailu

Leevi Madetoja -pianokilpailu

Music Finland

FMQ (Finnish Music Quarterly)

HANKKEET

Ääneni äärelle

Sävellyspedagoginen oppilaitoshanke, koulutuspolitiikka, Opus 1 -aineistopankki

Taidemusiikin tunnusluvut

Nykymusiikin osuus ohjelmistoissa, yhdenvertaisuusasioiden seuranta

JÄSENYYYDET

ECSA - European Composer and Songwriter Alliance

Forum Artis ry

ISCM - International Society for Contemporary Music

Konserttikeskus ry

Kopioisto ry

Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry

Music Finland ry

NKR - Pohjoismainen säveltäjäneuvosto

Sibelius-Seura ry

Suomen musiikkineuvosto

Finnish Music Council ry

Suomen Tekijänoikeudellinen yhdistys ry

Säveltäjien tekijänoikeustoimisto Teosto ry

Tekijäfoorumi

Villa Karon ystävät ry

Kompositio on kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsen

LAUSUNTOJA JA JULKILAUSUMIA

15.1. Lausunto musiikkialan koronatilanteesta OKM:lle

15.3. Taide- ja kulttuurialan tilanne keväällä 2021, OKM:n pyöreän pöydän keskustelu

20.5. Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi

22.6. Taide- ja kulttuurialan ajankohtaiset asiat, OKM:n pyöreän pöydän keskustelu

6.9. Lausunto hyvitysmaksun tason säilyttämiseksi

13.10. Tekijänoikeusfoorumi vaatii tekijänoikeuslain uudelleentarkastelua

31.10. Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

30.11. Pääministeri Sanna Marinin tapaaminen: Musiikkialan ehdotukset alan uudelleenrakennuksen toimenpiteiksi

Lisäksi yhdistys antoi lukuisan määrän lausuntoja yhdessä muiden musiikkialan järjestöjen kanssa, erityisesti korona-ajan edunvalvontakysymyksiin liittyen.

Lue vuosikertomus kokonaisuudessaan:
composers.fi/tietoa-meista

TULOSSA

JÄSENMAKSUT

PIDÄTYS TEOSTON KOTIMAISESTA TILITYKSESTÄ
KESÄKUUSSA TAI LASKUTUS ELOKUUSSA

MUSIIKIN AIKA

5.-11.7.

ÄÄNENI ÄÄRELLE -SEMINAARI JA -KOULUTUS

6.9.

ISCM WORLD NEW MUSIC DAYS, UUSI-SEELANTI

23.-30.8.

UUDEN MUSIIKIN LOKAKUU

5.-9.10.

POHJOISMAISET MUSIIKKIPÄIVÄT, ISLANTI

11.-15.10.

YHDISTYKSEN SYYSKOKOUS

LOKAKUUSSA

JÄSENHAKEMUKSET:

JÄTTÖPÄIVÄT 15.8. JA 31.12.

TEOSTON TILITYSPÄIVÄT

9.6. JA
15.9.

SUOMEN SÄVELTÄJÄIN SIBELIUS-RAHASTON HAKU

HAKUAIKA 1.-31.10.

COMPOSERS.FI > SÄVELTÄJÄLLE >
APURAHAT

TUKEA & APUA

SÄVELLYSKONSERTTI- JA MATKA-AVUSTUKSET SÄVELTÄJILLE

HAKUAIKA 1.-31.8.

COMPOSERS.FI > SÄVELTÄJÄLLE >
APURAHAT

TEOSTO: KOTIMAISEN MUSIIKIN TUKITILITYS JA SÄVELLYSTILAUSTEN TUKI

TEOSTO.FI > MUSIIKIN TEKIJÄLLE > PALVELUT >
AVUSTUKSIA JA TUKEA MUSIIKKIIN

KOMPOSITIO

2/2022

ilmestyy

joulukuussa

> SEURAA TIEDOTTAMISTAMME!

COMPOSERS.FI
> KALENTERI

FACEBOOK.COM/
SUOMENSAVELTAJAT